

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXI

Gegužė - May 13, 1976

Nr. 20

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

VLIKO ŠAMATAI PASKIRTA \$70,450.00

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Tarybos posėdis, įvykęs 1976 m. balandžio 30 d., Kultūros Židinyje Brooklyne, svarstė š.m. Vliko šamata, kurios projektą paruošė Valdyba. Šamatos projektas buvo ilgai diskutuotas ir su nežymiais papildymais priimtas. Šiems metams numatyta \$70,450 išlaidų. 1975 m. buvo skirta \$56,450. Šamatos padidėjimą lemia pašto, darbo, medžiagos pabrangimas. Be to, yra įvesta ir naujų sumanymų.

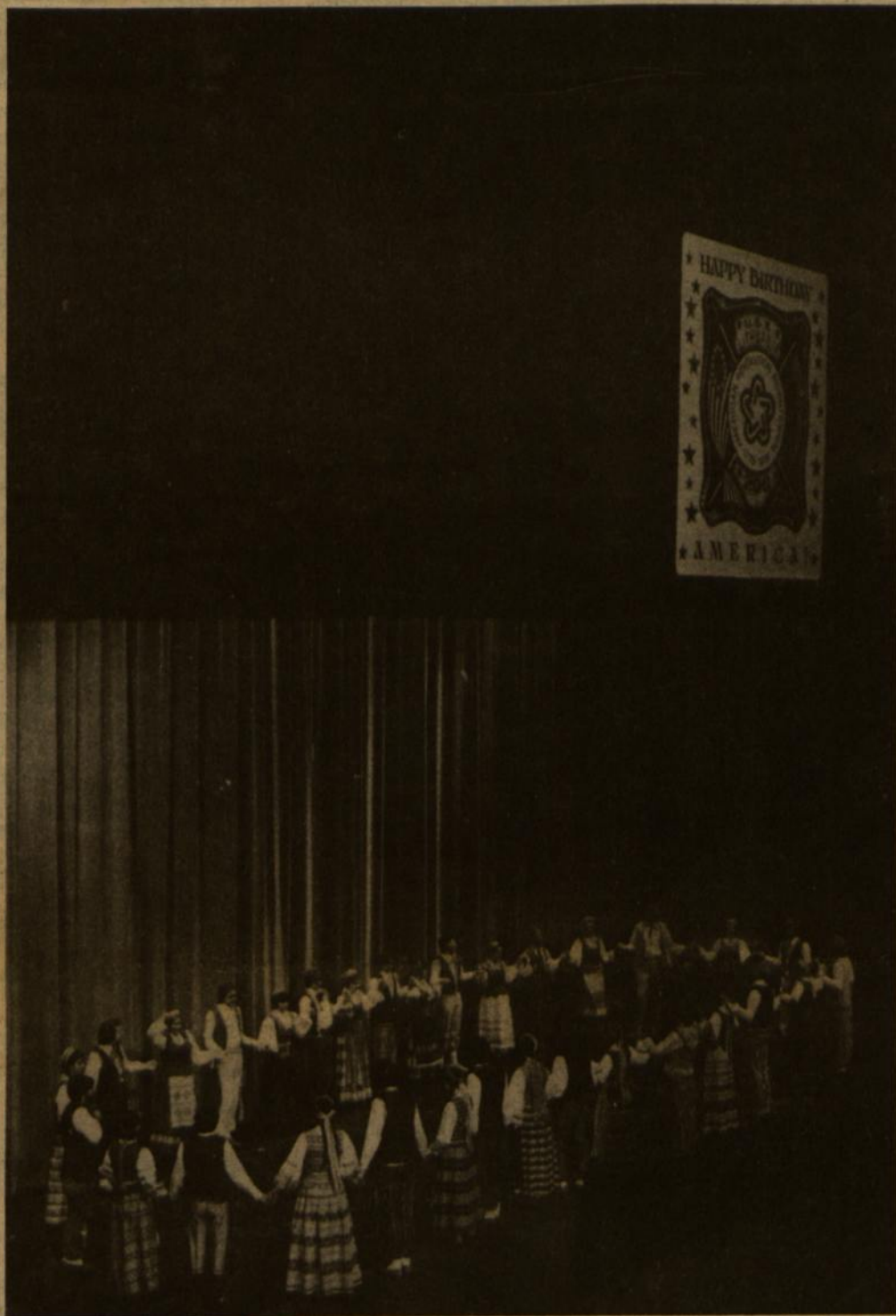
Prieš pradėdant šamatos svarstymą, Vliko pirm. dr. K. Valiūnas painformavo Tarybą apie bėgamąją tarptautinę politiką ir dviejų mėnesių Valdybos veiklą. Daugiau buvo sustota ties Helsinkio susitarimais ir dabar lietuvių visuomenėje varoma akcija, kad tie susitarimai būtų signatarų vykdomi. Per diskusijas šiuo klausimu pranešėjui iškėlus mintį, kad Lietuvai Konferencijoje nedalyvavus, konferencijos nutarimai jos nesaisto, daugumos narių ta prasme ir buvo pasisakyta. Be to, buvo pasisakyta, kad Helsinkio susitarimai sienų nepažeidimo klausimu Lietuvai yra visai nenaudingi. Todėl nesą reikalo lietuviams reikalauti, kad tie susitarimai būtų vykdomi.

Buvo nagrinėti ir Valstybės Departamento aiškinimai dėl jo pareigūno Sonnenfeldto pasisakymų Rytų Europos ir Sovietų Sąjungos klausimu.

Tarp kitų klausimų, dr. Valiūnas paminėjo savo ilgesnį pasikalbėjimą su Mr. O'Neal, kuris 1975 m. rudenį vadovavo jaunųjų amerikiečių politikų ekskursijai į Sovietų Sąjungą ir svečiavosi Vilniuje. Iš pasikalbėjimo paaiškėjo, kad panašių ekskursijų galėsią būti ir daugiau, todėl ekskursijų dalyviai turėtų būti geriau apšviesti apie Baltijos valstybių padėtį sovietinėje okupacijoje.

Dr. Valiūnui teko pietauti su senatorium James L. Buckley. Šio ilgesnio pasikalbėjimo proga buvo paliesti Lietuvos reikalai ir patirtas senatoriaus pilnas mūsų bylos supratimas ir noras dalyvauti Lietuvos bylos gynyboje. (Čia verta paminėti, kad tokį savo nusistatymą

(Nukelta į 2 psl.)

JAV Bicentennial proga lietuvių suruoštame minėjime, stebint tūkstantinei miniai, Vilties ir Neo-Lithuania šokėjai atlieka programą milžiniškoje Arie Crown teatro scenoje. Virš scenos kabėjo J. Tričio sukurtas minėjimo ženklas. Plačiau apie šventę 10 ir 11 psl. V. Noreikos nuotr.

IŠEIVIJOS POLITIKA

Krėvė 52 metais aplenkė Sonnenfeldtą...

Faktas, kad JAV iki šiol NEPRIPAŽINO Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą, yra laikomas išeivijos politiniu laimėjimu. Bet ką jis reiškia praktiškai? Į Lietuvą mes važiuojam su amerikoniškais pasais, už siuntinius mokame sovietams muitus, turime naudotis jų paštu, laikytis jų taisyklių ir pan. Atseit, vienintelis nepripažinimo praktiškas reiškinys yra tik šiokia tokia mūsų diplomatinės tarnybos veikla. Be to, Lietuvoje nesilanko JAV ambasadorius Maskvoje, bet tik gen. Konsulas iš Lenino. Jei JAV ruošiasi pakeisti pasaulį jėga, ta 'simbolika' būtų labai svarbi. Deja, su Vietnamu pasibaigė JAV aktyvesnė rolė pasaulio reikaluose.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Tiesa, Valstybės Sekretorius Kissingeris, išvažiuodamas į Afriką išpėjo Maskvą, kad 1. — JAV priešinsis 'neatsakingiems' sovietų žygiams, tačiau kartu 2. — jos pasilieka pasiryžusios kartu su sovietais siekti taikingesnio pasaulio.

'Neatsakingi' žygiai suprantami kaip tolimesnis sovietų įtakos sferos plėtimasis, kas veda prie prielaidos, kad su dabartiniu status quo sutinkama. Tas tačiau dar nereiškia, kad JAV turėtų 'valios' nubausti sovietus, jei jie išpėjimo nepaklausys. Žydu COMMENTARY žurnalas teigia, kad amerikiečių, tiek liberalų, tiek ir konser-

vatorių elitas yra nusiteikęs kariauti tik tuo atveju, jeigu reikėtų ginti nuo atakos savo pačių teritoriją. Praktiškai tai veda prie tokių sąlygų sudarymo, kurios 'pasaulį padarytų saugų komunizmui, t.y. ryžtingiausiam, baisiausiam ir barbariškiausiam laisvės priešui, kada nors pasirodžiusiam šioje žemėje.'

Tokį pat išpūdį galima susidaryti iš vadinamosios Sonnenfeldto doktrinos. Joje visų pirma konstatuojama, kad Sovietų Sąjungą Rytų Europoje laikosi tik plika kairinė jėga, kas sudaro nemažai pavojų ne tik Sovietų Sąjungai, bet ir JAV, nes gali duoti kibirkštį 3-čiam pasauliniam karui. Todėl būtų pa-

(Nukelta į 2 psl.)

SOVIETINĖS 'PAŽANGOS' ŠUNTAKIAIS

ST. PERMINAS

Metų metais bolševikai stato ok. Lietuvos teritorijoje naftos rafinerijos įmonę, cheminių trąšų gamyklą, ir ką bepadarysi įmonė ir gamykla dalykai stambūs. Ir faraonai statė piramides po tūziną metų ir ilgiau. Bet, štai, šešiolikos kilometrų išdaužyto kelio remontą vykdo šešerius metus, tai jau tikra sovietinio darbo "pažangos" pažiba.

Savaitraštis "Švyturys", nr. 7, rėkte rėkia, kad ta kelio atkarpa šeduvos Radviliškio ruože pradėta remontuoti 1973 metų pradžioje. Per tą laiką vargais negalais sutaisė 8 kilometrų, o automobilių susisiekimas vis intensyvėja. Už to kelio netvarką žmonės moka savo gyvybėmis. Nuo darbo pradžios, dėl visaip išardyto kelio, įvyko 128 nelaimės, per kurias 10 žmonių žuvo ir 46 sužeisti!

"Švyturio" bendradarbis Vytautas Kvietkauskas nuskubėjo teirautis, kodėl šiame ruože toks nevykęs remontas. Kvietkauskas kreipėsi (tik jūs susigaudykite, kaip griozdiškai vadinamos sovietinės įstaigos!) į... "automobilių transporto ir plentų ministerijos vyriausiosios gamybinės autokelių valdybos" viršininko pavaduotoją Petrą Makricką.

Šis, Makrickas, buvo vyras nepėsčias. Jis pasakė, kad greito darbo kelią sutaisant nė laukti nereikia. Pusę kelio vienaip paremontavus, dabar sudarytas kitas remonto planas. Padarytą "remontą" remontuos iš naujo. Gal būtų darba baigs 1978 metais? O gal ir ne! Šeduvos-Radviliškio 16 kilometrų ruožas remontininkams sunkiau įveikiamas, kaip visas Stalingradas nacių armijoms! Ir draugas Makrickas, nesakydamas, kas padaryta, pradėjo pasakoti, kas bus padaryta. "Tokia kokybiška kelių tiesimo technologija", baigė pokalbį sumanus sovietinis "specas".

Korespondentas nubėgo pas Radviliškio rajono vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotoją Vytautą

(Nukelta į 2 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

"Jimmy's Breakthrough" — skelbė TIME, "Carter's sweep" — pritarė NEWSWEEK su Carterio veidu viršeliuose dar prieš Texaso ir Indianos pirminius rinkimus, kurie paryškino įspūdį, kad jau turime demokratų kandidatą į prezidentus. Vienintelis žmogus, kuri galėtų Carteriui sukliudyti pasiekti tą tikslą, samprotavo N. Y. Times, tėra pats Carteris. Jei jis nepadarys kokios fatalės klaidos, jis ko gero nominaciją galėtų gauti per pirmą balsavimą. Jei rinkimai įvyktų šiandien, TIME apskaičiavimu, už Carterį pasisakytų 48% balsuotojų, už prezidentą Fordą 38%, o neapsisprendusių būtų 14%.

Jei taip, verta truputį sustoti prie Carterio pažiūrų. Pagal NEWSWEEK, jis pasisako už detente su Sovietų Sąjunga ir raud. Kinija, nors rezultatai kol kas buvę neigiami. Sovietai apstatę — "out traded" — Helsinkyje, Vladisvastoke ir javų sandėryje.

Pirmas Carterio rūpestis būsiąs sustiprinti ryšius su draugais ir sąjungininkais: Japonija, Vakarų Europa ir Izraeliu. Jis nenorįs uždaryti duris "Italijos komunistų vadams, jei tie ateitų į valdžią". Jis pripažįstas palestiniečių teises ir manąs, kad juos galima būtų iškelti į Jordano vakarinį pakraštį, kuris grįžtų į Jordanijos suverenumą. Izraelis turėtų pasilaikyti per 1967 metų karą užimtas teritorijas iki arabų valstybės ir Sovietų Sąjunga garantuotų jo saugumą. Ginklų pardavimas trečiosiom valsty-

VLIKO...

(Atkelta iš 1 psl.)

senatorius jau parodė: 1974 metų gruodį, vykdamas į Maskvą, sen. Buckley iš Vliko paėmė lietuvių politinių kalinių sąrašus ir juos Kremliuje panaudojo.)

Dr. Valiūnas ilgesnį pasikalbėjimą turėjo su dr. Jonu Valaičiu, Altos vicepirmininku, abiejų organizacijų santykių ir veiklos klausimais. Be to, dr. Valiūnas painformavo, kad yra susitarta su PLB pasikeisti ryšininkais. Taip pat, kad Vlikas savo atstovų Didžiajai Britanijai pasiskyrė Z. Jūrą.

Taryba patvirtino savo nario Stasio Lušio Bostone sudarytą Teisių ir Politinę Komisiją iš šių asmenų: Stasys Lušys - pirmininkas, dr. Algirdas Budreckis, inž. Edmundas Cibas, ekonomistas Vytautas Mačys ir redaktorius Jackus Sonda - nariai.

Posėdžiui pirmininkavo Liudas Tamošaitis, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio atstovas, sekretoriavo Bronius Bieliukas, Lietuvių Rezistencinės Santarvės atstovas. (ELTA)

bėm turėtų būti apribotas ir drastiškai sumažintas. Atominės valstybės turėtų atsakyti nuo atominio apsiginklavimo, o JAV gynimosi biudžetas galėtų būti sumažintas 5-8 bilijonais dolerių. JAV turėtų pasilaikyti Panamos kanalo praktišką kontrolę, nesisielodamos apie jo suverenumą.

Kaip matome, Carterio užsienio politika nežada jokių didesnių permainų. JAV yra susirūpinusios tik status quo palaikymu ir jose vyrauja tokios nuotaikos, kurios neleidžia griežtesnės iniciatyvos.

Reagano laimėjimo atveju irgi nelauktina didesnių permainų. Jėgą jis žada panaudoti tik prieš mažytę Panamą! Fordo šansai laimėti nominaciją, šias eilutes rašant, buvo dar pusėtinai, nes dauguma respublikonų politikų nesitiki laimėti su Reaganu. Eventualiai jie gali pradėti dairytis į kokią naują kandidatą, kuris kaip Carteris, daugiau atitiktų krašto ramiom nuotaikom.

★

Iš reikalingų respublikonų nominacijai 1130 delegatų, Reaganas jau turi 367, Fordas 297 ir niekam nepasizadėjusių yra 37.

Demokratų nominacijai laimėti reikalingi 1505 balsai. Carteris turi 553, Jacksonas 200, Udall 1788, Wallace 126, Humphrey 64, neįsipareigojusių yra 246, po kelis delegatus turi kiti buvę kandidatai.

★

N. Y. Times ketvirtadienį įsidėjo Vilniaus gydytojo Itano Finkelšteino laišką, rašytą kovo 31 d., kuriame jis pasisako prieš žydų terorą New Yorke, nukreiptą prieš sovietinius pareigūnus. Jis pats jau stengiasi gauti leidimą išvažiuoti į Izraelį jau penkis metus. Jam atrodo, kad durų iš Sovietijos atidarymui daugiau padeda ne tie, kurie iš ten pabėgo, bet tie, kurie atvira ir viešai teigia, turį teisę emigracijai. Jų pastangų rezultate emigracija tapo svarbiu faktoriu sovietų viešam gyvenime.

"Sovietijos žydų, kaip ir kitų tautų kova SSSR, ku-

IŠEIVIJOS POLITIKA...

(Atkelta iš 1 psl.)

geidautina Rytų Europos didesnės autonomijos, bet neprieštaraujančios sovietų interesams ir įtakai. (A more autonomous existence within context of strong Soviet geopolitical influence). Tai būtų tie garsieji "organiški" ryšiai, dėl kurių Sonnenfeldt susilaukė daug kritikos.

Bet jei Amerika nenori kariauti, ji neturi kito pasirinkimo, kaip tik to pageidauti. Kariauti neragina nė vienas kandidatas į prezidentus ir tokios politikos, nors ne taip ryškiai suformuluotos, JAV laikėsi nuo 1948 metų. Faktiškai net anksčiau. Kaip "Melo karo" skaitytojai sužinos, vengrai ir rumunai jau nuo 1943 metų ieškojo progos kaip pituliuoti Vakarų Sąjungininkams, tačiau tie nebuvo suinteresuoti.

Akivaizdoje tokios padėties, nepripažinimas per tam tikrą laiką gali pasidaryti, jei dar nėra, tikras anachronizmas. Ir jei taip, ar lietuvių tautai nereikėtų paieškoti kokios nors "realios" politikos?

Santykiai su kaimynais rusais rūpėjo ir mūsų vyresnės kartos inteligentams. V. Krėvė-Mickevičius, tada dar tau tininkas ir Šaulių Sąjungos pirmininkas, 1924 m. vasario 16 d. proga viešoje paskaitoje dėstė:

rie reikalauja teisybės, yra reikalinga tarptautinės paramos. Mes ją gauname ir sveikiname, bet mes atmetam terorą", baigia dr. Finkelšteinas. (vm)

SOVIETINĖS...

(Atkelta iš 1 psl.)

Ramanauską. Šis vyrukas aimanavo:

— Kol remontas nebuvo pradėtas, visiems buvo geriau. Dabar asfaltas išlaužtas, tad jau kelinta vasara virš visos, beje, vienintelės rajone, poilsio zonos ties Rimaičiais tvyro dulkių sūkūriai, laužomi ir daužomi automobiliai, avarijos sužeidžiami ir žūsta žmonės.

Kaip darbo ir iniciatyvos našumo palyginimo bazė imame žemaičių plento statybą Laisvos Lietuvos laikais. Sovietiniais metodais dirbant, žemaičių plento statyba (195 kilometrai), pareikalantų... 40 metų!

'Reikalinga kitokia, kiton pusėn nukreipta mūsų užsienio politika. Mums reikia dėtis su Rusija ir Vokietija, kurios suinteresuotos Lietuvos nepriklausomybės palaikymu. Vokietija supranta, kad jai Klaipėda niekas (tada ėjo derybos dėl Klaipėdos statuto), o Lietuvai — viskas! Rusija turi turėti artimiausią kelią į Europą, o jis eina per Lietuvą — tai čia Vilniaus atvadavimo kelias. Baisu gal krikščionims katalikams (to laiko vyriausybei) dėtis su liuteriais vokiečiais ir bedieviais bolševikais rusais, užtat geriau su katalikais lenkais, bet visa tauta prieš tą. Vokietija neliks visą laiką tokioj padėtyje, ji nuskratys Versalio sutarties — tai neturės reikšmės ir Lietuvos, remiantis Versalio sutartimi, padarytos sutartys. Kad to nesusilauktume, turime betarpiu su nurodytom valstybėmis padaryti sutartis.'

Kaip matome, Krėvė visais 52 metais aplenkė Sonnenfeldt. Iš principo, visos Lietuvos vyriausybės ieškojo draugiškų santykių su sovietais. Kas tačiau atsitiktų, nors ir laikytųsi "organinės" politikos, prasidėjus sovietų vokiečių karui? Ji nukentėtų daugiau, ar mažiau?

Šiandien Sovietų Sąjunga

reikalauja, kad ne tik jos pačios federalinės respublikos, bet ir jos satelitai turėtų visai panašius režimus. Teoriškai galima būtų prileisti, kad Centro ir Rytų Europa turi bendrų interesų su Rusija, bet taikai ir bendravimui visų pirma reikalingas pačios Rusijos pasikeitimas. Kitaip visus "organiško" ryšio ieškančius ištiks Krėvės likimas. Jis važiuo į Maskvą tikėdamas Molotovo asmenyje sutikti rusų inteligentą, bet rado tik "aparačiką"...

Dėl to nestebėtina, kad ir išeivija neranda kitokios politikos. Atitrauktai galvojant, galima prileisti, kad triukšmui dėl Helsinkio akto kilus, pasaulio lietuvių bendruomenės valdyba paliktų nepripažinimo sargyboje ALtą, o pati galvotų ką čia būtų galima padaryti daugiau ar mažiau nusistovėjusioje situacijoje. Bet praktiškai, žinoma, to negalima tikėtis, jei didžiausias laimėjimas yra laikomas... fotografija Baltuosiuose Rūmuose... Kadą organizuotai nieko negalima padaryti, atsakomybė už tautos išlaikymą atitenka paskiriems asmenims šiapus ir anapus geležinės uždangos. Istorija moko, kad paskiri žmonės ir sunkiausiuose tautai momentuose surasdavo išeitį ir be įsakymų iš viršaus.

GERIAUSIA DOVANA BET KOKIA PROGA

Rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

185 North Wabash Avenue
Chicago, Ill. 60601 2nd Floor

DIDELIS PASIRINKIMAS
PUOŠNIŲ IR PASKUTINĖS
MADOS KAILIŲ!

Tel. 263-5826
(įstaigos) ir
677-8489
(buto)

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

MAIŠTINGI PRASIVERŽIMAI PRIEŠ KALANTAI SUSIDEGINANT

Dideli įvykiai nekyla taip sau per vieną naktį: jie turi pribręsti per ilgesnį laiką. Aišku, karžygiškam žygiui Kalantą pastūmėjo niūri dabartinė politinė Lietuvos padėtis, bet nereikia užmiršti, jog ir prieš tai buvo gaivalingų ir maištingų protestų prasiveržimų prieš pavergėjus. Jie buvo kaip ir dirvos parengimas didžiajam Gyvojo Deglo žybtelėjimui.

1956 m. Vėlinių vakarą Kauno Centrinėse Kapinėse susirinko galybės žmonių mirusiųjų pagerbti. Tokia buvo laisvoje Lietuvoje nusistovėjusi tradicija, kuri Vėlinių vakarą sutraukdavo į kapines visą Kauną. Valdžia, lyg ir nujausdama galint kilti neramumų, tą vakarą sutraukė į kapines būrius policininkų, kurie patruliavo net ir šaligatvuoje.

Kažkoks patriotas Nežinomojo Kareivio kapą užklojo Lietuvos vėliava, susiūta iš trijų tautinių spalvų šalikų ir užžibino žvakes. Taip pat žvakės buvo užžibintos ir ant lietuvių lakūnų kapų. Policija puolė vėliavą nuimti ir užgesinti žvakes, tačiau žmonės pasipriešino ir ėmė giedoti tautos himną. Tuomet policija ėmė minią stumdyti iš kapinių, bet žmonės nesisikirstė, užplūdo gatves ir pasileido žygiuoti Policijos Rūmų link, sūkaudami priešvaldiškus šūkius. Nebepajėgdama minios suvaldyti, policija šaukė kariuomenės pagalbos. Rusų kariuomenės daliniai atskubėjo, pasirodė minią pulti užmautais ant automatų durtuvais. Prasidėjo kapų lankytojų gaudymai ir suėmimai. Policija suiminėjo visus, kurių batai buvo dumblini: mat, tą dieną buvo smarkiai palyta, ir kapinėse žemė labai patįžusi. Buvo suimta daug studentų, ir jų daugumas nubausti už "chuliganizmą".

Kitais, t. y. 1957 m., Vėlinių vakarą kapinėse vėl susirinko daugybė žmonių, bet šįkart visur patruliavo nebe policija, o kariuomenė ir riaušių nebebuvo. Tačiau valdžia vis vien nerimavo ir, vengdama riaušių pasikartojimo, griebėsi drastiškų priemonių: Kauno Centrinės Kapinės uždarė ir jas pavertė "Kultūros Poilsio Parku".

1960 m. vadinamos "respublikinės dainų šventės" išvakarėse, Kauno "Žalgirio" aikštynė vyko bokso rungtynės tarp Lietuvos ir Tadžikijos komandų. Po rungtynių policija norėjo suimti jai kažkuo nusikaltusį jaunuolį, bet žmonės pasipriešino ir suimti neleido. Kai užsirūstinusi policija ėmė šaudyti, minios neapykanta prasiveržė stichiškai: žmonės puolė policiją, padegė jos mašinas, ir keletas policininkų labai skaudžiai nukentėjo. Paskum minia patraukė Policijos Rūmų link, bet čia ją pasitiko kareiviai atkištais durtuvais. Kauno Tiesa tada šaukė prieš "chuliganus", mat, tenykštė spauda lietuvių maištingų prasiveržimų kitaip apibūdinti neišmano, kaip tik "chuliganizmu".

Aplamai, žmonių, dažniausiai jaunimo, neapykanta prieš pavergėjus prasiveržia per sporto rungtynes su rusų komandomis: publika šaukia, švilpia, švilpia. Bilietai į sporto rungtynes kasoje nepardavinėjami: jų galima gauti pirkti tik įstaigose ir įmonėse. Tad sporto mėgėjas gali patekti į rungtynes tik su savo bendradarbiais. Tokiu būdu valdžia lengviau sukontroliuoti, kas ir kaip per rungtynes elgiasi.

Vėlgį atžymėtinas ir šis įvykis. 1963 m. vasarą važiuodamas į Karaliaučių (rusų perkrikštytą Kaliningradą) Nikita Chruščiovas nutarė sustoti Kauno geležinkelio stotyje "pabendrauti" su lietuvių "liaudimi", tačiau ta "liaudis" svečią iš Maskvos sutiko nelabai vaišingai: apmėtė pamidorais, agurkais ir kitomis sezoninėmis daržovėmis. Susirinkusios perone minios apie 80% buvo jaunimas. Žinoma, kas be ko, spauda išplūdo jaunimą kaltindama "neišprūsimu", atseit, blogu išauklėjimu ir silpnu įsivavinimu "komjaunuoliško idėjiskumu".

Tenykštė spauda širste širsta ir prieš tuos kauniečius, kurie vakarais kelia triukšmą tranzistoriniais imtuvais, dažniausiai paleidžiamais visu garsu. Valdžia neturi priemonių susidoroti su tokiais "chuliganais": viena, jų per daug, o antra, tur būt, Kremliaus raudonasis kodeksas dar neturi straipsnio, pagal kurį tuos "nusikaltėlius" būtų galima brukti į kalėjimą. Tad partijos tėveliai ir viešosios ramybės dabotojai turi pasitenkinti pamokymais ir pasipiktinimais per spaudą ir radiją.

1972 m. Vasario 16 d. proga, tad Romo Kalantos susideginimo metais, Kaune ir kitur buvo iškeltos trispalvės. Tai pasikartoja kasmet. Kas jas iškelia saugumo organams nepasisekė išaiškinti. Kaune vėliavos dažniausiai būdavo iškeltos Parodų Aikštėje ant Vytauto paviljono. Pagaliau, valdžia nebeapsikentusi paviljoną susprogdino, bet vėliavų iškabinimo nesustabdė. Ant kalno anais laikais kauniškiams buvo gerai pažįstami Neolituano rūmai, kur dabar yra isikūrę pionieriai ir moksleiviai. Ten Vasa-

SOVIETAMS SAVŲ SENSACIJŲ NEREIKIA

RIMAS DAIGŪNAS

Viskas, kas išeina iš kasdienybės rutinos, tinka į pirmąjį puslapį! Toks yra laisvosios spaudos motto. Periodika atneša žmonėms sensaciją. Nukrito lėktuvas, pasirodė manijakas, atvyko kontraversinis užsienietis: tai sensacija. Sudegė, sprogo, susituokė, pasibai gė skrybomis, pasiekė sporto rekordą, prakišo varžybas — tai sensacijų medžiaga. Riebios antgalvių raidės siūlo sensaciją pirkti. Smulki moneta tarpininkauja sensaciją pažinti.

Kitai sovietinėje apyvoke. Apie tą komišką padėtį, į kurią bolševikai nuvairavo savo periodiką, rašo Hedrick Smith, vadovavęs The New York Times didlaikraščio informaciniam biurui Maskvoje.

Iš tolo rėkia Maskvos spaudos kioske Pravdos ir Izviestijų antgalviai. Jie skelbia apie Politbiuro nutarimą, apie kokį nors socialistinių lenktynių laimėjimą, apie kurio nors asmens apdovanojimą "darbo didvyrio" titulu. Žmonės eina miniom, o nei Pravdos, nei Izviestijų neišperka! Perka Večerniaja Moskvą: leidinyje randa feljetonų ir skelbimų. Ypač gi perka humoro žurnalą Krokodilas, nes kai kada karikatūros priverčia šyptelėti.

Bet gi milžiniškos šalies gyvenimas tikrai gimdo aibes kasdieniško sensacijų: sudegė, paskendo, sprogo, išvyko, atvyko, dingo...

Tačiau, viskas, kas išmūša kasdienybės rutiną iš stagnacijos, Maskvoj ir sovietuose nėra sensacija, nėra verta dėmesio, netgi sleptina. Ir toks gi kurjozas: žmonės sensaciją, arba neeilinį įvykį, stebi savo akimis, bet spauda apie tai tyli. Spaudai įvykis, tragikas ar netragiškas, neegzistuoja!

1972 metais visą Maskvą dengė dūmai. Rugpiūčio mėnesyje degė sausos durpinės pelkės. Gaisravietės dūmai iš už 60 mylių pasiekė sostinę ir graužė maskviečių akis. Kas dega, kur dega, ar kas gesina? Spauda dūmų nemato, apie gaisrą nerašo. Tai sleptina faktas! O dūmai graužia akis milijonams.

rio 16 d. proga visada bokštelyje pasirodo Lietuvos vėliava, kurią pamato visas Kaunas.

Čia buvo šuminėti vienu ar kitu keliu prasiveržusieji pro geležinę uždangą faktai, kurių, be abejo, būna ir daugiau, tik jie mūsų nepasiekia, jau nebekalbant apie slaptą ir visuotinį tautos pasipriešinimą. Tad gal nebus per daug pasakyta, kad visa Lietuva krovė laužą Gyvojo Deglo liepsnomis žybtelėti gegužės 14-tąją. Per daug pritvinko neapykantos paniekintų ir pažemintų žmonių širdyse, per daug slėgė Laisvės ilgesys. Tereikėjo vieno degtuko brūkštelėjimo, kad, užsiliepsnojęs Gyvasis Deglas, iššauktų į gatves tūkstančius Laisvės kovotojų, kad raudonoje maskolių imperijoje kiltų maištas! Romas ugnimi pašaukė lietuvius sukilti prieš vergiją.

Vyt. Alantas

(Iš Vytauto Alanto knygos "Romas Kalanta", kurią šiomis dienomis išleido Vilties leidykla).

Kitas kuriozas. Jauna moteris iš Karagandos miesto išsirengė Maskvon laikyti universitetinius egzaminus. Jos tėvai nesulaukia iš dukters žinutės: kaip atvyko, ar egzaminai pavyko? Po poros savaitių tėvas vyksta Maskvon, jis ieško dukters. Ir, vargais negalais, jam sako, kad tas lėktuvas, kuriuo skrido jo duktė, nukrito. Žuvo visi keleiviai. Jie palaidoti ar timiausiose nuo katastrofos vietos kapinėse. Kadangi lėktuve nebuvo nei vieno užsieniečio, lėktuvo katastrofa nusiepta. Žino apie katastrofą tik tas, kas pagristai ieško savo artimųjų. Toks sužino, bet neturi teisės apie katastrofą kalbėti!

1974 metais spalio mėnesyje Maskvoje siautėjo manijakas-žudikas. Jis nužudė 11 moterų. Vienos paros bėgyje nužudė tris moteris! Apie tai spauda tylėjo, tuo tarpu net milicijos įstaigos perspėjo moteris nelikti gatvėse sutemus, gerai rakinti duris, stengtis vaikščioti grupėmis. Britų žinių agentūra apie tai bematant paskelbė Anglijos spaudoje. Tada pasirodė Večerniaja Moskva "naujieji": per pastarąsias dešimtį dienų mieste didesniųjų nusikaltimų nėra įvykę.

Tomis dienomis per Maskvos morgą perkėlė vienuolika nužudytų moterų!

1972 metais gegužės mėnesį Maskvoj lankėsi prezidentas Nixonas. Apie jo atvykimą Pravda paskelbė keletą eilučių. Vakarų spaudiniai skelbė netgi žemėlapi, planą, kuriomis gatvėmis motorkadė vyks iš Vnu-kovo aerodromo į Kremlį. Sovietinė spauda suklaidino laiką ir pavadino kitą, klaidinantį, punktą, pro kur Nixonas procesija įvažiuos į Kremlį.

Apie porą tūkstančių maskviečių smalsuolių susirinko prie Kremliaus, norėdami pamatyti JAV prezidentą. Jie stovėjo valandą ir kitą. Kiti jau ir keiksnojė "amerikoną" už nepunktualumą.

— Kodėl jūs čia laukiatė? — Hedrick Smith paklausė smalsuolius.

— Pamatyti, — atkirto

vienas jų, studentas su portfeliu.

— Bet gi Nixonas jau Kremliu, — pasakė Smith. — Jis atvyko prieš porą valandų ir per kitus Kremliaus vartus.

Smalsuoliai netikėjo. Jie liko stovėti. Jie pasitikėjo Pravdos informacija!

Nenuostabu, kad humoro žurnalas domina žmones labiau už Pravdos ir Izviestijų "sensacijas": L. Brežnevo kalbos, laimėjimų ir "laimėjimų" kosmetinės lentelės, "darbo didvyrių" nepaliaujamas gausėjimas, nors tikrų darbo rezultatų vis nematyti. Sudegė, sprogo, dingo, žuvo, nužudė šovė, sugriovė, pabėgo... viskas tai nėra sensacija bolševikinei spaudai.

NAUJOS KNYGOS

BROLIAI DOMEIKOS IŠEJO PAS AMERIKONUS

Knygų rinkoje pasirodė anglų kalba Liudo Dovydeno romanas Broliai Domeikos, nepriklausomoje Lietuvoje 1936 m. laimėjęs valstybinę premiją. Vertė Milton Stark, įžangos žodį parašė R. P. Šilbajoris, Ph. D. spausdino Lietuvių Enciklopedijos spaustuvė Bostone. Kas knygą apipavidalino techniškai ir piešė viršelį nepasakyta, nepažymėta ir kaina. Knyga išleista gražiai, ant gero popieriaus, kietais viršeliais su aplan-ku, 236 psl.

Krinta akysna viršelis: gražiai nupieštas didelis raudonas gaidys. Lietuviams, skaičiusiems knygą, viršelis bus suprantamas, bet kaip į jį pažiūrės skaitytojas amerikonas, sunku pasakyti.

Broliai Domeikos, atkeliavę iš Lietuvos ir gražiai pasipuošę, išeina svečiuotis pas amerikonus. Reikia palinkėti jiems sėkmės. Tai jau antra L. Dovydeno knyga angliškai: anksčiau išėjo memuarai Mes valdysim pasaulį — We will Conquer the World, dabar — The Brothers Domeika. (va)

WANTED JOURNEYMAN
OR
1ST CLASS SKILLED
ALL AROUND MACHINISTS
1ST & 2ND SHIFT
With job shop experience be able to set up work from blue prints & close tolerance.
ALSO
MACHINE SHOP FOREMAN
FOR NIGHT SHIFT.
Must be familiar with job shop operation. Permanent positions for right men. Excellent company benefits. Wages open.
CALL OR SEND RESUME TO:
SUPERIOR MACHINE CO.
P. O. BOX 3258
FLORENCE, S. C. 29501
803-662-1042

MELO KARAS (19)

Vengrijos išdavimas

Teherano susitarimas numatė anglių-saksų ir sovietų žvalgybų bendravimą apgauti Hitlerį. Iš sovietų pusės tas bendravimas nebuvo nuoširdus, bet, žinoma, jie neturėjo nieko prieš, kad britų ir amerikiečių žvalgybos visur kurstytų rezistencijos sąjūdžius. Net ir Balkanuose, pažadėdami tai, ko niekados nemanė išpildyti.

Reikia atsiminti, kad Bulgarija, o ypač Vengrija ir Rumunija buvo labai svarbios Trečiajam Reichui strateginiai ir ūkiniai. Bulgarija, šiandien ištikimiausias sovietų satelitas, visados turėjo gerus santykius su rusais, kurių prisiminimas Bulgariją sulaikė nuo karo paskelbimo sovietams. Karo laimei apleidus Hitlerį, Bulgarijos caras Borisas III galvojo apie seperatinę taiką, bet buvo vokiečių atkalbėtas. 1943 m. rugpiūčio 23 d. Borisas III mirė. Oficialiai buvo skelbiama, kad nuo gyvatės įkirtimo, tačiau galimas daiktas, kad tai buvo sąmokslas. Britų ir sovietų radijo transliacijos, žinoma, kaltino vokiečius, nors iš tikro caras Boris buvo jų vienintelis ramstis. Jam mirus, jie turėjo į ten pasiųsti daugiau kariuomenės, atitraukdami ją iš svarbesnių frontų.

Vengrija, kuri 1941 metais, Hitleriui talkininkaudama, į Sovietų Sąjungą pasiuntė savo 1 ir 2-ą armijas, jau sekančiais metais apsižiūrėjo, kad vėl, kaip pirmojo karo metu, pasirinko savo sąjungininku pralošiančią pusę. Jos valdovas, regentas admirolas Nicholas Horthy 1942 m. pavasarį ministru pirminku paskyrė dvarininką Nicholas Kallay, kuris buvo žinomas savo "puikiu politiniu instinktu". Kam jis simpatizavo, niekam nebuvo paslaptis. Už tat Hitleris tuojau įsakė paruošti "Margaritos I" planą, kuris numatė Vengrijos okupaciją. Panašus planas — Margarita II — numatė ir Rumunijos okupaciją, jai pasėkus Vengrijos pavyzdžiui.

Pirmiausiai Kallay stengėsi susisiekti su Vakarais per Vatikaną. Kai Hitleris apie tai sužinojo, jis Kallay pavadino vokiečių tautos priešu Nr. 1, o BBC pradėjo gąsdinti savo vengrų klausytojus, nurodydamas, kad sąjungininkams išsikėlus Sicilijoje, Vengrija jų aviacijai liko netolimu taikiniu.

Kallay vis tikėjo, kad su britais jis galės susikalbėti, jei rastų, kokį geresnį už Vatikaną ryšinininką. Vengrijoje atsiradus vienam britų pulkininkui, pabėgusiam iš nelaisvės Vokietijoje, Kallay įsakė apgyven-

dinti jį karališkuose rūmuose ir aprūpinti radijo siųstuvu, kad jis galėtų susisiekti su britų laivyno vyr. būveine Maltos saloje. Per jį, Kallay pasiūlė britams bendrą žygį prieš vokiečius, kurio detales turėjo išaiškinti Budapešto žurnalistas ir Kallay patikėtinis A. Frey. Planas numatė sąjungininkų-paraišutinininkų desantą Budapešto apylinkėse, kur prie jo prisidėtų vengrų daliniai. Tuo pačiu laiku sąjungininkai turėtų pulti Triesto uostą. Jį paėmę, jie turėtų siųsti savo divizijas susijungti su Budapešto grupe ir kartu patraukti į Vieną.

Britai priėmė Frey Kaire ir jam pareiškė, kad pasiūlymas juos įdomauja. Jam aptarti vengrai turėtų pasiųsti du aukštesnius pareigūnus į Istantbulą, Turkiijoje. Britų kontaktas su jais ten turėjo būti tūlas vengrų kilmės britų pareigūnas George Palocz-Horvarth. Kallay tačiau turėjo pagrindo įtarti, kad tas

Horvath dirbo ir sovietams. Tuo pat laiku londoniškiam Times pasirodė straipsnis, kuriame buvo sugestinuojama, kad kai kurie kraštai, jų tarpe ir Vengrija, imtųsi priemonių pasišalinti nuo skęstančio laivo. Kallay čia įžiūrėjo britų žvalgybos norą pasiekti nepasitikėjimą tarp jo ir vokiečių.

Kai Frey pareiškė britams Kaire, kad Horvath vengrams nėra priimtinas kaip 'kontaktas', jis gavo atvirą atsakymą: galimas daiktas, kad Horvathas yra sovietų agentas, bet tai neturi didelės reikšmės, nes dabar svarbiausia yra ne ateities politika, bet sąmyšis už priešų linijų.

Kallay po to Frey atšaukė. Kiek vėliau, 1943 m. rugpiūčio 17 d. jam pavyko pasiųsti kitą ryšinininką, Vengrijos užsienio reikalų ministerijos spaudos skyriaus pareigūną, Ladislav Veres į Istantbulą. Ten rugsėjo 9 d. jis jachtoje susitiko su britų įgaliotu ministru Turkijai J. C. Sterndale Bennett. Plaukiojant po Marmoro jūrą, Veres pareiškė, kad Vengrija sutinka su besąlyginės kapituliacijos principu ir jį

įgyvendins, kai sąjungininkų armijos pasieks Vengriją. Bennett atsakė, kad ta žinia jį maloniai sujaudino ir jis esąs Londono bei Washingtono įgaliotas pareikšti, kad Vengrijos pasiryžimas kapituliuoti, kai bus patvirtintas, bus laikomas paslapyje iki to laiko, kai susitarusieji sutars jį paskelbti. Vengrija taip pat pažadėjo palaipsniui sumažinti savo talką Vokietijai, priešintis vokiečių okupacijai ir atėjus reikiamam momentui, viešai stoti sąjungininkų pusėn. Sąjungininkai iš savo pusės pažadėjo pasiųsti savo slaptą misiją į Budapeštą paruošti Vengriją pakituliacijai. Kallay vėliau rašė:

"Man atrodė, kad tuo sutarimu aš įvedžiau savo tautą į saugų uostą. Laikui bėgant, aš tikėjausi daugiau intymių santykių. Mūsų kovoje išsilaikyti, mes susilaukėme talkos. Mes turėjome britų paramą, kuria galėjome pasitikėti. Nuo to momento mes buvome išbraukti iš priešų sąrašo ir, nors slapta, gavome besipriešinančių tautų statusą."

Kallay netrukus turėjo nusivilti. Visų pirma, tai nebuvo formalus susitari-

mas, antra, sąjungininkai niekados nesiruošė atsidurti prie Vengrijos sienų. Jie, tiesa, atsiuntė parašutinininkų misiją. Toji nesiruošė bendrauti su vyriausybe, bet savo keliu pradėjo ruošti sąmokslus ir kelti nerimą. Kallay buvo priverstas ją paprašyti išsinešdinti. Tuo laiku Kallay pradėjo įtarti, kad britai jo planus išdavė Hitleriui.

Kiekvienu atveju, Hitleris žinojo apie vengrų kontaktus su britais, kartu jį neramino sąjungininkų paskleisti gandai apie planuojamą generolo Pattono 7-tos armijos išsikėlimą į Triestą. (Iš tikro visa 7-ta armija tuo laiku buvo tik mitas). Dėl viso to jis įsakė pasiruošti Margaritos I plano išpildymui. Tam reikalui jis turėjo atšaukti ir porą šarvuotųjų divizijų iš Prancūzijos.

1944 m. kovo 19 d. vokiečiai okupavo Vengriją. Pasipriešinimas buvo labai menkas. Vyriausybė atsiųstą, o pats Kallay pabėgo į Turkijos ambasadą, iš kur po šešių mėn. pasidavė Gestapui. Karo pabaiga jį užtikio Mauthauseno koncentracijos stovykloje. Mirė jis išeivijoje. Savo atsiminimų knygoje, kurią rašė slapstydamasis Turkijos ambasadoje, jis dejavo:

"Likimas panorėjo, kad mano tėvynė, kurią aš mylėjau kaip motiną, žmoną ir kūdikį, mirty mano rankose. Aš turiu raudoti, nes kasiau jai kapą."

Sekančiame numeryje: Rumunijos likimas.

JEI JŪS NORITE SIŪSTI

SIUNTINIŲ - DOVANŲ Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS

FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

1776 Broadway, N. Y. 10019

Tel.: 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynei ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

- ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street 435-1654
- BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street 342-4240
- BROOKLYN, N. Y. 11218 — 485 McDonald Avenue 633-0090
- BUFFALO, N. Y. — 701 Fillmore Avenue 895-0700
- CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue 486-2818
- CHICAGO, ILL. — 1855 West 47 Street 376-6755
- CHICAGO, ILL. 60629 — 2608 West 69 St. 925-2787
- CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue 771-0696
- DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue 365-6780
- FARMINGDALE, N. J. — Freewood Acres, Rt. 9 363-0494
- HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue 365-6740
- HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Avenue 246-2348
- LOS ANGELES, CALIF. — 159 So. Vermont Avenue 385-6550
- NEW YORK, N. Y. — 78 Second Avenue 674-1540
- NEW YORK, N. Y. — 141 Second Avenue 475-7430
- PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue 769-4507
- RAHWAY, N. J. — 47 East Milton Avenue 381-8800
- SOUTH RIVER, N. J. — 41 Whitehead Avenue 257-6320
- SYRACUSE, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street 475-9746
- UTICA, N. Y. — 963 Bleeker Street 732-7476
- MIAMI BEACH, FLA. 33139 — 1201 17th Street (305) 673-8220
- PHOENIX, ARIZ. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy. (602) 942-8770
- SILVER SPRINGS, MD. 20910 — 622 Ellsworth Dr. (301) 589-4464
- WOODHAVEN, QUEENS, N. Y. 11421 — 80-14 Jamaica Ave. 296-5250

CLERK TYPIST

6 month experience required.
35 hrs. 4½ day work week.

RELIABLE LIFE INSURANCE CO.

Reliable Life Building
231 W. Lockwood Avenue
Webster Groves, Mo. 63119

An Equal Opportunity Employer
(20-22)

KEYPUNCH OPERATOR

Need 1st shift operator with experience in Alpha and Numeric, 4½ day, 35 hour work week.

RELIABLE LIFE INSURANCE CO.

Reliable Life Building
231 W. Lockwood Avenue
Webster Groves, Mo. 63119

Equal Opportunity Employer
(20-22)

GROSSE POINTE AREA

W O M A N

FOR GENERAL HOUSEWORK
TOP EARNINGS. GOOD WORKING
CONDITIONS.

Call after 6 p.m.
313-886-0892 (19-20)

WELDERS

(ARC)

EXPERIENCED ONLY
GOOD BENEFITS
APPLY IN PERSON

REMKE INC.

28100 Groesbeck Hwy.
Roseville, Michigan 48066
(18-22)

KŪRYBA IR MOKSLAS

JUOZAS O. ŠIRVYDAS

(2)

JONAS ŠVOBA

Dr. J. Šliupas 1937 m. birželio mėn. 1 d. laiške Vytautui Širvydai, rašančiam tėvo monografiją, rašo: "J. O. Širvydas, Amerikon atvykęs, buvo dar jaunas, nenusistovėjęs žmogus. Jis jautė visuomenėje skriaudą, bet katalikybės dvasia (kaip ir aš) išauklėtas, lyg bijojo į pasaulį plačiau pažvelgti. Aš pamenu, daug ginčų namie turėdavome visokeriopais klausimais. Bet Širvydas buvo jautrus, pastabus, ir gilinosi į dalykų esmę. Neuzilgo įgijo naujovišką pasaulėžiūrą, kuri jam gyvenime vėliau vadovavo. Be abejo, pažintis su manimi ir kun. Dembskiu jį paveikė (J. O. Širvydas, p. 77).

Neilgai Širvydai teko dirbti siuvelykloje. Per vienerius metus dr. J. Šliupas jį pažino ir tiek įvertino, kad rekomendavo į Vieniybės Lietuvninkų redaktorių. Tuo būdu J. O. Širvydas nuo 1903 m. rugsėjo mėn. 15 d. perima redaguoti laikraštį, jau kelių redaktorių per keliolika metų tobulintą, jau išsprukusį iš Liublino Unijos dvasios idėjų,ėjusį grynai lietuvių kalba, turėjusį jau tautinę kryptį, atsikračiusį kunigų globos ir idealogijos, palankų socialistinei propagandai ir laisvamanybei (J. O. Širvydas, p. 186). Tokia laikraščio kryptis maždaug atitiko ir J. O. Širvydo sudarančią ideologiją. Jis jau buvo palinkęs į socializmą, o gal ir į laisvamanybę. Tačiau jo socializmas buvo tautiškas, nes per jį tikėjo gauti laisvę savo Tėvynei ir lietuviams, tai ir buvo jo idealas.

1905 metais jis yra vienas iš steigėjų komiteto revoliucijai remti Lietuvoje. Jame griežtai susikirto su buvusiu savo globėju dr. J. Šliupu dėl revoliucijai Lietuvoje surinkti aukų padalinimo. Lietuvos socialdemokratams reikalavo, kad visos Amerikoje surinktos aukos revoliucijai remti būtų atiduotos — ms, socialdemokratams, nes jie vieni tik darą revoliuciją. Dr. J. Šliupas, būdamas komiteto išdininku, turėdamas pinigų savo žinioje ir gavęs pritarimą dar dviejų komiteto narių, didesnę dalį paskyrė demokratams-varpininkams ir po mažiau kitoms grupėms. Už tai niūso Amerikos lietuviai socialistai, kurie palaikė socialdemokratų pusę, dėl to ir Širvydas susipyko su dr. Šliupu, kol pats nusivylė socia-

listais. Vieniybės Lietuvninkų dar prieš širvydą buvo palenkta socializmo propagavimui, arba kaip sako: "Vienybės Liet. leidėjai savo laikraštį buvo atidavę į visišką socializmo šalininkų valią". Tuo laiku vyravo "mūsų pažangiosios visuomenės įsitikinimas, kad socializmas ir kova už Lietuvos politinę laisvę esąs vienas ir tas pats dalykas".

Dr. J. Šliupas greičiau atsipalaidavo nuo socialistų negu J. O. Širvydas. Dar 1905 m. Širvydas palieka Vieniybės Lietuvninkų redaguoti socialistui Juozui Baltrušaičiui, o pats perima įsteigtą socialistų organą "Kovą" ir jį redaguoja ligi 1907 metų, kol pats ima nusivilti socialistais ir nesutarti su jais. Nuo 1907 m. gegužės 1 d. J. O. Širvydas

grįžta į Vieniybės Lietuvninkų redaktoriaus kėdę, tu pačių metų spalio mėnesyje laikraštį perkelia į Brooklyną, N. Y., ir Vien. Liet. iš socializmo pasuko į Amerikos lietuvių vidurio tautinę srovę. Tuo kartu jis išbūna V. L. redaktorių ligi 1912 m. lapkričio 30 d., kada jam teko išeiti į valdišką darbą, bet ir toliau su V. L. nenutraukia ryšių, tai redaguodamas atskirus skyrius, tai bendradarbiaudamas, tai vėl paimdamas redaguoti. Daug buvo ano meto Amerikos lietuvių laikraščiuose netobulumų, šmeižtų, neteisingų užsipuldinėjimų. Širvydas, matydamas tas negeroves, jau 1908 m. V. L. nr. 1-me kečia lietuvių visų laikraštinių suvažiavimo klausimą, po to pritarė kiti laikraščiai, ir 1910 metais įvyksta įvairių srovių Amerikos lietuvių laikraštinių suvažiavimas, kuriame sudaroma laikraštinių bendrovė, kuri vėliau lieka tik tautinės srovės laikraščių bendrove. Pats Širvydas, visą laiką labai aukštai vertindamas mokslą, kurį laiką klausė filosofijos ir visuotinės literatūros paskaitų Mokslo ir meno akademijoje Brooklyne. Jo redaguojama Vieniybės Liet. tampa plačiai skaitomu Amerikos lietuvių tautinės srovės laikraščiu, "Lietuva", einančia Chicagoje, redaguojama J. Adomaičio-Šerno ir B. K. Balučio, leidžiama A. Olšausko.

J. O. Širvydas ne tik Vieniybės Liet. išvadavo iš socialistų globos, bet ir pats tapo įtakingas tautinės srovės veikėjas. Jis aktyviai reikšėsi, kaip tautininkas, 1914 m. Amerikos lietuvių visuotiniame seime New Yorke. Amerikos lietuvių tautininkų Autonomijos, vėliau pavadinto Nepriklausomybės fondo, kuris sutelkė Lietuvos laisvinimo reikalams apie 85,000 dol., sekretorių finansų reikalams buvo J. O. Širvydas. 1917 m. tautinės organizacijos Lietuvos laisvinimo darbui suderinti sudarė Tautinę tarybą, kurios sekretoriaus pareigos tenka J. O. Širvydai. 1918 metais, tautininkams susitarus su katalikais, buvo sudaryta iš tautininkų Tautinės tarybos ir katalikų Tautos tarybos atstovų bendras Vykdomasis Komitetas Lietuvos laisvinimo reikalams, ir į šį Komitetą nuo Tautinės tarybos tarp kitų įeina J. O. Širvydas, be kurio jau, kaip atrodo, niekur neapšėjama. 1916 m. pasitraukia iš Vien. Liet. ir pasineria visuomeninėje veikloje Lietuvos laisvinimo reikalams tautinėje srovėje.

Vieniųbei Lietuvninkų atsidurus sunkumuose, jis suorganizuoja Vieniybės spaudos bendrovę su 900 akcininkų ir 35,000 dol. kapitalu. Jis ir buvo pirmasis tos bendrovės pirmininkas ir direktorius ligi 1923 m. kovo mėn. 20 d. Nuo 1920 m. sausio mėn. 1 d. Vieniybės spaudos bendrovė perima Vieniybės Liet. ir pradeda leisti tik Vieniybės. Nuo 1920 m. gegužės mėn. 10 d. ligi 1928 m. kovo mėn. 29 d. Vieniybės redaguoja pats Širvydas. Jo redaguojama Vieniybės buvo Amerikos lietuvių tautininkų laikraštis. Po 1926 m. gruodžio mėn. 17 d. perversmo Lietuvoje, kada nemaža dalis Amerikos lietuvių, nesuprasdami ano meto Lietuvos politinės padėties ir kurstomi suinteresuotų Lietuvos partinių politikierių, subruzdavo, grįžta Vieniybės redakcija ramiai, rimtai ir blaiviai vertino susidariusią padėtį Lietuvoje ir ramino kitus. J. O. Širvydo redaguojama Vieniybės išliko visą laiką ištikima Lietuvos tautininkams, kaip ir pats jo redaktorių.

1923 metais atvyko du studentų Korporacijos Neo-Lithuania atstovai iš Lietuvos į Ameriką rinkti aukų korporacijos namų statybai. J. O. Širvydas, kaip Vieniybės redaktorių, sukviečia visuomenės atstovų susirinkimą ir sudaro aukų rinkimo komitetą. Širvydo Vieniybės ir Karpiaus Dirva varė aukų rinkimo propagandą. Buvo sutelkta aukų per 11,000 dol. Korporacija Neo-Lithuania J. O. Širvydą įrašė į savo mecenatų eiles (Neo-Lithuania, p. 148-150 ir 315).

Tik jau prispaustas ligos pasidavė: 1928 m. kovo mėn. 29 d. paliko Vieniybės, o tu pačių metų spalio 6 d. išvyko Lietuvon baigti savo amžėlį. Lietuvos vyriausybė už nuopelnus Lietuvai grįžusį J. O. Širvydą apdovanojo kuklia pensija ir D. L. K. Gedimino ketvirtojo laipsnio ordinu. Nors jo sveikata buvo pakirsta, bet dar ir Lietuvoje jis priklausė Lietuvos tautininkų sąjungai ir Lietuvos šaulių sąjungai, bet jo mėgiamiausias darbas buvęs, tai rinkti medžiagą lietuvių kalbos žodynui, kurį po K. Būgos mirties redagavo prof. J. Balčikonis. Grįžęs savo Jūžintuose J. O. Širvydas pasistatė kuklų namelį, kuriame 1935 m. gruodžio mėn. 27 d. mirė.

BALYS AUGINAS

ŽALIA OFELIJA

ŠAKA nubunda,
Apsipylusi žiedais —
Pavasaris
Žaliomis medžių kopėčiomis
Šliuogia į viršūnę — —
Ir suviliota
Amžinos jaunystės
Pažadais,
Žolė,
(Tarsi Ofelija pamišus),
Plaukais, kaip vėjas, palaidais
Per parkus bėga
Ir per pievas —
(Tegu ją saugo Dievas!)
Jos žingsniai
Grakštūs ir lengvi —
(Lyg žalsvą rūką
Būt paliejus) —
Žaliam gaisre
Liepsnodama žavi,
Ji klauso
Grindinio girtos dainos
Ir saulėj
Alpstančios alėjos — — —

PAVASARIO VAIDUOKLIS

JAU miestų skveruose
Užsidegė azalijų
Raudoni žiburiai —
Ir paukščių plunksnose
Aistringas čiučia vėjas — —
Sode nuo saulės vyno
Alyva nusigėrusi
Stipriais alsuoja kvepalais — —

Geltoni ir balti,
(Tarsi žąsiukų
Pasiklydusių būriai) —
Po vėją išdidžiai
Išsina pasivaikščioti
Narcyžai nekalti — —

Nakties juodose lysvėse
Pražysta žvaigždės —
Kaip dangiškos žibuoklės — —
Ir žemės širdį plakančią
Išgirst gali,
Kai supa lopšį pumpuro
Pavasario vaiduoklis
Tyliam ir sidabriniam
Mėnesio smėly — — —

WANTED EXPERIENCED
TRACTOR & TRAILER MECHANICS
Excellent working conditions, good
fringe benefits. Modern shop. Top
wage scale. Must have references.
Apply in Person
MIDWEST FLEET SERVICE INC.
28035 Beverly Rd.
Romulus, Mich.
313-292-0920

KODĖL JI PAMIRŠOME?

Š. m. balandžio 15 dienos Dirvoje rašytojas Vyt. Alantas pristato naujai išleistą M. Galdikienės dail. Adomo Galdiko monografiją. Rašytojas gėrėsi, kad "Žmonos stato savo vyrams paminklus". Čia pat jis iššvardina dar kitas keturias moteris, kurios išleido savo vyrų monografijas. Kodėl nepaminėjo penktosios Veronikos Nagevičienės, kuri bene pirmoji išleido savo vyro Vlado Nagiaus-Nagevičiaus monografiją 1962 metais? Gal būt, kad ši pirmoji ir buvo akstinas ir kitoms monografijoms išvysti dienos šviesa.

Jeį rašytojas Vyt. Alantas būtų paminėjęs tik M. Galdikienės išleistą naują kūrinių, tai būtų pilnai suprantamas jo pasigėrėjimas, kad žmonos įamžina savo vyrų atminimą, bet kada išvardina keturias, o nepaminis penktosios, tai taip ir norisi rašytojo paklausti kodėl? Aš netikiu, kad Vyt. Alantas tos Nagiaus monografijos neskaitytė.

Gėriuosi ir aš kiekvienu nauju kūriniu, gėriuosi, kad žmonos prisimena ir įamžina savo vyrų nuveiktus darbus, bet ar tie nusi-pelnę mūsų tautai asmenys neužsitarnavo mūsų visų pagarbos ir paminklų? Ar jie kūrė tik savo šeimai?

Man labai suskaudo širdį pagalvojus, kaip greitai mes pamirštame žmones, kurie taip verti prisiminti, šiuo atveju turiu galvoj Gen. Dr. Vladą Nagių-Nagevičių. Jį pamiršo rašytojas Vyt. Alantas, jį pamiršo ramovėnai, daktarai ir lietuviška visuomenė, nes aš neprisi-menu nė vieno atvejo, kada Clevelande kas nors jį būtų paminėjęs. O jis dirbo ne sau, ne savo šeimai, bet Lietuvai. Jis paliko patį gražiausią tėvynės kūrinių — Karo Muziejų ir visą eilę jo įkurtų organizacijų. Gen. Nagiaus-Nagevičiaus nuopelnai ano meto besikuriančiai Lietuvos valstybei buvo milžiniški. Argi galime taip greitai jį pamiršti?

I. J-nė
Cleveland

Didžiai Gerbiama
ponia I. J-ne,

Labai atsidėjęs ir su ma-lonumu perskaičiaus Tams-tos pastabas, ryšium su ma-no straipsniu apie M. Galdi-kienės išleistą savo vyro dail. A. Galdiko monografi-

ją. Savo rašinį aš pavadinau "Žmonos vyrams stato pa-minklus" ir tikrai pasigė-rėjau, kad tokių moterų at-siranda, nes jos ne tik pa-gerbia savo vyrus, bet ir aplamai palieka dokumen-tus mūsų kultūros istorijai.

Manau, kad Tamsta turi pagrindo pyktintis ir jau-dintis, kad "statomų pa-minklų" tarpan neįrikiavau ir p. Veronikos Nagevičie-nės 1962 m. išleistos mono-grafijos apie gen. Vladą Na-gių-Nagevičių. Žinojau iš spaudos, kad tokią knygą pasirodė, bet, deja, labai nuliūdęs turiu prisipažinti, kad jos nemačiau ir neska-ičiau: leidėjai man jos neat-siuntė (o tuo tarpu ponios M. Galdikienė ir dr. V. Sruogienė atsiuntė ir dar su gražiausiomis dedikacio-mis bei linkėjimais), o ko-dėl aš pats nenusipirkau, nebeatsimenu: tur būt, kad spaudos ir knygų gaunu per daug... Taigi, sakau, Na-gevičiaus monografija pa-sirodė maždaug prieš 10 m., o juk žmogaus atmintis tu-ri ir savo silpnybę... Pa-galiau, paminėdamas tik keturias moteris, išleidu-sias monografijas, aš tu-rėjau galvoje tik kaip pa-vyzdžius, toli gražu neke-tindamas išvardinti visų.

Kai p. I. J-ne jaudinasi, kad gen. Nagevičių "pami-ršo rašyt. V. Alantas, ramo-vėnai, daktarai ir Clevelando visuomenė" tai, man rodos, straipsnio autorė ne-nugalvoja iki galo. Aš neži-nau ir nesiimu spręsti, kiek velionį generolą "pamiršo" čia straipsnio autorės iš-vardintieji, bet aš pats tai nenorėčiau tokiu užuomar-ša prisipažinti. Jei man iš-slydo iš atminties Nagevi-čiaus monografija, tai dar toli gražu nereikia, kad aš būčiau pamiršęs ir patį ve-lionį. Gen. Nagevičių aš pa-žinojau, jį gerbiau ir ver-tinau jo darbus bei nuopel-nus Lietuvai. Man tikrai būtų įdomu patirti, kas iš mano kartos žmonių gen. Nagečiaus nepažinojo ir jį pamiršo! Jį pažinojo visa Lietuva! Jis yra neužmirš-tamas naujosios Lietuvos kūrėjas. Patarčiau p. I. J-nei pasikalbėti su vyres-nės kartos lietuviais dar-buotojais ir tada ji pamatys kas jį "pamiršo"...

Dar čia norėčiau pastebė-ti ir tokį dalyką. Pasižymė-jusių žmonių monografijos leidžiamos ne tiek jo amži-nin'ams, kurie juos pažįsta ir maždaug žino jų gyveni-

Linksmas clevelandiečių susitikimas Floridoje. Žinomas veikėjas Zigmas Peckus su ponja viešėjo Juno Beach pas nesenai čia įsikūrusius Šalkauskus. Jų naujoje rezidencijoje ta proga susitiko būrys clevelandiečių. Iš kairės į dešinę: J. Juozaitis, A. Pažerienė, Z. Peckus, V. Mikšienė, A. Šalkauskas, J. Šalkauskienė, J. Daugėla, J. Daugėlienė, A. Juozaitienė, Peckienė ir P. Mikšys.

mus, kiek jaunimui ir atei-čiai. Amžininkai savo įžy-mių vyrų neužmirš, bet jau-nimas gali užmiršti, jei ne-bus palikta apie juos me-džiagos.

Tad norėčiau p. I. J-nė nuraminti, kad nesijaudin-tų be reikalo. Ar aš p. Na-gevičienės išleistą jos velio-nio vyro monografiją bū-čiau paminėjęs, ar nepami-nėjau savo straipsnyje tē-ra mažmožis. Svarbiausia, kad tokia monografija bu-vo išleista. Ponia Nagevi-čienė, kartu su kitomis energingomis moterimis pa-statė savo vyrui paminklą, kurio laiko smūgiai nesu-giaus. Garbė ir padėka jai už tai, o gal bus jai dar dė-kingesni mūsų ainiai...

Vyt. Alantas

JEI SKAITOME SAVE BROLIAIS — TAI KODĖL NEGYVENAME KAIP BROLIAI?

Šiomet Venezuelos lietu-vių Vasario 16 dienos minė-jimas praėjo ypatingai gra-žiai, atsilankius iš Chica-gos dainininkei Romai Mas-tienei, kuri savo puikiu dai-navimu, mus atgaivino, už-burė, nunešė mintimis į mūsų tėvynę ir nevienam išspaudė ašaras.

Svečių tarpe matėme daug svetimų tautybių atstovų mus sveikinant ir linkint kuo greičiausiai atgauti ne-priklausomybę. Ypatingai šilti ir broliški buvo latvių tautybės atstovų sveikini-mai, kaip iš senosios, taip ir jaunosios kartos. Nėra abe-jonės, kad latviai, kaip ir mes jiems, jaučiam daug šilumos mūsų atžvilgiu, nes be oficialių atstovų, matė-me minėjime ir daug latvių publikos. Toks iš latvių pu-sės šiltas atsinešimas mums kelia klausimą, jei mes vi-sur pasisakome, kad esame kaip broliai — tai kodėl mes negyvename kaip broliai, kodėl viskas lieka tik pasi-sakymais?

Juk mes lietuviai, savo veiksmuose visuomet esame

draugiški su latviais, ir jei kalbame kur nors ir rašome straipsnius į spaudą apie mūsų rūpesčius dėl mūsų tautos nepriklausomybės, niekuomet nekalbame savo vieno vardu, bet visuomet kalbame Lietuvos, Latvijos ir Estijos vardu. Juk visai logiškai yra, kad mums vie-niems kaip tokiai mažai tautai pasaulyje sunku yra kas nors konkretesnio pada-ryti, bet susibūrus drauge kad ir trims mažoms Vals-tybėms, jau balsas darosi daug svaresnis. Be to, su-sidraugavus, pirmoje eilė-je jaunimui jau ir nutautė-jimas būtų daug mažesnis, nes mus riša tos pačios bė-dos, tie patys skausmai, tas pats tikslas ir siekimas.

Todėl verta būtų kiekvie-nai kolonijai kur randasi latvių ir lietuvių gyventojų, dėti pastangas susi-draugauti, labai gražu būtų ir iš latvių pusės, kad ir jie savo spaudoje pasisakytų kà nors tuo reikalu. Pato-giausias susidraugavimas pirmoje eilėje yra per iau-nimą, nes jaunimas tuo tar-pu jokių formalumų nesi-

laiko, ir greitai suranda bendrą kalbą. O su koku noru atsiranda ūpas jiems dirbti drauge ir draugauti, kad net miela žiūrėti!

Mus su latviais riša ne tik politinė, bet ir kaimyniš-ka geografinė padėtis. To-dėl, svarstant reikalą iš abiejų pusių mums verta yra susidraugauti, kaip vie-nai, taip ir kitai pusei, ži-nant, kad daugiau ir dau-giau atrasime draugų ir už-tarėjų mūsų bendrame tiks-le.

Nelaukime, kad laikas mus skirtų ir vėl dešimti-mis metų, ir vienu bei kitu pasveikinimo žodžiai būtų vien tik tušti ir banališki be reikšmės, tik iš mandagumo pasveikinimo žodžiai. Dėki-me pastangas, kaip iš vie-nos, taip ir kitos pusės, o rezultatus tikrai pamatysi-me netolimoje ateityje. Ge-ras noras ir draugiškumas suriš mus ir sustiprins mus ateityje. Jei skaitome save esant broliais — tai ir gy-venkime kaip broliai.

Aleksandra Vaisiūnienė
Caracas

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7½% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6½% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdė-jus atitinkama suma.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.L.C.

**Saint
Anthony
Savings**

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juokas Gribauskas, vedėjas

ŠAULIŲ SAJUNGOS ATSTOVŲ SUAŽIAVIMAS TORONTE

P. BASTYS

Lietuvos šaulių Sąjungos atstovų suvažiavimas Toronte, įvykęs balandžio 24-25 dienomis, buvo nužymėtas ryžtu, viltimi ir tikėjimu į Lietuvos prisikėlimą laisvam ir nepriklausomam gyvenimui. Rengėjų vardu suvažiavimą pradėjo sąjungos centro valdybos narys ir Vl. Pūtvio šaulių kuopos pirmininkas St. Jokūbaitis. Suvažiavime atstovai dalyvavo su skyrių vėliavomis, kurios buvo pagarbiai įneštos ir užėmė joms skirtą vietą scenoje. Po Kanados himno ir kun. P. Ažubalio invokacijos, pagerbus mirusius šaulius, ėjo pirm. V. Tamošiūno žodis ir sveikinimai. Jų buvo gana daug. Žodžiu sveikino: Lietuvos generalinis konsulas dr. J. Žmuidzinas, KLB krašto valdybos pirmininkas J. R. Simanavičius, Toronto Lietuvių Namų vardu — T. Stanulis, Karininko Juozapavičiaus savanorių skyriaus pirmininkas St. Banelis ir KLB Toronto apylinkės pirmininkas V. Bireta. Sveikino raštu: Lietuvos Diplomatinijos šefas St. Lozoraitis, Lietuvos Atstovas Washingtone J. Kajeckas, Gen. konsulas New Yorke A. Simutis, Lietuvos atstovė Chicagoje J. Daužvardienė, Lietuvos atstovė Anglijoje V. Balickas, ALT pirmininkas dr. J. Bobelis, Kanados kunigų vienybės pirmininkas prel. J. Tadauskas, Australijos šaulių vardu p. Pačeisa, E. Klupšienė, Mantautas ir Pūtvytė - Mantautienė, Emilija Pūtvytė, K. Musteikis, Los Angeles šauliai, p. Tamošaitis ir M. Juodis su 50 dol. auka.

VLIKo valdybos narys Br. Bieliukas savo paskaitoje išryškino lietuvių rezistenciją nuo vysk. M. Valančiaus iki šių laikų. Įtei-

kus Sąjungos pirmininkui V. Tamošiūnui dovaną, kuri jam buvo skirta už pažymėtinais nuoširdžią jo veiklą ir laikraštininkams J. Stašaičiui, Stp. Paulauskui ir p. Urbonui premijas už gražius šaulių veiklos aprašymus spaudoje, iškilmingoji dalis baigėsi.

Po pertraukos ėjo įvairūs šauliškos veiklos reikalų svarstymai ir jų aptarimai. Suvažiavimui praversti buvo sudarytas prezidiumas, į kurį įėjo pirmininkais M. Šnapštys (Detroit) ir J. Šiaučiulis (Montreal), o sekretoriais: Aug. Mylė, A. Petraitienė ir Šetikas. Taipgi sudarytos nominacijų ir rezoliucijų komisijos. Į pirmąją įėjo: V. Išganaitis, J. Švoba ir A. Balčytis, o į antrąją: kun. J. Borevičius, Br. Bieliukas ir J. Stašaitis. Plačią Sąjungos trijų metų veiklos apžvalgą davė vicepirm. A. Šukys. Toliau ėjo pranešimai, kuriuos padarė garbės teismo pirmininkas M. Šnapštys, statuto reikalu — V. Išganaitis, izdo — S. Bernatavičius, tiekimo — P. Padvalskis, revizijos komisijos — Br. Latoža, Moterų — O. Mikulskienė, jūrų šaulių — A. Šukys, jaunimo — St. Jokūbaitis, kultūros — Alf. Mikulskis ir J. Švoba, šaudymo — J. Šostakas, sveikatos — dr. Pautienis ir Tremties Trimto redaktorės Stp. Kaulienės vardu — L. Mingėlienė. Taipgi buvo padaryti pranešimai ir skyrių pirmininkų, kuriuose išryškėjo visi rūpesčiai, darbai ir laimėjimai. Trumpai suglaudus visų padalinių įnašas į lietuvišką veiklą buvo nemažas.

Centro valdybos pirmininku išrinktas K. Milkovaitis. Visos vadovybės sastatas toks: vicepirmininkai — A. Šukys, St. Jokūbaitis, J.

S. Jokūbaitis atidaro šaulių suvažiavimą

S. Dabkaus nuotr.

žemaitis, moterų šaulių vadovė — S. Cecevičienė, jūrų šaulių vadovas — S. Paulauskas, sekretorius — S. Juozaitis, izdininkas S. Bernatavičius, jaunimo — A. Markauskas, spaudos ir informacijos — J. Jasaitis, ūkio — P. Padvalskis, kapelionas — kun. J. Borevičius ir moterų šaulių vadovė pavaduotoja — M. Jokūbaitienė.

Vakare suvažiavimo proga Lietuvių Namuose buvo suruoštas banketas-koncertas, kurio metu suvažiavimą sveikino federalinio parlamento narys Ch. Caccia, Ontario provincijos parlamento narys ir valdžios atstovas N. Leliuk, parlamentarė M. Campbell ir Toronto miesto burmistro atstovas aldermanas Wm. Boychuk. Raštu buvo gauti sveikinimai iš federalinio parlamento pirmininko Michel Sharp, senatorių P. Jusik ir A. Thompson, parlamentarų dr. S. Haidasz ir M. O'Connell.

Meninę programą išpildė Toronto lietuvių jaunimo sambūris "Gintaras".

Rytojaus dieną (sekmadienį) visi atstovai su savo dalinių vėliavomis organizuoti dalyvavo Prisikėlimo parapijos šventovėje, kurioje ta proga buvo laikomos pamaldos. Mišias laikė ir pamokslą pasakė kapelionas kun. J. Borevičius.

Po pamaldų užbaigiamasis posėdis vėl vyko Lietuvių Namuose. Atsisveikinant Sąjungos vėliava buvo perduota naujai išrinktam pirmininkui R. Milkovaičiui

ir moterų vadovei S. Cecevičienei. Išreikšta padėka Toronto Vlodo Pūtvio šaulių kuopos nariams ir jos vadovui St. Jokūbaičiui, kurie (Nukelta į 8 psl.)

Šis bei tas SKIRPSTAS

Kuris laikas spaudoje skelbiamas Antano Terlecko raštas TSRS valst. saugumo pirmininkui J. Antropovui - atskleidžia pasibaisėtiną moralinės sprespaudos būklę mūsų Lietuvoje. Taipogi mums parodo tenykštės realybės šurpų veidą. Skaitydami, mes patys pajuntame savo dvasios menkystę. Lankydamiesi ten mes elgiames baidliai ir pataikaujame okupanto valdžiai. Lyg dvasios skurdžiai imam uodegom vizginti prieš Maskvos stabus ir net pagiriam tas grandines, kuriom okupantas kankina mūsų tautą. Koks kontrastas su tenykščiais kovotojais dėl laisvės, dėl žmogiškų teisių! Štai, Terleckis, net aiškiai grasinamas kalėjimu ir mirtimi, nė kiek neišsigąsta: '... kalbama, kad dabar mano eilė. bet aš ramus ... todėl, kad tikiu bet kokios aukos prasme ... manau, nė vienas kraujo lašas nedingsta veltui ...' Nors jam tiesiog duriama į akis, kad su tokiom drąsiom, tiesiom pažiūrom jam gresia rimtas pavojus gyvybei, jis vis tiek ten liekasi, emigruoti - pabėgti nuo tų pavojų nebando. Nes jis tiki tikrai, nuoširdžiai AUKOS PRASME IR LIETUVOS ATEITIES LAISVE!

• A. Terlecko laiškas atveria vieną įdomybę. Kai 1972 metais Vilniuje tarptaut. rankinio žaidynių metu jaunimas karštai palaikė švedus, vokiečius ir kt., bet tik ne tarybinius žaidėjus, tai, girdi, kitą dieną - 'bilietus teko platinti per tuos fabrikus ir įstaigas, kur lietuviai sudaro vos 10-16% ...' Štai kokia tikrovė mūsų sostinėje: žmonės ir įstaigose kai kur jau vos 10% lietuvių bepalikta! Tai kraupus faktas, kurio neužsaldins jokie valdžios veidmainiavimai ir suka 'pagarba lietuvių nacijai'. Šios vasaros turistams tai išidėmėtina. Kai jums rodys puikias statybas ir miestų pagražinimus, atminkite, kad tai vykdoma ne lietuvių gerovei, o importuojamų maskolių antplūdžiams. Gera yra lankyti saviškius Maskvos replių kalėjime, bet reikia matyti ne vien dailių paviršių ir girdėti tik valdžios pareigūnų klastingos politikos 'tiesą'. Ir ypač - privalu išvelgti ir pajusti ten skaudžiai kovojančių mūsų brolių didžiadvasiškumą.

• Dėmesio, tigras keičia savo kailį! Tikisi sumedžioti daugiau žioplų avelių ... Lietuvių Kultūrinių ryšių su tautiečiais užsienyje komitetas išvarto 'Tėviškės' draugija. Konferencijoje Vilniuje pirm. V. Karvelis jau užbaigė savo pareigas. Kalbėjo Laurinčiukas, Baltušis, Reimeris ir kiti. Aišku, ir pagrindinis varovas Ovsianikovas, rusiškos 'Rodinos' vedėjas (visi eina pagal bendrą standartą). 'Naujos' dr-jos pirmininkas bus P. Petronis, o pirmu pavaduotoju V. Kazakevičius (ši gerai žinome). Ir sudaryti planai Kom. partijos suvažiavimų nutarimams propaguoti užsienio lietuviuose. Taip jie tikisi vis daugiau žuvelių sau sužvejoti mūsų tarpe. Ar pasiduosime? Komiteteto keitimas į 'Tėviškę' - Lietuvos žlugdymo plane dar žingsnis priekin, nes aname pavadinime dar buvo žodis 'Lietuvos', dabar liko tik geografinė gimtoji vieta 'tėviškė'. Prieš daug metų panašiai bandė mus palaidoti lenkai tardami, jog mūsų krašto žmonės esą tiktai gente lituani, bet natione - visi esame poloni (lenkai). Dabar tuo pačiu keliu tempia rusiški komunistai: lietuviams įtaigojama, jog jų tėvynė yra visa 'plačioji Rusija', o sostinė - Maskva. Lietuva ir Vilnius jau mažareikšmiai, o tautos vardažodis draudžiama minėti, tiktai - nacija ...

Suvažiavimo dalyviai.

S. Dabkaus nuotr.

NE VISI NORI NEPRIKLAUSOMYBĖS

Prieš trumpą laiką Maroke lankėsi keli vakarų laikraštininkai. Prie progos jie panorėjo pamatyti ir kaip gyvenama nuo vasario pabaigos prie Maroko prijungtoje buv. ispanų kolonijoje Saharoje. Toks leidimas jiems buvo duotas ir jie buvo nugabenti į buv. Saharos sostinę - El Aaiuną. Nieko ypatingo jie ten nepastebėjo, gyvenimas eina sena vaga, kaip tame Saharos pakraščio prie Atlanto miestelyje buvo įprasta. tik vieton ispanų karių, dabar ten švaistėsi marokiečiai kariai.

Ispanai tą savo Saharos dalį valdė nuo 1884 m. Prie dabartinio ploto administraciniais sumetimais tai buvo prijungti, tai vėl atskirti ir kiti patatlančio dykumos gabalai - Ispanų Vakarų Sahara, Infir Rio de Oro. Dabar tinė ta Saharos dalis užima apie 103,600 kv. mylių plotą ir turi apie 25,000 gyventojų beduinų klajoklių. Kraštas beveik ištisos kalvotos dykumos su vėjo nešiojamu smėliu. Gyvenama tik pajūriais, o krašto gilumoje tėra tik kelios oazės. Pajūrio gyventojai užsiima žemės ūkiu ir gyvulių auginimu. Jokių žemės turtų nėra, tik kai kuriose pajūrio kalnuose randama gero fosfato. Tikrų krašto ribų čia iš viso nėra ir neįmanoma jas nustatyti. Rubėžiai nubrėžti tik žemėlapiuose ir geografinių atlasuose. Atstus vietiniai nustato taip: jei per pustomą smėlį toluose gali matyti einantį kupranugarį, tai bus 'viena mylia'. O ta 'viena mylia' sudaro apie vieną ir ketvirtą dalį mūsų šios mylios.

Kai korespondentas panorėjo ko nors įdomesnio patirti, jiems buvo pasiūlyta pavažiuoti į šiaurę ir susitikti su

vienu beduinų genties vadu. Marokiečiai savo džypais korespondentus palydėjo per dykumą ir paskui nurodė kryptį, kur tą beduinų šeimą galima surasti.

Šeichas (jo pavardė čia mums nesvarbi), žilabarzdys pranašas išvaizdos senukas, gyvena dykumos pakraštyje palapinių stovykloje. Jis korespondentus maloniai priėmė ir turėjo ilgesnį pasikalbėjimą. Jis pasigyrė, kad ispanų valdymo laikais, kai Ispaniją valdė generalissimo Franco, buvęs jo patikėtinis ir už gerą ir sąžiningą pareigų ėjimą yra apdovanotas aukštais medaliais.

Kada Afrikoje prasidėjo nacionalinis judėjimas ir viena po kitos buvusios kolonijos pradėjo išsilaivinti ir pasiskelbė nepriklausomomis valstybėmis, atėjo ir ispanų Saharai eilė. Ispanija jau seniai tą savo Saharos gabalą valdė su nuostoliais, neturėdama iš jo jokios naudos (tik naudingos buvo fosfatų kasyklos). Praeitų metų rudenį, einant Angoloje kovoms, tas sąjūdis pasiekė ir Saharą. Maroko karalius Hassan II, turbūt norėdamas pataisyti savo prestižą, suorganizavo 'taikos žygį' į pietus, į Saharos pasienį. Žygyje dalyvavo kelios dešimtys tūkstančių marokiečių, kurie buvo pasiruošę 'taikiu' būdu 'išlaisvinti' Saharą. Kai ispanų kariuomenė pastojė jiems kelią, žygininkai nuo savo planų atsisakė, bet kartu ir Ispanija, nenorėdama didesnių bėdų, slapta pradėjo derybas su Maroku, kaip tą nesusipratimą panaikinti. Buvo sutarta, kad tą buv. koloniją ispanai sutinka perleisti maždaug per pusę Marokui ir kaimyninei Mauritanijai. Gyventojai nebu-

Šaulių suvažiavimo bankete dalyvavo ir Ontario valdžios atstovai. Nuotraukoje iš kairės: KLB krašto vald. pirm. J. Simanavičius, suvažiavimo vyr. rengėjas S. Jokūbaitis, Ontario provincijos parlamento ir valdžios atstovas Nic Leliuk, Lietuvių Namų pirm. J. Strazdas, Toronto mero atstovas Wm. Boychuk ir kun. J. Borevičius.

ŠAULIŲ...

(Atkelta iš 7 psl.)

ant savo pečių išnešė sunkią šio suvažiavimo organizacinę naštą. Jiems sugiedota ilgiausių metų. Taipgi nebuvo pamirštos ir tos mielosios vaišių paruošėjos: S. Petravičienė iš Hamiltono ir M. Jokūbaitienė iš Toronto. Už jų rūpestingumą ir skanų vaišinimą joms pa-

dėką ženklino įteiktos gėlės. Sekantis suvažiavimas numatytas Chicagoje. Suvažiavimas baigtas Tautos himnu. Tenka paminėti, kad iškilmingą suvažiavimo programos dalį ir banketą sumaniai, aiškiai ir gražiai dikcija pravedė studentė V. Javaitė.

Nesidairant po užkulisius, reikia pripažinti, kad šis suvažiavimas buvo gerai organizuotas ir prarastas.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.

TOKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS

PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

488 MADISON AVE. (tarp 51 ir 52 g-vės)
FLOOR 21st NEW YORK, N. Y. 10022

SKYRIAI:

Apple-Valley, Min. 55124-7707 147St.
New York, N.Y. 10003 — 45 Second Avenue
New York, N.Y. 10011 — 135 W. 14 Street
So. Boston, Mass. 02127 — 389 West Broadway
Buffalo, N.Y. 14206 — 332 Fillmore Avenue
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue
Chicago, Ill. 60629, 2501 West 69 St.
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road
Irvington, N.J. 07111 — 762 Springfield Avenue
Irvington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Ave.
Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W.
Hartford, Conn. 06106 518 Park St.
Lakewood, N.J. 08701 — 241 Fourth Street
Los Angeles, Calif. 90022 — 960 S. Atlantic Blvd.
New Haven, Conn. 06511 — 1329 Boulevard
Newark, N.J. 07106 — 698 Sanford Avenue
Passaic, N.J. — 176 Market Street
Paterson, N.J. 07505 — 60 Broadway
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th. St.
Philadelphia, Pa. 19141 — 4925 Old York Rd.
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street
San Francisco, Cal. 94115 — 1826 Divisadero St.
Waterbury, Conn. — 905 Bank Street
Fort Wayne, Ind. 46808 — 1807 Beimeke Rd.
Woodhaven, N.Y. 11421 — 94-08 Jamaica Ave.
Worcester, Mass. 01610 — 144 Millbury Street
Youngstown, Ohio 44503 — 309 W. Federal Street
Trenton, N.J. 08620 — 4 Quay Court

Tel.: 612-432-7083
AL 4-5456
CH 3-2583
268-0068
TL 6-2674
BR 6-6966
WA 2-2737
884-1738
ES 2-4685
374-6446
GL 5-9586
246-9473
FO 3-8569
AN 1-2994
LO 2-1446
373-8783
GR 2-6387
345-2028
PO 3-4818
GL 5-9586
HU 1-2750
FI 6-1571
PL 6-6766
432-5402
441-4712
SW 8-2868
RI 3-0440
609-585-4867

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

IS

BOSTONO, MONTREALIO ir NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

Liepos 14 — \$1045.00 rugsėjo 16 — \$925.00

liepos 28 — \$1045.00 rugsėjo 30 — \$725.00

rugsėjo 1 — \$ 925.00 gruodžio 22 — \$875.00

Dvi naujos grupės su Varšuva (4) Krokuva (2)

Vilnium 5, Druskininkai (2).

BIRŽELIO 20 ir RUGPIUČIO 8 — kaina \$1136.60

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų, su papildomu mokesčiu, New Yorke.

REGISTRUOKITES IŠ ANKSTO —
VIETŲ SKAČIUS RIBOTAS!

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENE

Air fares subject to changes and Government approval.

Norintiems atsikviesti giminės iš Lietuvos sutvarkome reikalingus iškviatimo dokumentus.

vo atsiklausti, prie ko jie norėtų priklausyti. Pačioje Saharoje atsirado tūlas Polisario (pavardė sudaryta iš revoliucinio sąjūdžio pavadinimo inicialų), kuris pasiskelbė noris Saharą paskelbti nepriklausoma valstybe. Jam į pagalbą atėjo sovietų remiama Alžirija. Kai šių metų pradžioje marokiečiai žygiavo užimti jiems skirtą Saharos dalį, tai jiems teko susiremti su Polisario partizanais. Kaip vėliau paaiškėjo, dauguma tų Polisario partizanų buvo perrengti alžyriečiai. Polisario partizanai buvo atmušti.

Kai jau kovos nurimo, pasakojo beduinų genties vadas, jis slapta buvo nuvykęs į Alžirą ir ten susitiko su Polisarium, norėdamas sužinoti tikrą jo kovų ir siekimų tikslą. Polisarijus ir jo siekiai jam nepatiko ir jis grįžo nusivylęs. Jis išpeikė Polisarijų ir kraštui nepriklausomybės siekimą kaip fantaziją.

— Kaip mes galime sukurti ir išlaikyti valstybę neturėdami nieko? Mes turime tik vieną gydytoją visam kraštui. Turime tris braižytojus arabus, kurie galėtų būti ir inžinieriai. Turime keletą mokytojų. Nė finansų, nė krašto turtų. Mūsų gyventojai iš viso jei ne beraščiai, tai pusiau beraščiai. Leiskime, kad krašte būtų paskelbti kokie rinkimai. Kas balsavimuose galėtų dalyvauti? Mūsų moterys ir vaikai neturi rinkimų teisės, o ir ne visi vyrai susigaudytų, ką rinkti ir už ką balsuoti negalėdami nė balsavimo kortelių paskaityti, — aiškino genties vadas. — Vieni tēlis geras ir įmanomas dalykas — tai įsijungti į Maroko gyventojų eiles. Jie, marokiečiai, būdami daugumoje tos pačios kilmės, su mumis elgiasi kaip su broliais ir jokia kita nepriklausomybė mums nereikalinga ir neįmanoma. Tuo labiau mes nenorime sovietinės 'nepriklausomybės', kurią mums norėjo atnešti Polisario, — baigė savo pasikalbėjimą tas genties vadas. (ab)

Išėivijos lietuviukų Odisėja... (9)

BRAZILIJOJE

Jūratė Statkutė — de Rosales

SAO PAULO LIETUVIAI

— Kaip jums ėjosi su Brazilijos lietuviais? — klausiu.

Jie buvo nuostabūs — pirmoji man atsako Danutė. — Jų atviras, paprastas vaizdingumas rodos plaukė tiesiai iš širdies ir mums padarė didelį ispūdį.

Danutė Bružaitė atsitiktinai prisiglaudė mišrioje Silicų šeimoje, turinčioje šešis vaikus. Kongreso metu pas juos apsistojo net keturi lietuviai, kurie buvo puikiai priimti. Ten pat gyveno Silicko seni tėvai ir jo sesuo — viso 15 asmenų su svečiais. Danutė išrodinėja, kad ji tos šeimos taurumo niekad, niekad nepamiršianti.

— Mes papuolėme pas jaunus žmones, — pasakoja Birutė ir Joana. — Tai buvo antros ar trečios kartos lietuviai tėvas ir jo nepaprastai nuoširdi žmona brazilietė. Lietuviškai kalbėjo tikrai jų duktė, Marinei, kuri netrukus tapo mūsų vertėja. Lietuvių kalbos ji mokėsi savo noru, vakarinėje mokykloje. Mus žavėjo jos aršūs nusištatymas išmokyti lietuviškai Tokių, kaip Marinei, Brazilijoje yra daug. Jie sudaro specialaus dėmesio vertą grupę.

Toliau kalbamės, kad tokiems, kaip Marinei, turėtų būti numatytos specialios vienu metų stipendijos su kelione į Vasario 16-tosios gimnaziją. Atskiros lietuvių organizacijos galėtų apsiimti globoti po vieną tokį stipendininką, o tas grįžęs, jau tapęs kitu, jam panašiu, mokytoju.

Sao Paulo lietuviai parodė ką jie gali grupiniai padaryti suorganizuodami Trečiojo Lietuvių Jaunimo Kongreso uždarymą su šokių švente.

— Tai buvo pirmoji šokių šventė, kurią dauguma mūsų matė, — pasakoja man Jonana. — Ponia, tu nežinai, kaip buvo gražu ir įdomu.

Iš pasakojimų sprendžiu, kad šventė buvo gerai organizuota. Ji įvyko didelėje salėje, su paradu, šokiais ir koncertine dalimi. Žinau, kad tokio įvykio parengimas iš Sao Paulo lietuvių pareikalavo daug darbo ir tarpusavės organizacijos.

KAIP KELIAUSIME

NAMO?

— Atidžiai klausėmės braziliečių pasakojimų apie daug išreklamuotą moderniosios Brazilijos žygdarbį — kelių nutiesimą Amazonės srityje. Pradėjome klausinėti dėl galimybės grįžti į Venzuelą pro Amazonę naujais keliais. Mus informavo, kad galėsime važiuoti mašina iki Belem, po to teks plaukti laivu Amazonės upe iki Manaus, o nuo ten jau esąs pastatytas naujas kelias iki Ve-

nezuelos sienos. Net keli braziliečiai mums užtikrino, kad iš Belem į Manaus laivai išplaukia po du ar tris kartus į savaitę. Dėl kelio nuo Manaus, vienas meksikietis inžinierius Rimui pasakojo, kad jis pats prie kelio statybos yra dirbęs, ir šiuo metu keliai netikėtai jau esą gatavi, bet jais kursuoja 'air conditioned' autobusai.

Mums rūpėjo grįžti namo ne vėliau sausio 20-tos dienos nes bijojome nustoti mokslo semestro. Mes nė neabejojome, kad tiesia linija važiuodami, per kelias dienas būsimė namuose, — juokdamasi iš jų anuometinio naivumo pasakoja Angelytė. — Kad mes būtume žinoję, kas mūsų laukė!

— Dar būdami Sao Paulo, iš pagrindų patikrinome mašiną. Pakeitėme užpakalinio rato šratus, alyvos filtrus, tikrinome elektros sistemą. Pritaikėme ingiciją žemo oktano benziniui, nes Brazilijoje benzinas yra nepaprastai brangus ir tekdavo pirkti patį pigiausią, kuris ir taip kainavo 17 kartų brangiau, negu Venzueloje.

Išvykome iš Sao Paulo sausio 10 dieną, tiesiai į šiaurę, namo. Vairavome kiek galėdami ištisai dieną ir naktį. Kai jau nei vienas mudviejų nebėvaliodavo išlaikyti vairą, pastatydavome mašiną prie kokios nors benzino stoties ir sėdėdami mašinoje nu migdavome, iki Rimas ar aš vėl pasijusdavome pajėgūs toliau vairuoti — pasakoja Aras.

— Vaizdai buvo monotoniški, nelabai įdomūs. Mergaitės naktį miegodavo, o dieną dažniausiai snausdavo. Kartais jos užtraukdavo dainą. Stabtelėjome sostinėje Brasilia. Keistas tai miestas: kaip žinoma, jis buvo specialiai suplanuotas sostinės paskirčiai, yra labai modernus, bet jam trūksta sielos ir gyvybės.

Pietų Amerikoje, kai ant radienio išpuola 13-tą mėnesio dieną, nepradedama jokio naujo darbo, nes tai esanti 'nelaiminga diena'. Į Belem įvažiavome antradienį, sausio 13-tą dieną ir, nors esame neprietaringi, galėjome įsitikinti, kad nuo čia prasidėjo visos mūsų nelaimės.

Pirmiausiai sužinojome, kad laivo mums teks laukti DEŠIMTĮ (!) dienų. Viso tuo keliu kursuoja tikrai du laivai, kurie iš plaukia kas penkias dienas. Pirmame laive visos vietos jau buvo užimtos ir mums teks laukti antro laivo.

To negana. Sužinojome, kad kelionė laivu mašinai ir mums keturiems kainuosian ti 350 JAV dolerių. Tuo metu, mūsų visų bendras kapitalas nesiekė pilnų 400 dolerių.

Čia tenka padaryti pasta-

bą. Nuo Caracas iki Buenos Aires iš viso išleidome \$150. O nuo Sao Paulo iki Belem, vien benzinui, jau buvome išleidę \$250. Tuo tarpu atstumas nuo Caracas iki Buenos Aires yra tris kart didesnis, negu nuo Sao Paulo iki Belem. Taigi, mūsų piniginių perspektyvos buvo niūrokos.

Pirmas mūsų rūpestis buvo, kaip pragyventi dešimtį dienų Belem mieste, iki ateis laivas. Kun. Saulaitis mums buvo davęs 'dėl visa ko' vieno lietuvio adresą. Susirūpinę, pasukome mūsų tautiečio, pono Liudviko Gutparkio namų link.

Liudvikas Gutparkis yra nejaunas lietuvis, vedęs portugalę. Lietuvių nebuvo matęs 40-tį metų. Mums atvykus, jis buvo lygiai prieš valandą grįžęs iš ligoninės, po antros, labai skausmingos, inksto akmenų operacijos.

Padėtis buvo baisi. Tuoj pamatėme, kad tokiose sąlygose, apsunkinti Gutparkio negalime. Iš kitos pusės, pusantros savaitės pragyventi Belem mieste neturėjome iš kur. Reikala išgelbėjo pats Gutparkis ir jo žmona. Jie viską tuoj suprato ir be niekur nieko, nežiūrint visų sunkumų, mus priglaudė. Tos sekančios dešimtys dienų Gutparkių pastogėje tapo mums neužmirštamais savo nuotaikingumu ir grožiu.

Apie mūsų padėtį sužinojo aplinkinių namų gyventojai ir Gutparkių kaimynės brazilietės viena po kitos mus keturius kviesdavo pavalgyti. Kiekvienas toks priėmimas buvo tikros vaišės.

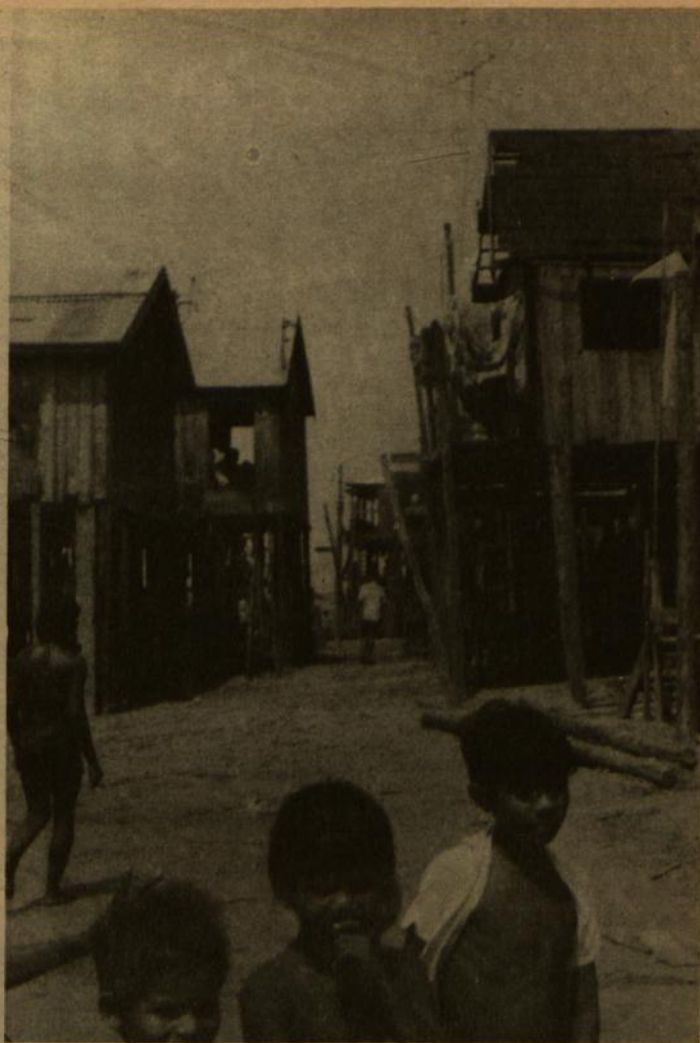
Viena kaimynė, sužinojusi kad esu vegetarė ir vengiu valgyti mėsos, specialiai man paruošė ... vėžiukų patiekalą. Nežinodama ką daryti, ir nenorėdama jos ižieisti, valgiau vėžiukus ir gyriau. Nuo tos dienos, visos kaimynės pasikeisdamos mane maitino vien vėžiukais, — pasakoja Danutė.

— Pirmą dieną nusipirkome daržovių ir paprašėme leidimo išsivirti karštą sriubą, nes labai buvome išsiilę naminės sriubos. Tai išgirdusi ponė Gutparkienė kas dieną mums virdavo didelį puodą sriubos.

Išsikalbėdavome su Gutparkiu, o jis yra daug pergyvenęs, daug patyręs žmogus. Jutome, kaip labai jis yra lietuvių išsiilgęs.

Gutparkių kaimynai mus kviesdavo į Amazonės paplūdimius, — pridėda Danutė. — Tai buvo žavios iškylos. Braziliečiai yra naturalūs muzikai, jų ritmo pajutimas neturi sau lygaus. Vakare, susibūrę ant upės kranto, jie valandomis mušdavo improvizuotus, įmantriausius ritmus ir dainuodavo. Kiekvienas barškindavo kur pasitaisydavo — į puodą, dviem akmenėliais, į gitaros dangtį, o tie ritmai buvo tokie, kad didžiausi specialistai jais būtų susižavėję. Aras išsitraukdavo savo gitarą ir mes įsiterdavome su lietuviškomis dainomis.

— Labiausiai man patiko Belem ledai, — toliau pasakoja Angelė. — Ten buvo par-

Taip atrodo Manaus miestelis, kur dauguma gyventojų yra indėnai. Palyginus su tolimesnėmis vietomis, Manaus visai puikus miestelis.
D. Bružaitės nuotr.

davinėjama virš trisdešimties įvairių ledų rūšių. Buvo sūrio ledų, kukurūzo ledų, ir net viena ledų rūšis vadina ma 'petrodolerio' vardu.

— Belem miestas randasi Amazonės žemupy, prie upės, tvankioje dauboje. Oras yra karštas ir drėgnas, — paaiškino Aras.

Jaunieji tvankumo nejuto. Jie sakosi Belem mieste išgyvenę neužmirštamą dieną. Sergantis Gutparkis, jo jauki žmona, vaišingi braziliečiai kaimynai, įsirėžę jaunųjų atmintin gražiausiais bruožais.

AMAZONĖ

Pagaliau atavyko į Belem ilgai lauktas laivas, pasipuošęs skambiu 'Lobo D'Almada' vardu. Po staigaus laktymo dėl įvairiausių, netikėčiausių brangiai kainuojančių dokumentų, pagaliau buvo gautas leidimas mašiną pakrauti į laivą. Trečioje klaseje stumdėsi virš 400 keleivių; visi jie buvo suspausti ant denio, nenormaliai mažame plote.

— Laivo viršus atrodė lyg voratinkliais padengtas, tiek ten hamakų kabojo, — pasakoja Danutė. — Hamakus kabino kiekvienas savo ir sau, net keturiais aukštais, aišku, vos kelių centimetrų atstumu viens nuo kito. Mes miegojome ant grindų miegimaišiuose, virš mūsų, kokių penkių centimetrų nuo nosies atstumu, kabojo pirmas hamakas, o virš jo dar keli. Tiesiai virš manęs 'apsigyveno' storas, senas girtuoklis. Jis nusigerdavo bare, šiaip taip dasigaudavo iki hamako išsprausdavo į kabantį guolį savo kūną, bet kojų ir rankų įkelti dažniausiai jau nepajėgdavo. Kartą miegojau aukštiekninka, matyt atvira burna, ir girtuoklio kulnas

man į burną įlindo. Iš miego pašokau išsigandusi ir atmetčiau jo koją taip staigiai, jog girtuoklėlis su visu hamaku kone apsvirtė.

— Laive viešpatavo 'kovos už būvį' atmosfera, — aiškina Aras. — Keturi šimtai žmogystų koncentravosi visą savo dėmesį tikrai į du dalykus: pavalgyti ir išsimiegoti. Per pirmuosius pusryčius sužinojome, kad kiekvienas keleivis turi turėti savo indus. Likome nevalge. Po to Danutė išsitraukė iš savo bagažo mažą specialų puodą skirtą vegetariškiems valgiams. Iš to puodo valgėme visi keturi. Iš alaus dėžučių pasigaminome stiklines ir puodelius. Aš turėjau stovklavimo peilį su šakute ir šaukštu, tai tą vartojome visi paeiliui.

Susiradome su dviem čiliais, dviem amerikiečiais ir vienu olandu žurnalistu. Su jais sudarėme atskirą 'svetimšalių' grupę ir bendrai gyvenėmės.

Amazonės vanduo yra gelsvas, dumblinas, nešvarus. Srovė labai lėta: 1,750 kilometrų ilgiui aukščio skirtumas yra tikrai 27 metrų. Plaukėme prieš srovę, daugiausiai arti kranto. Kai plauki arti kranto, kitos upės pusės dažniausiai nesimato, nes Amazonė yra labai plati.

Mūsų 'Lobo D'Almada' prieš kelis mėnesius susidūrė su kariuomenės patruliniu laivu ir buvo įlaužtas centre. Laivas neseniai buvo sutaisytas. Šitai žinodami, suskaičiavome ironišką penkių gelbėjimosi valtelių skaičių visame laive.

Taip plaukėme penkias dienas ir šešias naktis. Atvykome į Manaus alkani, nedamigę, nežmoniškai išvarę. Vos išlipę iš laivo turėjome

(Nukelta į 11 psl.)

JAV Bicentennial iškilių proga Civic Plazoje pirm. dr. V. Balčiūnas ir V. Orentienė padėjo vainiką pagerbti žuvusius dėl JAV laisvės.

Dr. Vytautas Dargis, pravedęs minėjimą. Šalia dalis organizacijų vėliavų.

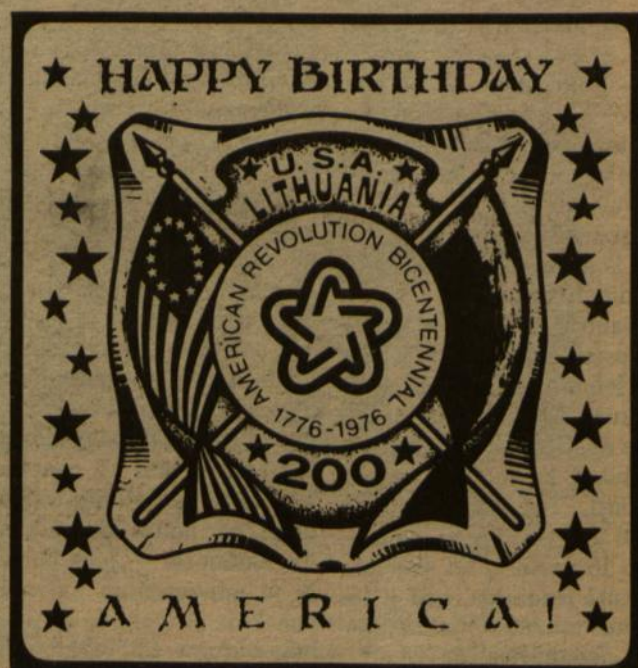

Minėjimo banketo garbės stalas.

Pamaldų metu Marquette Parko šventovėje.

LITHUANIAN BICENTENNIAL SALUTE

V. NOREIKOS IR K. POČIAUS
FOTO REPORTAŽAS

Chicagos ir jos apylinkių lietuviai iškilmingai ir drama programa paminėjo Jungtinių Amerikos Valstybių 200 metų sukaktį. Minėjimą surengė specialiai šiam reikalui sudarytas 30 organizacijų komitetas, pirmininkaujamas dr. Vytauto Balčiūno. Minėjimas įvyko 1976 m. balandžio 25 d., Arie Crown Teatro salėje, McCormick Place, Chicagoje. Jame dalyvavo per tris tūkstančius žmonių, amerikiečių ir lietuvių (senosios ir vėlesnės kartos ateivių), o taip pat nemažas skaičius jaunimo.

Minėjimo apimtį išplėtė iškilnesni amerikiečių ir lietuvių įsijungimas į minėjimą bei pačiame minėjime daugelio asmeniškas dalyvavimas. Garbės komiteto pirmininkas — Richard J. Daley, Chicagos burmis-

tras. Komiteto nariai: (alfabeto eilėje) Frank Annunzio, JAV kongresmanas, dr. Kazys Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, J. Daužvardienė, Lietuvos gen. konsulė, Chicagoje, Edward J. Derwinski, JAV kongresmanas, dr. Vytautas Dargis, Amerikos Liet. Bendruomenės, Inc., pirmininkas, Rose Farina, etniniam reikalams Chicagos burmistro įstaigoje direktorė, Thomas E. Morgan, JAV kongresmanas, Gen. Casimir Oksas, Chicagos ALTos pirmininkas, Charles H. Percy, JAV senatorius, dr. Valentinas Plioplys, Amerikos Lietuvių Bendruomenės, Inc. vicepirmininkas, Marija Rudienė, BALF pirmininkė, inž. Antanas Rudis, Martin A. Russo, JAV kongresmanas, Anas Trakis, Lietuvių Evan-

Chicagos mero atstovė R. Farina, įteikia komiteto pirmininkui dr. V. Balčiūnui (kairėje) Bicentennial pažymėjimą. Dešinėje stovi S. Balzekas, jr.

gelikų Liuteronių senjoras, Albert Vinick, ALTo Indiana-Illinois pirmininkas.

Prezidentūros direktorius Roland L. Elliott, Prezidento G. Fordo vardu, atsiuntė sveikinimą ir pranešimą, kad Prezidentą minėjime asmeniškai atstovaus, jo spec. asistentas Myron Kuropas. Deja, dėl siautusių tą dieną didelės audros ir smarkaus lietaus, prezidentūros atstovo lėktuvas negalėjo Chicagoje nusileisti... Toji audra, savaime aišku, ir daugeliui chicagiškių neleido į minėjimą nuvykti.

Ronald Reagen, kandidatuojąs į JAV prezidentus, dėl kitų įsipareigojimų, apgalvestavo negalįs asmeniškai minėjime dalyvauti, atsiuntė geriausiųs sėkmės linkėjimus. Ir daug kitų.

Minėjimo programą vedė ir jos dalyvius trumpais tiksliais sakiniiais pristatė dr. Vytautas Dargis. Vyskupas Vincentas Brizgys atliko prasmingą šiai šventei parengtą invokaciją. Žodį tarė gen. konsulė Juzė Daužvardienė.

Chicagos Simfoninio orkestro koncertas, diriguojant Henry Mazer. Išpildoma Vlado Jakubėno kompozicijos kūriniai: Legenda, trečiosios simfonijos 2 dalis, Menuėtas, antrosios simfonijos 2 dalis, Intermezzo Rustino; "Miško šventė", orkestro siuita, baleto "Vaivos juosta" temomis.

Po pertraukos — lietuvių tautiniai šokiai: "Suktinis", "Malūnas" ir "Kalvelis", kuriuos darniai sušoko "Vilties" ir Korp! Neo-Lithuania šokėjų bendra grupė. Pirmosios vadovai — Audronė Miglinaitė ir Andrius Markulis, antrosios — Nijolė Pupienė. Aldonos Valeišaitės išraiškos šokio studijos šokėjų grupė meniškai improvizavo Vlado Jakubėno "Mažojo Vėlniuko šokį".

Lietuvių solistų dovana Sukaktuviniukei Amerikai. Prudencija Bičkienė ir Algirdas Brazis su Chicagos simfoniniu orkestru išpildė: pirmoji — "Gėlės iš šieno"

VIRŠUJE: Salė buvo užpildyta kelių tūkstančių žiūrovų minia.

Vlado Jakubėno (žodžiai Kazio Binkio), antrasis — "Song of the Free" (Vlado Jakubėno).

Baigminėje dalyje Rose Farina asistuojant S. Balzekui, Chicagos Miesto vardu, įteikė šio minėjimo rengėjams Bicentennial atžymėjimą-aktą. Iškilmingai aidė didžiulėje salėje simfoninio orkestro išpildomi "Battle Hymn of the Republic", (Morton Gould) ir to pat autoriaus "American Salute" muzikos garsai. Publika entuziazmo pagauta dėl šio minėjimo iškilaus atlikimo, reiškia savo pasitenkinimą plovimų audra. Senjoras Ansas Trakis skaito minėjimo benefikciją. Orkestras groja "God Bless America".

Netenka kartoti, kad visas šis minėjimas, jo programa sudaryta ir atlikta pasigerėtinaai darniai ir iškilmingai, kaip ir derėjo tai daryti, pagerbiant didžiąją Ameriką, per visus du šimtus metų ir šiandien esančią laisvės šalimi ir tą laisvę teikiančią milijonams kitų kraštų tramdomų žmonių.

(k)

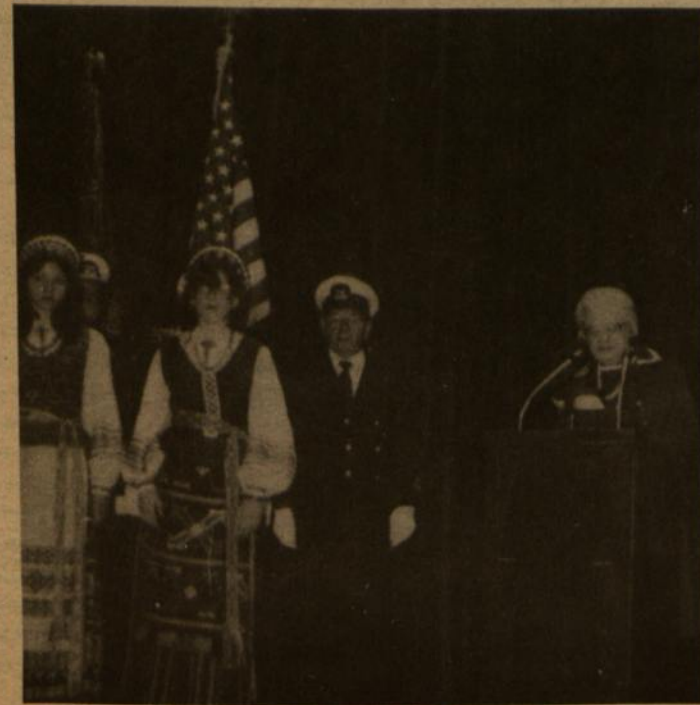
Sol. Prudencija Bičkienė su simfoniniu orkestru.

Amerikos ir Lietuvos himnus giedant.

Dalis banketo svečių.

Gen. konsulė J. Daužvardienė sveikina minėjimo dalyvius.

Vienas iš banketo stalų, prie kurio sėdi: dr. L. Kriaučeliūnas, A. Lineckas, T. Blinstrubas, V. Mažeika, J. Paštukas, A. Smilga, dr. Šidlauskas, E. Pocienė ir J. Jasėnas.

BEKELIAUJANT

ANTANAS LAUKAITIS

HONG KONGE

Pagaliau po visų atsisveikinimų ir išleistuvių australų ir savo draugų lietuvių tarpe, gražiai palaimintas "Palangos" savininkės Maritzos Cibienės, kuri taip daug man padėjo sutvarkyti šią didelę viso pusmečio mano kelionę, aš atsidūriau Sydneyje aerodrome ir, po paskutinio sudie savo dukrai Viki, sėdau į Hong Kongo linijos lėktuvą Cathay Pacific. Oras tikrai dieviškas ir mūsų didysis paukštis, atsiplėšęs nuo žemės, palieka gražiuosius Sydney pakraščius. Skrendam pro Australijos negyvenamąjį vidurį, kol pasiekiam paskutinį Darwin'o miestą. Taip ramu ir gražu, viskas matosi labai aiškiai ir žmogus negalėtų tikėti, kad dar tik prieš pora metų žiaurusis ciklonas šį miestą sumaišė su žeme, padarydamas nesuskaitomus nuostolius. Dabar jau vėl matosi namai, kaip degtukų dėžutės.

Lėtuve publika gana mišri. Didžiulė ir gana linksma grupė skrenda ekskursija į Hong Kongą ir Singapūrą ir, kaip priimta australams, tuoj prasideda alaus gėrimas, kad vargšės ir malonios kinietės lėktuvo patarnautojos net nespėja jo pristatyti. Savo trijų vietų partneriu turiu jauną vyrą su kuriuo susipažįstu ir, pasirodo, jis yra turtingo japono sūnus, geologijos inžinierius, kuriam už pabaigimą universiteto, tėvas apmokėjo 3-jų mėnesių kelionę po Australiją ir N. Zelandiją. Devynių valandų kelionėje susibičiuliavom artimiau. Jis yra Azegami Nobua, gyvenęs pas tėvus

BRAZILIJOJE...

(Atkelta iš 9 psl.)

visą dieną pravažinėti autobusais tam, kad išsiimti dokumentus mašinai iškelti iš laivo. Už tuos dokumentus sumokėjome kone paskutiniuosius cruzeirus. Liko kišenėje keli doleriai, kuriuos saugojome ne maistui o benzinui.

Tuomet sužinojome, kad garsusis naujas plentas vedąs į Venezuelą egzistuoja tikrai valdžios propagandoje žmonių vaizduotėje ir žemėlapių popieryje. Nuo Venezuelos mus skyrė neperžiangiamas tropikų miškas ir trys kariaujančios indėnų gentys.

— Atgal grįžti neturėjome pinigų. Pirmyn važiuoti nebuvo kelio. Prisiminęs meksikietį inžinierių ir jo 'air conditioned' autobusus, Rimas pradėjo garsiai keiktis.

(Bus daugiau)

maždaug dvi valandos važiuoti traukiniu nuo Tokio. Kai pasakiau, kad ir aš skrendu į Tokio, tai jis būtinai mane užkvietė pas jį, tačiau nežinau ar suspėsiu.

Australai laikosi savo tautinio alaus, o aš su savo naujuoju draugu, man jį prikalbėjus, bandom vodkute su pamidorų sunka, nes reikia man pratintis prie būsimų vaisių rytuose. Plačiau išsikalbėjus, pasirodo, kad mano draugas japonas yra karate ir džiu-džitsu aukščiausio diržo meistras, nors į jį pažiūrėjus, to nepasakytum. Praskridę Timor, vėliau Indonezijos salas ir dalį Filipinų, laimėngai nusileidžiam Hong Konge. Mano viešbutis yra jau užsakytas, tačiau mano naujasis draugas, gavęs nakvynę netoli manęs yra laimingas, kad nors vieną dieną mes galėsime pabūti kartu.

Hong Kongas yra Britų kolonijos miestas ir susideda iš 236 salų ir salelių, daugumai iš jų esant be geriamo vandens ir priklausančių dabar Raudonajai Kinijai. Teritorija turi 404 kv. mylias. Iš visų svarbiausia sala yra pats Hong Kongas, turintis 29 kv. mylias. Pačiame Kinijos žemyne, kur ir aš gyvenau, yra Kowloon, iš kurio į H. K. su laivu plauki per garsųjį Victoria Harbour tik 7-nias minutes. Šis Victoria Harbour, kaip kad ir San Francisco ir Rio de Janeiro yra skaitomas pats geriausias natūralus pasaulyje uostas.

Visą Kong Kongą supa kalnai, iš kurių pats aukščiausias Tai Mo Shan yra 3.144 pėdų. Hong Konge klimatas yra subtropikinis ir dabar aš vaikčioju tik vasariškai apsirengęs ir tai dar prakaituoju. Pats miestas buvo įkurtas 1841 metais ir žmonės be arklių ir, žmonių traukiamų vežimėlių "rickshaws", susisiekti-mui naudodavo savo kojas. Būnant Hong Konge ir neišbandžius šių "rikšų" būtų tikrai nuodėmė. Su savo draugu japonu atėjom į jų centrinę sustojimo vietą. Jis pasiėmė patį pirmą, o aš rinkausi kuo didesnę traukėją, nes galvojau, po mano viešnagių Sydney Lietuvių Klube ir su cepelinais prisidėjusiu svoriu, aš dar ko gero vargšą kinietį nukamuosiu. Pasiėmiau patį stambiausią ir važiuojam. Nors ir stenėdamas pučia mano kinietis, tačiau jo rikša pasišokinėdama bėga ir neatsilieka nuo plonojo japono vežimo. Apžiūrėm uostą, visas kitas įdomesnes vietas, apie kurias parašysiu vėliau ir baigiam kelionę miesto centre. Suši-

Hong Kongo gatvės prekybininkai.

lusiame kiniečiui duodu gerą "tipą", nes jis tikrai dirbo iš širdies.

Keistas tas Hong Kongo miestas. Kur tik pažvelgsi, prekyba, krautuvės, krautuvėlės ir biznis. Dirbančiųjų beveik visai nesimato. Tikrai nesuprantu iš kur tie visi mažieji "biznieriai" gyvena. Svečiui yra gerai, tačiau būt kiniečiui — ne.

GYVENIMAS HONG KONGE

Kiniečių kalboj šio miesto vardas reiškia "saldžiai kvepiantį uostą". Kvepia tai tikrai kvepia, tačiau nepasakyčiau, kad saldžiai. Vakar lankiausi kitam Hong Kongo salos pakrašty Aberdeen dokuose. Nesu dar gyvenime matęs to kas čia yra. Tūkstančių tūkstančiai kiniečių gyvena šioje įlankoje esančiuose laivuose. Trumpai neįmanoma apsaakyti to kas bent kuriam europiečiui yra net neįsivaizduojama. Smarvė, nešvara ir skurdas matosi iš tolo, ogi kas viduj yra tai jau tikrai nežinau, nors viena kinietė mane savo laivu ir vežiojo po šias smirdančias gyvenvietes. Čia yra žuvų pristatymo centras ir aplinkui visokių žuvų ir žuvų valgyklėlių labai daug. Bandžiau čia ir aš jų tautinį delikatesą "Shark's fin soup". Nors aplinkui kvapai ir nepergeriausi, tačiau sriuba visai nebloga. Visi šios vietovės gyventojai,

kurių laivus ir pozicijas paveldi vaikai ir t.t. yra vietinių vadinami "jūros čigonai".

Be įvairiausios prekybos gyvais ir negyvais daiktais, Hong Konge žmogus gali rasti viską. Populiari, savo tūkstančius metų turinti kiniečių tradicija, čia yra astrologija, gydymas adatomis, dvasiniai pasišnekėjimai ir ateities skaitymas iš delno ir kortų. Nors aš tuo visu ir netikiu, tačiau su savo prieteliu japoniuku, netikėtai papuolėm į tokią "dvasių sesiją", kur "1000 šventykloje" prieš Budha's šventyklą yra šokama ir iššaukiama dvasios, ką atlieka Triad slaptos draugijos. Tikrai buvo įdomu, kai kiti drebėjo, net ir mano japoniukas, o man tuo laiku ne šventos, o blogos mintys į galvą ėjo. Tačiau vėliau, dėl šventos ramybės ir aš pabandžiau pas seną kinietę pažiūrėti iš kortų savo ateitį. Visą ką turėjau padaryti, tai pamaišius senas kortas, jas perkelti, o ji jas per stalą pasklaidžiusi, pradėjo man sakyti apie mane. Be banalių dalykų, kad aš keliauju ir laimėngai baigsiu savo kelionę, ji man pasakė tokius dalykus apie mano praeitį, kad aš net išsižiojau. Nu, o ką porino apie ateitį tai geriau jau nutylėsiu, nors būtų gerai, jei išsipildytų.

Paskutinę su savo draugu japonu buvimo naktį nuta-

riame pamatyti Hong Kongo naktinį gyvenimą. Gi H. K. yra miestas, kuris niekada nemiega ir kur šviesos niekada neužgęsta. Nors eiliniai barai ir užsidaro 7:30 val. vak., tačiau naktiniai klubai, restoranai su "topless ir bottomless" padavėjom veikia kone visą naktį. Gatvės visą naktį pilnos žmonių, vaikų ir moterų. Kriminalinių nusikaltimų ir yra nemažai ir jie pasitaiko mažai apšviestuose rajonuose. Miestas tačiau duoda

naktinius malonumus, jeigu tik jų ieškai, ir vyrams, ir moterims. Pačiam Hong Konge yra garsus ir Wanchai rajonas, kur visokių viešų ir pusiau įtartinų restoranų yra apščiai. Labai daug yra "masažų" vietovių, kur gražios "masažistės" taip jų daug ir europiečių, išmasažuoja tave visur. Mano japoniukas būtinai nori pamatyti visas šias vietas, sakdamas man, kad nebijočiau, nes jei mus užpuls nedaugiau penki, tai jis susitvarkys su keturiais, o man palieka tik vieną. Kur tik einam pro Hong Kongą ir vėliau pro Kowlong, klubai, klubeliai ir vis traukia į vidų. Pabandom vieną ir kitą, tačiau nesusigundom nei pusnuogėm viršutinėm, ar apatinėm gražių kiniečių dalim. Muzika gana prasta ir programa dar blogesnė, tačiau visur tik seksas ir seksas, gana brangūs gėrimai ir pigi aplinkuma. Kur tik eisi naktį visur prie tavęs prisistato ar tai vyras, ar tai senesnė moteris. Jeigu Europoje savo sekso prekę siūlo pati mergina, tai čia to nėra ir jos turi savo tarpininkus, kurie gatvėse renka klientus ir veda juos pas jaunas gražuoles. Atrodo, kad naktinis gyvenimas, jeigu tik žmogus to nori, čia gali būti gana įdomus ir ne visai jau taip brangus. Paviršutiniškai apžiūrėję daugumą H. K. naktinio gyvenimo vietų ir gerokai nuo vaikščiojimo pavargę, sustojome pusiaunaktį pavalgyt japoniškame restorane, tačiau aš negalėjau prisitaikinti prie japonų ir vietoj žalių žuvų, paėmiau kinietišką Shin Chow.

A. Laukaitis su kiniete, kuri savo laiveliu apvežiojo Hong Kongo uosto kampelius...

Detroito lietuviai

ANTANAS GRINIUS

LF VAJAUS KOMITETO POSĖDIS

Vytauto Kutkaus namuose įvyko balandžio 29 d. Posėdyje dalyvavo: V. Kutkus, V. Tamošiūnas, M. Stonys, D. Petrauskaitė, K. Sragauskas, V. Mingėla, A. Nakas ir A. Grinius. Vajaus rezultatus pranešė V. Kutkus. Vajaus metu įsijungė 47 asmenys ir suaukojo 5,275.00 dol. Šiuo metu Detroito yra 290 narių su įnešta 60,903.00 dol. suma.

Komiteto nariams ir spaudos bendradarbiams keičiantis, nutarta rudenį sušaukti Detroito gyvenančių Lietuvių Fondo narių susirinkimą ir išrinkti naują L.F.V. Komitetą, bei surengti koncertą.

Posėdžiui pasibaigus šeiminkė E. Kutkienė pavaišino kava ir skanumynais.

BICENTENNIAL PARADAS

Gegužės 2 d. Detroito mieste buvo surengta Jungtinių Amerikos Valstybių 200 metų nepriklausomybės sukakties proga didelis paradas. Nors buvo šaltoka ir protarpiais lietus lijo, Woodward Ave. pravažiavo virš dviejų šimtų įvairiais obalsiais ir šukiais papuoštos platformos. Jose grojo orkestrai, šoko ir vaidino. Jojo raitoji policija, ūkininkai, moterys, vaikai ir mergaitės. Važiavo arkliais traukiami senų laikų vežimai. Parade nebuvo matyti karių. Važiavo filipiniečiai, kipriečiai, ukrainiečiai, lenkai ir kitos tautybės. Stovime ir įtempę akis žiūrime: kada gi tas lietuviškas kūrinys — platforma važiuos? O jos vis nėra ir nėra. Antanas Sukauskas ir sako man: — Ar mes jo nepastebėjome ir praleidome, o gal jo nepastatė?

Taip, pastatė. Aš pats prie jo keletą dienų dirbau. Vakar dieną atvažiavo Hertz vilkikas (traktorius) ir išvežė iš mūsų fabriko —

brolių Alkevičių statybinės medžiagos sandėlio. Platforma-vežimas labai dailus ir gražus, šonai dekoruoti tulpėmis ir stilizuotomis vėliavomis ir tokiais užrašais: Remember Lithuania, No Man Is Free... As Long As One Is Not. Jo gale taip pat tulpė su stilizuota vėliava, o virš jų laisvės varpas. Platformos viršuje gale stovėjo Bicentennial didelis ženklas apgaubtas pieštomis Amerikos ir Lietuvos vėliavomis. Toliau Vytis ir Lietuvos žemėlapis, už jo 4 suolai atsisėsti ir kitame gale namukas su lietuviškais ornamentais papuoštu prieangiu.

Mums besikalbant baigėsi ir paradas. Paskutinieji pravažiavo policijos motociklistai. O mūsų platforma taip ir nepasirodė. Grįžtant užsukome į Dariaus ir Girėno svetainę ir ten teiraujamės. Gal kartais jie mūsų platformą matė televizijoje? — Ne, atsako: — Tele-

vizijoje šis paradas visai nebuvo rodomas.

Iš kitų grįžusių sužinojome, kad mūsų platforma su sudėgusiu motoru stovi tarp 7 ir 8 mylios Woodward Ave. Kaip kad vėliau girdėjau trūko motoro vandens pompa ir mūsų kruopštus darbas nuėjo niekais.

Smūgis didžiausias! Kiek darbo ir rūpesčio įdėta. Platforma skolino Stasys Geldys. Broliai Alkevičiai buvo užleidę savo patalpas jai įrengti ir padabinti. Prie jos ilgai dirbo Jurgis Mikaila, Jurgis Baublys, Viktoras Abarius. Penktadienį jis net į darbą neėjo, kad tik tą platformą laiku įrengus ir į vietą pristatytų. Jiems talkininkavo St. Butkaus ir Švyturio kuopos šauliai. Ir tas visas mūsų darbas supliuško kaip muilo burbulas. Tenka džiaugtis, kad jis sveikas ir atvežtas į Alkevičių sandėlius. Jį bus galima panaudoti gal kitą kartą, kurios nors šventės

parade.

KARTĄ PAVASARĮ

Kartą Pavasarį abiturientų balius įvyks gegužės 15 d. Kultūros Centre. Su abiturientais supažindins Yolanda Baužienė ir Eduardas Skiotys. Šokiams gros Londono jaunimo orkestras "Atspindžiai". Balius pradėdamas 7 v. v. Laukiami visi.

ČIURLIONIO ANSAMBLIS

Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas Alfonso Mikulskio, susideda iš 90 puikiai paruoštų dainininkų, šokėjų, instrumentalistų ir kanklininkų gegužės 16 d. 3 val. Fordo auditorijoje atliks naują ir kruopščiai paruoštą programą. Koncertą rengia Bicentennial lietuvių komitetas JAV 200 metų sukakčiai paminėti. Visi kviečiami dalyvauti.

DIRVOS 60 METŲ SUKAKTIS

Tautinės minties laikraščio Dirva 60 metų sukakties paminėjimas įvyks gegužės 23 d. 12:30 Lietuvių Namuose. Programoje: A. Laikūnas skaitys paskaitą "Žvilgsnis į ateitį pro Dirvos sukaktį", Vytautas Alantas — "Aktuali dienos tema". Po paskaitų seks Windsoro mergaičių "Aušra" koncertas ir pietūs. Įeinant aukojama. Visi kviečiami atsilankyti. Rengia ALT S-gos Detroito skyrius.

PAVASARIO PIKNIKAS

SLA 352 kuopa birželio 13 d. 12 val. Jūrų šaulių "Švyturio" stovyklavietėje "Pilėnai" ruošia savo tradicinį pavasario išvažiavimą — pikniką. Kuopos valdyba šiam išvažiavimui iš anksto ruošiasi ir nori, kad visi atvykusieji būtų patenkinti ir linksmi praleistų dieną. Turėsime įvairių valgių ir gėrimų. Atvykusieji ne tik bus vaišinami, bet bus proga ir vertingų dovanų laimėti. Pilėnų stovyklavietės vaizdas labai pasikeitęs. Prisodinta daug naujų medelių ir gėlių. Pagilintas ir

VIRŠUJE: Čiurlionio ansamblis, su vadovu muz. Alfonso Mikulskiu, ši sekmadienį, gegužės 16 d. 3 v. p. p. Fordo Auditorijoje duos koncertą. Rugpjūčio 6-8 d. koncertuos Philadelphiaje ir per Kalėdas pakviestas koncertui į Australiją.

paplatintas maudimosi baseinas ir įrengta daug kitų pagerinimų. Kuopos valdyba visus prašo atvykti tą dieną į Pilėnus ir praleisti linksmi pavasario dieną.

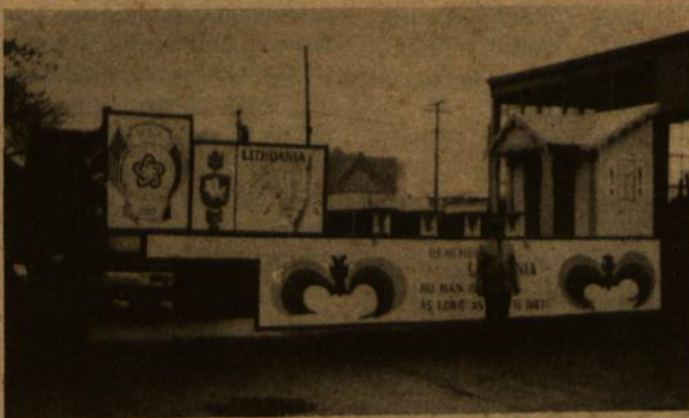
AUKOS LIETUVIŲ FONDUI

Lietuvių Fondo vajaus metu Detroito 47 asmenys suaukojo 5,275 dol. Vajus baigtas 1976 m. kovo 27 d. koncertu-vakariene, kurio meninę programą išpildė Dana Stankaitytė, Stasys Baras ir Jonas Vaznelis, akompanuojant muzikui Alvydui Vasaičiui. Tai buvo aukščiausio lygio koncertas, kokį bet kada girdėjome Detroito lietuvių parengimuose.

Vajaus metu po 100 dol. įnešė šie nauji Lietuvių Fondo nariai: Genė ir Jonas Asminai, Benita ir Algimantas Astašaičiai, Elena ir Jurgis Baubliai, Elena ir Vytautas Čižauskai, Jadvyga ir Jonas Dunčios, Ramunė (Stonytė) ir Robertas Francisco, Dalia ir Jaunutis Gilvydžiai, Zuzana ir Antanas Janušiai, Elena ir Alfonsas Juškos, Alfonsas Končius, Antanas Kukauskas, Mindaugas Kutkus, Vytautas R. Kutkus (sūnus), Birutė Kutkutė, Laimutė Kutkutė, Laurų šeima, Aleksas Masaitis, Juozas Sinkus, Stasė ir Stepas Smalinskai, Tauras Stonys ir Stasys Vilkas.

Su 100 dol. įnašu buvo Lietuvių Fonde įamžinti šie asmenys: Konstancija ir Antanas Laučkaitė — įamžino Frances C. Laučka, Olga Plepienė — įamžino Vaclova ir Vincas Šarkos ir Zanė Šepetienė — įamžino dr. Povilas Šepetys.

Savo įnašus padidino iki 200 dol. dabar įnešdami po 100 dol.: Gana ir Algis Čekauskai, Kristina ir Kazimieras Daugvydai, Danutė (Nukelta į 14 psl.)

Lietuvių platforma, kuri sugedus motorui, negalėjo dalyvauti parade. Prie jos stovi V. Rinkevičius. A. Grinius nuotr.

DIRVOS 60 M. SUKAKTIES MINĖJIMAS DETROITE

1976 m. gegužės 23 d., sekmadienį, 12 val. 30 min. p. p.,
LIETUVIŲ NAMUOSE, 3009 TILMAN G-VĖ, DETROIT, MICH.

Programoje:

ALEKSAS LAIKŪNAS — žvilgsnis į ateitį pro Dirvos sukaktį;
VYTAUTAS ALANTAS — Aktuali dienos tema;
WINDSORO MERGAIČIŲ KVARTETO "AUŠRA" koncertas;
PIETŪS.

Įeinant aukojama. PIETŪS 7 DOL. (BE PIETŪ 3 DOL.).

Minėjimą rengia ir visus kviečia dalyvauti.

AMERIKOS LIET. TAUTINĖS S-GOS
DETROITO SKYRIUS

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

J. V. SODUVAS

BICENTENNIAL SUKAKTIES MINĖJIMAS

Visą savaitę balandžio 26-30 prie Massachusetts valstijos gubernatoriaus rūmų (State House) plevėsa Lietuvos trispalvė, o jų viduje Doric Hall ir Nurses' Memorial salėse vyko

DETROIT

(Atkelta iš 13 psl.)

ir Eugenijus Jankai, dr. Stasys Juzėnas, Marius Sayus, Sofija ir Antanas Vainoniai, Sofija ir Adolfas Vasiuliai ir Vincas Žebertavičius.

Savo įnašus padidino iki 300 dol. dabar įnešdami po 100 dol.: Elena Kudžmaitė, Albina ir Jonas Rugieniai, Jonas Šepetys ir dr. Petras Vilinskas.

Savo įnašą padidino iki 300 dol. dabar įnešdamas 2000 dol. asmuo prašęs savo pavardės neskelbti.

Savo įnašą iki 500 dol. dabar įnešdamas 150 dol. padidino Napoleonas Cirtautas.

Zuzanos Arlauskaitė-Mikšienės atminimo įnašą dukrė Nijolė Waro padidino iki 645 dol., dabar įnešdama 60 dol.

Savo įnašą iki 1,000 dol. dabar įnešdami 75 dol. padidino Marija (mirusi) ir Jurgis Mikailos.

Savo įnašą iki 1,100 dol. dabar įnešdami 100 dol. padidino Ona ir Juozas Briedžiai.

Atminimo įnašai padidinti: Stepo Iljasevičiaus iki 200 dol. — dabar sesuo Zinaida Iljasevičiūtė įnešė 23 dol., Marijono Janukaičio iki 400 dol. — dabar žmona V. Janukaitienė įnešė 117 dol., Konstancijos Plechavičienės iki 450 dol. — dabar Pranciška Balandienė įnešė 100 dol., Priešlėktuvinės Apsaugos Rinktinės liktinių atminimo įnašas padidintas iki 1,000 dol. — dabar iš Stasio Barvydo palikimo per Juozą Televičių įnešta 500 dol.

Dr. Aleksas Zotovas pasižadėjo savo įnašą padidinti iki 1,000 dol., papildomai įnešant 500 dol.

Jonas Švoba davė pradinį 10 dol. įnašą.

Viso po šio vajeaus Detroito ir jo apylinkėse yra 288 Lietuvių Fondo nariai, kurie įnešė į Lietuvių Fondą 60,703 dol.

Vajui pasibaigus Elena Musteikienė įamžino Lietuvių Fonde savo mirusį brolių Aleksandrą Šumskį su 100 dol. našu, o Stasys Bartkus padidino savo įnašą iki 200 dol., dabar įnešdamas 100 dol.

Vytautas Kutkus
Lietuvių Fondo Detroito
Vajeaus Komiteto
pirmininkas

lietuvų liaudies meno, muzikos ir dainos kasdieniniai pasirodymai, minint Amerikos Jungtinių Valstybių 200-tų metų Nepriklausomybės sukaktį. Šias programas, stebint amerikiečiams, išpildė komp. J. Gaidelis su Brocktono jaunimo chorą, smuik. I. Vasyliūnas, komp. J. Kačinsko kūrinius smuikui ir fortepijonui, Onos Ivaškienės tautinių šokių grupė. Istorinę, politinę ir kultūrinę Lietuvos padėtį čia svečiams savo kalbomis aiškino Algirdas Budreckis, Mykolas Drunga, kun. A. Baltrašiūnas, kun. Kontautas, Al. Čaplikas, J. White ir kiti. Balandžio 30 dieną įvyko iškilmingas minėjimo uždarymas, dalyvaujant būriui lietuvių ir svečių. Į jį atvyko valstijos gubernatorius Michael Dukakis, šeimėlio atstovas M. Feeney vietinės televizijos ir spaudos atstovai. M. Drungos pristatytas, gubernatorių padėkojo lietuvių komitetui už prisidėjimą prie Amerikos Nepriklausomybės šventės paminėjimo su gražiu įnašu į bendrąjį Bostono kultūros gyvenimą. Po jo žodį tarė atstovas M. Feeney ir kun. Kontautas angliškai, nušviesdamas Bostono lietuviškos spaudos "Keleivio", Lietuvių Enciklopedijos, Enciklopedia Lituanica leidimą, menininkų ir kultūrininkų našą į Amerikos visuomeninį gyvenimą. Tautiniuose rūbuose ponė O. Gerulienė įteikė gubernatoriui lietuviškais motyvais ornamentuotą medžio lėkštę, o tautiniuose rūbuose solistė Violeta Balčiūnienė, akompanuojant Sauliui Cibui, padainavo tris St. Šimkaus ir Budriūno lietuviškų dainų kompozicijas.

Doric Hall ir N. Memorial patalpų sienos buvo papuoštos Lietuvos žemėlapiu, dail. Vik. Vizgirdos, P. Lapės ir kitų menininkų paveikslais, Ona Andriulionienė tvarkė stalą ant kurio buvo išdėstyti lietuviški

gintaro dirbiniai, meniški audiniai ir juostos, įvairūs rankdarbiai, smūkeliai. M. Druzdienės iš Putnam, Conn. stalas buvo papuoštas iš prel. Juro "ALKOS" muziejaus meno rinkiniais ir lietuviškos spaudos komplektais. Tarp jų savo gražumu išsiskyrė me džio drožinys "Lietuviška Verpėja", "Aušros Vartų Marija" ir "Mąstantis Kristus". Atskirai stovėjo senieji "Keleivio" komplektai ir Lietuvių Enciklopedijos tomai.

Prie pavykusios parodos ir viso minėjimo pasisiekimo savo darbu prisidėjo ponios: Giedrė Budreckienė, Ina Nenortienė, Ona Andriulionienė, Ona Gerulienė ir kitos. A. Andriulionis tarpe amerikiečių platino Juozo Prunskio paruoštą AL T-bos išleistą iliustruotą informacinį leidinį "LITHUANIA".

RAIDĖ IR ŽODIS LAISVĖ NEŠA...

Žodžiai iš naujosios komp. J. Gaidelio kantatos "Lietuviškam žodžiui", išpildytos gegužės mėnesio 1 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Klubu auditorijoje su solistais: Stasiu Liepa ir Daiva Mongirdaite-Richarson ir Brocktono šv. Kazimiero lietuvių parapijos mišriu chorą. Kantatos žodžiai poeto Bern. Brazdžionio, muzi-

Brocktono lietuvių mišrus choras su sol. S. Liepa ir D. Mongirdaite-Richarson. Diriguoja komp. J. Gaidelis.

ka J. Gaidelio. Šis patriotinio pobūdžio muzikinis kūrinys po ilgesnio pasiruošimo (pirmą kartą jis buvo pastatytas praėjusį rudenį Brocktone) suskambėjo Bostono scenoje pilnai ir didingai solistų ir choro partijose: "Ir kol skambėsi gyvas tu, Lietuvos žodi!"

Ir su tavim tebus gyva per amžių amžius mūsų Lietuva!" iš paskutinių kantatos posmų atliekami choro ir solistų drauge, palydint fortapionui.

Šios kantatos pastatymu komp. J. Gaidelis atžymėjo savo 25-rių metų muzikinės kūrybos sukaktį, kurią savo žodyje išryškino rašyt. St. Santvaras, o iš Los Angeles jį telegrama pasveikino poetas Bern. Brazdžionis, kurią publikai perskaitė akt. Al. Gustaitienė. Choro šia proga surengtame koncerte su šūkiu "Atidarysime dainų skrynelę", dalyvavo ir Bostono Vyrų Sekstetas su solistu H. Lingertaičiu, taip pat vedamu J. Gaidelio, kuris savo dainomis: Paparčio žiedas, šauksmas, Nemunėli ir kitomis nusipelnė gausių publikos aplodismentų. Visas koncertas praėjo su dideliu pasisekimu, dalyvaujant gausiai publikai iš įvairių vietovių. Tai buvo tikra pavasarinė lietuviškų dainų šventė, kuri vėliau prie šokių muzikos ir vaišių

stalų nusitęsė iki vėlybos nakties.

WANTED JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED AUTOMATIC SCREW MACHINE

We have immediate openings for experienced operators and/or set-up men on Aches, New Britains, Brown & Sharps and Davenport. Also operators and/or set up for Gear-Hobbing and Shaper Machines. Must be able to set up work from blue prints & close tolerance.

FOR 2ND SHIFT.

Good hourly rates, fringe benefits and working conditions plus an excellent group incentive plan and retirement plan.

APPLY IN PERSON, WRITE OR CALL

**LAGRANGE
SCREW PRODUCTS INC.**
313 East Main Street
LaGrange, Ohio 44050
Phone: 216-458-5151
(18-20)

OIL FIELD MACHINISTS

IMMEDIATE OPENINGS FOR EXPERIENCED MACHINISTS.
EXCELLENT WAGES
AND
FRINGE BENEFITS
Must be willing to relocate. All replies will be kept confidential.
For interview call, apply, or write:
REBEL WELL SERVICE INC.

2700 E. PARK AVE.
HOUMA, LA. 70360
504-868-1430

An Equal Opportunity Employer (15-21)

OPPORTUNITY FOR RNs and LPNs

FOR 120 BED GENERAL HOSPITAL
NEEDED IMMEDIATELY
Starting Salaries:
\$825 minimum for RNs plus shift differential
\$550 minimum for LPNs plus shift differential
EXCELLENT BENEFITS:
• FREE INSURANCE
• 6 PAID HOLIDAYS
• 2 WEEKS PAID VACATION
• 7 DAYS SICK LEAVE
For more information contact:
Apply call or write Director of Nurses
**SAVOY MEMORIAL
HOSPITAL FOUNDATION**
801 POINCIANIA AVE.
MAMOU, LA. 70554
318-468-5261
(17-22)

WANTED JOURNEYMEN OR

1ST CLASS SKILLED PROTOTYPE HELP

- Sheet Metal Model Makers
- Prototype Press Operators (die Barbering and tryout)
- Leader for presses in Prototype area
- Class A Welder Heli-arc, Acetylene, Arc Welding
- Top wages for qualified individuals. Excellent fringes.

Apply in person:

**QUALITY
METALCRAFT**
33355 Glendale
Livonia, Mich.
(18-20)

Lietuvos vėliava prie Massachusetts State House.

CHICAGOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

LB VIDURIO VAKARŲ APYGARDOS ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS

Suvažiavimas įvyko š. m. gegužės 2 d. Jaunimo Centre, Chicagoje. Suvažiavimą atidarė ir vadovavo apygardos pirmininkas Modestas Jakaitis, sekretoriauti pakvietęs Aleksą Jankūną.

Pirm. M. Jakaitis padarė pranešimą apie apygardos valdybos veiklą, o švietimo vadovas Juozas Plačas — apie lituanistines mokyklas.

Apygardos valdyba veikė nepilnu sąstatu, nes ankstokai pasitraukė šatas ir Valinskas, kooptuotas buvo Velža. Apygardoje veikia 14 apylinkių.

Apygardos valdyba daug dirbo su pavergtų tautų komitetu (A. Šimkus), dalyvavo pavergtų tautų paradedemonstracijoje; suorganizuotas budėjimas miesto centre prie Katedros; sušauktas apylinkių pirmininkų suvažiavimas, atstovauta ir laimėta Marquette Parko apylinkės byla teisme. Nors ši byla baigta, bet priešingoji pusė gali rasti būdų kelti naujas bylas, nes Amerikos demokratiniuose teismuose kiekvienas turi tą galimybę (jei tik negaili pinigų).

Apygarda nepasižymėjo didele pinigų apyvarta, bet bėgamiesiems reikalams užteko. Pajamų turėjo \$2322.64, o išlaidų \$1377.09 ir kasoje liko \$945.55.

Apygardos švietimo vadovas J. Plačas pranešė apie mokyklų ir mokinių skaičius ir esamą švietimo padėtį. Mokinių skaičius nuolat pamažu mažėja, lietuvių kalbos mokėjimas metai iš metų silpnėja. Mokytojai yra įvairaus amžiaus ir išsilavinimo. Senųjų pedagogų, su aukštuoju lituanistiniu išsimokslinimu, nuolat mažėja, o jaunųjų mokytojų skaičius didėja. Mokiniai labiau mėgsta jaunuosius mokytojus, nors jų lituanistinės žinios yra žymiai menkesnės.

Jaunimo reikalais pranešimą padarė Algis Avižienis. Jis pastebėjo, kad apylinkėse jaunimo veikla yra gana ribota ir sunkiai įsitraukia į visuomeninį darbą. Jaunimas mėgsta konkrečius reikalus ir mielai prisideda prie jų vykdymo, kaip laiškų rašymas, telegramų siuntimas, demonstracijos ir t.t.

Šv. Kazimiero kapinių pasauliečių teisėms apsaugoti komiteto pirm. A. Regis savo pranešimą parėmė prieš metus vandalų išvartytų paminklų nuotraukomis. Vaizdas labai žiaurus, nes dešimtys gražiausių paminklų buvo išvartyti ir apgadinti. Kvietė visus naudotis komi-

teto iškovotomis laidojimo ir paminklų statymo lengvatomis, bet nepasiduoti kapinių administracijos ar biznerių įtaigojimams. Kvietė skaitlingai dalyvauti metinėse mirusiųjų pagerbimo iškilmėse.

Tautinių šokių šventės komiteto pirm. Br. Juodelis padarė pranešimą apie pasiruošimus šventei. Pranešė, kad prezidentas G. Fordas sutiko šią šventę globoti ir net galimas jo asmeninis dalyvavimas.

Tarybos balsavimo davinis pranešė apygardos rinkimų komisijos pirmininkas A. Kazlauskas. Nors daviniai yra negalutiniai ir gali keistis, nes ne iš visų apylinkių gauti, bet pirmaujan tieji kandidatai yra šie: A. Razma, E. Pakštaitė, P. Kisieliū, P. Žumbakis, R. Šoliūnaitė, D. Vaitkevičiūtė, A. Zailskaitė, D. Bindokienė, V. Kamantas, J. Vaznelis, D. Bruškytė, A. Sidrys, R. Genčius ir kiti.

Po pranešimų buvo keletas paklausimų, bet į karštas diskusijas neišvрто. Vieni norėjo daugiau išgirsti apie politinę veiklą, kiti apie santykius su ALTa ir RLB, tretieji apie nutildytą Margutį ir t.t. Į paklausimus atsakinėjo pirm. M. Jakaitis ir Br. Juodelis. Su vietiniu ALTos skyriumi bendruose reikaluose sutariama, o santykių reikalą sprendžia Krašto valdyba su ALTos valdyba. Margučio radijo valandėlės reikalu, apygardos valdyba teiks visokeriopą galimą paramą. Dėl LB vardo naudojimo kitų organizacijų, apygardos valdyba iki šiol nieko nedarė, o paliko spręsti Krašto valdybai.

M. Jakaitis pasiūlė apygardos valdybą rinkti iš 5 narių ir suteikti teisę kooptuoti dar 3 narius. Nesant kitokio pasiūlymo, šis buvo priimtas. Liko neaišku, kuriems galams reikalinga palikti valdybai teisę kooptuoti 3 asmenis, o neleisti juos išrinkti suvažiavimui.

Į Apygardos valdybą išrinkti: Modestas Jakaitis, Algis Avižienis, Vytautas Kamantas, Kazys Laukaitis ir A. Katiliškytė. Kandidatais liko Juozas Plačas ir Kazys Barzdukas.

Į kontrolės komisiją išrinkti: dr. A. Razma, J. Ardys ir V. Šilas, kandidat. A. Būga. Balsavime dalyvavo 95 atstovai, nors tuo laiku įsiregistravusių buvo 97.

Trumpesnius ar ilgesnius pranešimus padarė šios apylinkės: Auroros — M. Vizgirdienė, Brighton Parko — V. Šilas, Cicero — A. Venclova, E. Chicago — R. Holiusa, Gage Parko — Iz. Stončienė, Hot Springs — Stp. Ingaunis, Kenoshos-

ANTANAS JUODVÁLKIS

Racine — L. Pliūra, Lemon-to — K. Laukaitis, Marquette Parko — P. Indreika, Melrose Parko — K. Juknelis ir Waukegeno — Petroliūnas.

Diskusijų metu labiausiai užkliuvo Kenoshos-Racine apylinkės nutarimas užšaldyti solidarumo įnašą. Valdyba klausia ką daryti, jei visuotinas narių susirinkimas vienbalsiai nutaria užšaldyti solid. įnašus, iki bendruomenė negrįš į savo darbo barus. Atsakyta, kad susirinkimas peržengė savo kompetenciją, nes solidarumo įnašai paskirstyti įstatais ir valdyba turi juos vykdyti, o susirinkimas neturi teisės įstatų pakeisti.

Buvo užuominų, kad žmonės, išėję į RLB, yra taip pat geri patriotai ir lietuviai, tai nereikėtų jų nei smerkti, nei niekinti. Jie, kaip ir ALT dirba patriotinę laisvinimo darbą. Reikėtų susitarti su ALTa ir į Washingtoną siųsti vieną delegaciją, sudarytą iš abiejų veiksmų atstovų, o ne važinėti atskirai.

Kun. Kuzminskis prašė aktyviau įsijungti ir paremti Religinę šalpą, nes mūsų pagalbos laukia Lietuvos persekiojama bažnyčia ir tikintieji. Ruošiamas spaudei trečias tomas Lietuvos Bažnyčios Kronikos.

Dr. A. Razma, Lietuvių Fondo pirm., prašė nemažesniu užsispyrimu vykdyti ir antro milijono rinkimą.

Narutis atkreipė suvažiavimo dėmesį į ilgą distancijų planavimą. Lietuviškos kolonijos ir parapijos nyksta, lietuviai, ypač jaunimas, bėga į užmiesčius ir išsisklaido amerikiečių jūroje. Reikia sudaryti nuolatinę komisiją, kuri studijuotų esamą padėtį ir paruoštų planus ateičiai. Dabar prapuolame smulkmenose, o stambieji lietuvių reikalai lieka nepaliesti.

V. Kamantas, praplėsdamas P. Naručio siūlymą, pažymėjo, kad rašant Lietuvių Chartą buvo planuota ateičiai ir šiandien ja gyvename. Pritarė iškeltai minčiai. Kiti siūlė ginti turimas lietuviškas parapijas, bet nebėgti iš jų.

Pabaigoje buvo priimta 12 rezoliucijų ir suvažiavimas baigtas Lietuvos himnu.

* * *

Suvažiavimas buvo gausus atstovais (97) ir pozityvus savo darbais. Apygardos valdyba, nors ir būdama nepilnam sąstata, savo pareigas atliko. Pasigedome tradicinio lituanistinės mokyklos piniginio vėjaušų vykdymo. Nematyti kokią paramą Apygarda prisidėjo prie mokyklų išlaikymo. Ne visos apylinkės savo prane-

šimuose akcentavo mokyklų reikalus. Kai kurios apylinkės tenkinasi tik kelių ar keliolikos knygų padovanavimu baigiantiesiems. Geriau būtų, kad apylinkės daugiau dėmesio kreiptų į lituanistines mokyklas (išimtis Lemonto apylinkė), o mažiau rūpintųsi politiniais reikalais, nes tam yra specialios institucijos (ALTa).

Jaunimo reikalai vis yra svarbiųjų rūpesčių eilėje. Tik vienai kitai apylinkė geriau sekasi ir yra pavykę įtraukti jaunuosius į visuomeninę veiklą. Platesniu mastu jaunimas vengia visuomeninių įsipareigojimų, o mieliau jungiasi į paskirus-konkrečius darbus. Jaunimo reikalai ir toliau lieka didžiųjų rūpesčių priešakyje.

PAREMTA LIETUVIŲ OPERA

Illinois lietuvių gydytojų draugijos pagelbinis moterų vienetas, vadovaujamas Valentinos Mažeikienės, š. m. balandžio 25 d., Butterfield Country salėje, Hinsdale, Ill., suruošė balių ir gautą pelną paskyrė lietuvių operos išlaidoms sumažinti.

Baliui vadovavo Marija Remienė, o programą išpildė solistė Margarita Momkienė, muzikas Aloyzas Jurgutis ir balerina Violeta Karosaitė. Meninė programa visiems patiko ir susilaukė gausių katučių.

Operos pirmininkas Vytautas Radzius pasakė keletą žodžių apie statomas tris lietuviškas mini operas. Lietuviškų operų pastatymas reikalauja nepaprastos kantrybės, daugiau darbo ir trigubai daugiau pinigų, kaip kad statant tarptautines operas. Ypatinga padėką išreiškė Justinui Mackevičiui, Standard taupymo bendrovės pirmininkui, už nuolatinę ir gausią paramą operai.

Kvietė visus paremti operą ne tik dalyvaujant spektakliuose, bet ir prisidėti didesne auka. Jei visi bilietai į visus spektaklius bus išparduoti, tai visoms išlaidoms padengti dar pritruks apie 25,000 dol.

Baliui nuotaikingai grojo neolituų orkestras, vadovaujamas Algio Modesto.

Šias eilutes spausdinant pirmieji du spektakliai jau įvyko. Kiti du paskutiniai spektakliai įvyks š. m. gegužės 15 d., 8 val. vak., diriguojant muzikui A. Jurgučui ir 16 d., 3 val. p. p., diriguojant prof. V. Marijosiui.

Arčiau Chicagos gyvenantieji lietuviai turėtų išnaudoti palankias aplinkybes ir šias lietuviškas operas pamatyti.

VARGONŲ KONCERTAS

Švėkšniškių draugijos rūpesčiu, š. m. gegužės 2 d., Gimimo šv. Mergelės Marijos bažnyčioje, įvyko vir-

tuozo Jono Žuko vargonų muzikos koncertas. Koncertui vadovavo ir paaikškinimus darė šios parapijos klebonas kun. Antanas Zakarauskas.

Buvo išpildyti 6 kūriniai: 3 prancūzų, 2 vokiečių ir 1 belgų kompozitorių.

Skambėsų ir išpildymas buvo geras. Susirinkusieji maloniai praleido pusantros valandos ir pasidžiaugė neeiliniu renginiu. Muzikas J. Žukas yra gimęs Švėkšnoje, bebaigęs 70 metų, bet yra labai stiprus ir pajėgus muzikas.

LIETUVIŲ FONDO SUVAŽIAVIMAS

Lietuvių Fondas metinį narių suvažiavimą šaukia š. m. gegužės 15 d. 9 v. r. Jaunimo Centre, Chicagoje. Visi nariai gavo raštiškus pranešimus, darbotvarkę ir finansinius duomenis. Negalintieji dalyvauti, prašomi savo turimus balsus įgalioti važiuojantiems ar išvardintiems pareigūnams. Iš pateiktų duomenų matyti, kad Fondo pagr. kapitalas per praėjusius metus padidėjo \$67973.00 ir pasiekė \$1,111,291.00. Pelną gauta \$50462, o nuo Fondo įsikūrimo pradžios \$354,612.00. Palyginus su 1974 metais pelnas padvigubėjo (buvo 24770.00).

Investavimai akcijose vis dar sudaro 50% viso kapitalo, bet stengiamasi mažinti. Dabartinė palanki akcijų rinka, manau, sudarys sąlygas iš akcijų rinkos pabėgti ir daugiau bazuotis pastovesnėmis ir tikresnėmis vertybėmis.

MOTINOS DIENOS MINEJIMAS

Korp! Neo-Lithuania Chicagoje Motinų pagerbimą rengia š. m. gegužės 23 d. 3 val. p. p. Lietuvių Tautinių Namų salėje.

Programą atliks jaunųjų korporantų pats jauniausias atžalynas.

Minėjimą teko nukelti vėlesniam laikui, dėl operos spektaklių.

JAUNIMO CENTRAS

Tėvai jėzuitai pastatė, o vėliau praplėtė Jaunimo Centrą, kur prieglaudą randa lietuviškos organizacijos, jaunimo ansambliai ir lituanistinės mokyklos, nenurimsta ir yra užsimoję praplėsti esamos kavinės patalpas. Po praplėtimo Jaunimo Centro, įsteigta kavinė taip išpopuliarėjo, kad esamos patalpos pasidarė per ankštos. Tėvai jėzuitai kreipiasi į lietuviškąją visuomenę ir prašo vėl atėti į pagalbą finansais ir fizine talka. Numatoma praplėsti kavinės patalpas ir sukontroliuoti, retkarčiais atsitinkančius, potvynius. Darbai numatomi tuojau pradėti ir iki rudens užbaigti.

Chicagos Lietuvių Opera

mūsų didysis pasididžiavimas

Naujų lietuviškų operų pastatymo proga

Mėnu 1956 metų rugsėjo sekmadienio popietę, kai "Vyties" choro vadovybė su dirigentu muziku Vladu Baltrušaičiu sukvietė spaudos konferenciją, kurioje pranešė, kad kitą pavasarį ruošia operos pastatymą. Muzikas Aleksas Kučiūnas, kuris turėjo patyrimo operų pastatymuose bei dirigavime sutiko vadovauti ir šiai Lietuvių Operai. Po to, pagal tradiciją, buvo vaišės ir daug kalbų. Daugumas šią žinią sutiko labai džiugiai, kiti su abejojimais, o vienas kitas bauginosi, ar išvešime šį didįjį užsimojimą. Ar užteks pasiryžimo, ar turėsime pakankamai lankytojų, o svarbiausia ar kasininkas suves galą su galu savo vedamą išdą.

Ir prasidėjo ryžtingas darbas. Šalia vyrų choro buvo suorganizuotas moterų. Ir kibo į darbą visi, kas tik kuo galėdamas prisidėjo prie Lietuvių Operos pastatymo. Solistai, choristai, muzikai, dailininkai, aktoriai, technikai — kaip viena didelė šeima, užmiršę savo asmeninį gyvenimą, atsidėjo tik vienai minčiai, idėjai — praturtinti mūsų mu-

zikinį gyvenimą. Atsirado ir rėmėjų. Pradėjo plaukti šimtinės. Marija ir inž. Antanas Rudžiai, dideli operos mylėtojai, Chicagos Lyric operos rėmėjai ir nuolatiniai lankytojai, savos lietuviškos operos kurimą sutiko labai džiaugsmingai ir buvo pirmieji stambieji jos rėmėjai — mecenatai.

Slinko metai ir Lietuvių Opera pasidarė lyg mūsų muzikinio — kultūrinio gyvenimo didžioji tradicija. Kiekvienas pavasaris balandžio mėnesyje atnešdavo mums didelį džiaugsmą — naują operos pastatymą. Kas tik buvo gražiausia kūrybiniame pasaulio operų gyvenime atsieta — tą mes matėme lietuviškoje scenoje. Savos mylimos operos dešimtmetį atšventėme su J. Karnavičiaus "Gražinos" pastatymu, vėliau džiaugėmės kita lietuviška opera — J. Gaidelio "Dana" ir K. Banaičio "Jūratė ir Kastytis". Buvo ieškota ir daugiau lietuviškų operų, buvo prašomi ir mūsų kompozitoriai praturtinti savo kūryba operų repertuorą.

Per visą Operos dvidešimtmetį, gal tik su kelių metų pertraukėle, buvau

vienas iš liudytojų — spaudos bendradarbis, turėjęs progos pasikalbėti su muzikais, solistais, choristais, aktorais, dailininkais, technikai ir visados stebėjau tokiu dideliu jų pasiaukojimu, pasišventimu. Sudėk jų darbo valandas ir jos saulės metais išsities, o apskaičiuok turėtas išlaidas ir klėties aruodą pripilsi. O tie choristai, moterys ir vyrai, tie operos didieji idealistai, žiūrėk, nebaigia vienos šienapiūtės, jau jie kalba, planuoja apie kitą.

Žiūriu pirmųjų operos metų spaudos konferencijų nuotraukas, vartau leidinių puslapius ir stebiuos. Nagi, mes nemokame senti. Minaime gyvenimo kelią ir juokiamės iš praeitų dienų. Tai ką daro dainos menas. Keičiasi tik žmonės. Vieni išsikėlė kitur gyventi, kiti darbais apsikrovė, tretie gal ilgesnių atostogų paėmė. Turi gi prasiverti duris, negi čia uždaras vienuolynas, ir vieniems išėjus, kiti ateina. Keičiasi ir organizatoriai, valdybos, nariai. O juk būta ir taip, kad vienas netyčia užmynė kitam koją, kitas gi vėl vietoj šypsnio rūstesnį veidą parodė, lyg rygštaus vyno atsigėręs. Arba, žiūrėk, ėmė iš didelio išsibėgėjimo ir ne tą žodį ištartė. Ką gi, jei šventieji po 7 kartus per dieną nusideda, tai ką bekalbėti apie Lietuvių Operos didžiūnus bei dainos bajorus. Valia gi ir jiems nusidėti.

Lietuvių Operos valdyba, švęsdama dvidešimtmetį, paskelbė didžiąją amnestiją — visi, kurie tik kada nors prisidėjo prie Operos darbo — grįškime. Durys atviros. Visi pasitiksime vienas kitą išskėstomis rankomis. Širdies meile apvainikuokime šią gražiąją sukaktį.

Ar tai ne gražu, kilnu! Daug rankų didelį vežimą vežė, daug rankų jį atvežė ir į sukakties šventę.

Du pirmieji Operos spektakliai praėjo su didžiausiu pasisekimu. Gegužės 8 ir 9 dienos spektakliai sutraukė labai daug žmonių. Apie tai bus parašyta vėliau daug plačiau. Šią savaitę įvyks du kiti pastatymai — gegužės 15 ir 16 d. Gegužės 15 d. pastatymą diriguos naujas dirigentas — Aloyzas Jurgutis.

Muziko prof. Vytauto Maririošiaus iškelta idėja — trijų vienveiksmių lietuviškų operų pastatymas, lietu-

Rašyt. A. Kairys su dirigentu V. Maririošium aptaria kai kurias operos detales.

vių visuomenėje susilaukė didelį susidomėjimą. Daugiau ar mažiau pažįstame kaip kompozitorius J. Gaidelį ir J. Kačinską. Vytautas Maririošius kaip kompozitorius ligi šiol buvo visai negirdėtas, nors stalčiuose, sakoma, guli ir daugiau jo kūrinių. Anot maestro, tur būt, nėra kompozitoriaus, kuris nebūtų dirigavęs, ir dirigento, kuris nebūtų kūręs muzikos. Ir kai pavyko surasti du kompozitorius, o trečiojo nebuvo galima surasti, tada Vytautas Maririošius, susižavėjęs Balio Sruogos kūryba ir parašė operą "Priesaika".

Šiuo metu Chicago išgyvena rungtynių areną. Kur eisi, kur bebūsi, visi kalba apie Lietuvių Operą. Ir ją vertina taškais, kaip sporto

rungtynėse. Vieni pasisako už Maririošiaus "Priesaiką", kiti už Kačinsko "Juodąjį Laivą", tretie už Gaidelio "Gintaro šali". Didesnio aptarimo, tur būt, nesusilaukė nė viena opera, kaip ši suaktuvinė. O taip pat su didžiausiu susidomėjimu laukiama ir naujas dirigentas Aloyzas Jurgutis. Daug kas rengiasi eiti į Operos pastatymą antrą kartą, o kas nebuvo, skuba pirkti bilietus į šį šeštadienį ir sekmadienį vykstančius pastatymus.

Su didžiausiu džiaugsmu sveikiname jus muzikai, solistai, dainininkai, aktoriai, dailininkai, rėmėjai. Dvidešimt metų, tai tik pati jaunystė. O juk ir sidabrinis jubiliejus jau nebetoli. Dar meteliai, kiti ir op! į kalną.

PETIKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

WANTED EXPERIENCE
SIGN PAINTERS
PATTERN PERSON
AND
ERECTION MEN
STEADY WORK FOR QUALIFIED SOBER MEN.
TOP SALARY AND BENEFITS. CALL: WRITE OR APPLY
MOORE SIGN CORP.
P. O. BOX 748
CHESTER, VA. 23831
804-748-5836 (14-20)

NURSING SERVICE
Immediate Full and Part-Time positions for
RNs and LPNs
3-11 AND 11-7 SHIFTS
ICU and MED./SURG. Division
**RICHMOND HEIGHTS
GENERAL HOSPITAL**
27100 Chardon Road
Richmond Heights, Ohio
216-585-5500 ext. 205
An Equal Opportunity Employer (18-20)

AUKOKITE TAUTOS FONDUI

Prašome iškirti ir pasiųsti su Jūsų auka.

Lietuvai ir pavergtai lietuvių tautai gelbėti aukojau \$.....

Vardas ir pavardė

Pilnas adresas

Aukas prašau siųsti:

Lithuanian National Foundation, Inc.
64-14 56th Road
Maspeth, N. Y. 11378

CLEVELANDE

Aurelija Balašaitienė

Lietuviai valdžios įstaigose

Clevelando lietuviškos visuomenės veidas yra spalvingas ir įvairus: jo bruožai galėtų būti tipingi kiekvienai skaitlingesnei lietuvių kolonijai Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Visuomeniniame gyvenime dalyvauja beveik visi sąmoningi Amerikos lietuviai, rasdami savo sconiui bei polinkiams vietos mūsų skaitlingų organizacijų bei institucijų rėmuose. Clevelande turime Dirvą Radijo Valandėlę, Čiurlionio Ansamblių, Grandinė, Vyrų Oktetą, Ramovėnų Chora, Neriją, Žaibo sporto klubą, skautus, ateitininkus, profesines sąjungas, šalpos organizacijas, klubus ir t.t. Tiek aktyvūs dalyviai, tiek žiūrovai bei rėmėjai sudaro tą mūsų lietuvišką kompaktinę masę, kurios pavienių asmenų privatus gyvenimas jau yra giliai įleidęs šaknis į savo pasirinktos tėvynės gyvenimo verpetus. Visose profesijose, prekyboje, muzikoje, mene, lietuvių kilmės asmenys yra daugiau ar mažiau išitvirtinę, išigiję kitų pripažinimo, pagarbos ir asmeniško pasisekimo. Kai kurie jau yra pasiekę įtakingų postų net ir valdžios aparate, nors ilgus metus valdiškų tarnybų siekimas nebuvo populiarus mūsų žmonių tarpe, jei neskaityti keletos išimčių.

Tokia jau yra gyvenimo tikrovė, kad greitai pastebi-

me asmenis, kurių karjeros šviesi žvaigždė ryškiai šviečia akiratyje. Jaunas, talentingas ir greitai pirmyn žengęs karjeros kelyje pasireiškęs Clevelando Miesto Viešųjų Įmonių direktorius Raimundas Kudukis yra plačiai žinomas už mūsų visuomenės ir miesto ribų. Taip pat jau eilę metų Apskrities Mokesčių įstaigoje aukštas pareigas einas Tėvynės Garų Radijo valandėlės vedėjas Juozas Stempužis, žinomas savo veikla ne vien lietuvių tarpe. Tačiau pastaruoju metu pastebėta, kad įvairiose valdiškose įstaigose yra jau visa eilė lietuvių, kurie užima įvairius didesnes ar mažesnes svarbos postus. Jie pasižymi darbštumu, turi gerą vardą ir tuo pačiu, būdami tiesioginiame sąlytyje su įvairios kilmės ir įvairių sluoksnių asmenimis, savaime kelia ir lietuvių vardą, jau neslėpdami savosios kilmės, kaip tai dauguma ne Amerikoje gimusių žmonių prieš eilę metų darydavo ...

Idomus dar vienas faktas, kad tie, kurie dirba valdžios įstaigose, yra taip pat labai aktyvūs lietuviškame gyvenime. Algis Rukšėnas, rašytojas ir žurnalistas, jau trečiometai einas Rimundo Kudio 'akių ir ausų' pareigas, plačiai žinomas savo kovoje už Simo Kudirkos reikalą, buvo išrinktas Clevelando

Žurn. Algis Rukšėnas dovanoja Clevelando merui Ralph J. Perk savo knygą apie Simą Kudirką "Day of Shame". Šalia stovi miesto viešųjų įmonių direktorius Raimundas Kudukis.

ALTO's skyriaus pirmininku. Jo plačiai skaitoma knyga 'Day of Shame' yra kilnus lietuvių dvasiai kovoje už laisvę paminklas. Algis Rukšėnas dalyvauja eilėje jaunimo organizacijų ir yra bene vienas iš populiariausių mūsų jaunosios kartos visuomenės veikėjų, einančių vyresniosios kartos pėdomis. Savo tarnybos pareigose jis susiduria su visomis valdiškomis įstaigomis, kovodamas su biurokratinėmis kliūtimis palaikydamas ryšius su šalutinėmis institucijomis, spauda, imigracijos ir civilinės tarnybos pareigūnais. Jo žinioj yra federalinės valdžios finansuojamas asmuo, studijuojantis federalinių lėšų klausimus. Jo žinioje yra taip pat personalo paruošimas, darbininkų tobulinimas mokyklų supažindinimas su vandens sistemos svarba.

Clevelando Miesto Vandens Kokybės laboratorijai vadovauja Algis Garlauskas, geologijos mokslų magistras. Toji laboratorija rūpinasi šviežio vandens analize. Šitame skyriuje dirba ir daugiau lietuvių. Dauguma Algį Garlauską pažįsta kaip jaunėsios kartos poetą, kuris savo eilėraščiais ne kartą su pasisekimu yra pasirodęs viešumoje.

Lietuvis su lietuviu susitinka kartais visiškai netikėtai darbo metu, teisme, apskrities valdyboje, federalinėje tarnyboje - kaip su Gintu Sabataičiu, kuris yra oficialus teismo psichologas, su Frank O'Bell - advokatu, laimėjusiu teisėjo rinkimus ...

Valdas Žiedonis, stipraus ir gražaus balso savininkas, vyrų okteto ir Čiurlionio Ansamblio narys, vadovauja Viešųjų Įmonių aukštai kvalifikuotų amatininkų skyriui. Čia dirba įvairių sričių specialistai, kurie atlieka viešųjų įmonių užlaikymo ir remonto darbus - dažytojai, staliai, šaltkalviai ir t.t. Valdo Žiedonio tėvas Kazys Žiedonis, žinomas mokytojas ir

visuomenininkas, nuo 1973 metų lapkričio mėnesio yra federalinės valdžios įsteigtoje etninės pagalbos (Senior Ethnic Find). Jo uždavinys yra padėti vyresnio amžiaus pabaltiečiams jų reikaluose su valdinėmis įstaigomis; čia įeina pensijų ir pašalpų gavimas, mokesčiai ir įvairios kitos problemos. Kazys Žiedonis asmeniškai tarpininkauja įstaigose, dažnai eidamas vertėjo ir net draugiško patarėjo pareigas.

Algis Kasulaitis, ekonimistas, visuomenininkas, ką tik baigęs anglų kalbą rašyti Lietuvių Krikščionių Demokratų istoriją ir ruošias sekančią knygą apie jų ideologiją, eina Federalinės valdžios Namų ir Miesto Išvystymo Departamento (US Department of Housing and Urban Development) direktoriaus pavaduotojo pareigas. Toji įstaiga rūpinasi valdiškų paskolų draudimu, kooperuoja su komerciniais bankais ir per vienerius metus daro virš 250 milijonų dolerių apyvartą. Jo sekretorė yra lietuvaitė Kristina Glebaitė.

Darbininkų apsaugos koordinatoriumi yra jau Amerikoje gimęs lietuvis Bill Kuzmanas, kurio energinga ir su

mani žmona yra Lietuvių Namų Gintaro' valgyklos vedėja. 1975 m. rugsėjo mėnesio pradžioje, patvinus Euclido upeliui, Bill Kuzmanas ir Algis Garlauskas dalyvavo gyventojų evakuavimo ir rajono tvarkymo darbuose.

Prieš kurį laiką iš miesto tarnybos pasitraukė inž. Kęstutis Sušinskas, Čikagoje sukūręs lietuvišką šeimą. Jis mokytojo Vysk. Valančiaus lituanistinėje mokykloje ir aktyviai dalyvauja jaunimo veikloje. Apskrities šerifo įstaigoje prieš keletą metų sekretoriavusi Milda Jokubaitytė-Sandargienė, šiuo metu gyvenanti Floridoje, yra palikusi geros, sąžiningos ir pareigingos tarnautojos vardą, kurios iškilmingose vestuvėse dalyvavo ir jos viršininkas.

Serifo Kreigerio rinkiminei kompanijai sėkmingai vadovavo Jūratė Balašaitytė, šiuo metu einanti atsakingas pareigas Protiniai Atsilikusių Globos (Board of Mental Retardation) tarnyboje.

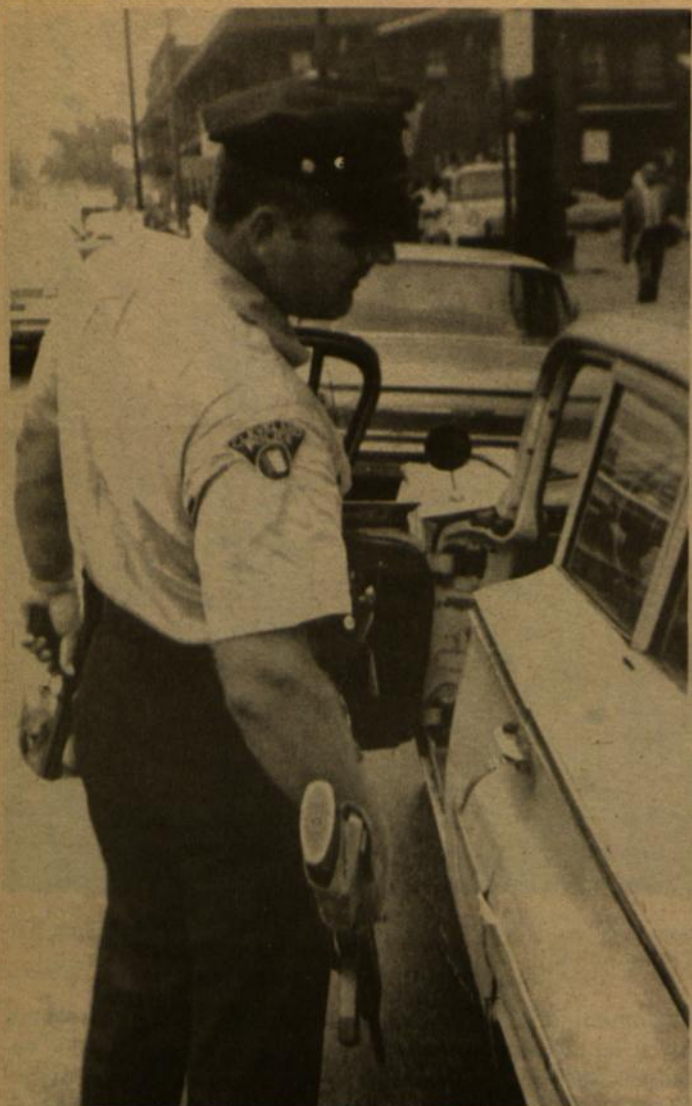
Clevelando Miesto Policijoje randame Gytį Motiejūną, kuris, nežiūrint atsakingos tarnybos ir nereguliarių darbo valandų, nepraleidžia vyrų okteto gastrolių, reperto (Nukelta į 18 psl.)

Bill Kuzman ir Algis Garlauskas 1975 m. milžiniško potvynio metu dalyvauja prie tvarkymo ir evakuacijos darbų.

Valdas Žiedonis, amatininkų koordiniatorius.

Gytis Motiejūnas, Clevelando miesto policijos pareigūnas.

CLEVELANDE...

(Atkelta iš 17 psl.)

ticių, savo stiproku tenoru džiugindamas lietuviškos dainos mylėtojus ir Clevelande, ir tolimose lietuvių kolonijose. Prieš eilę metų spaudoje sukėlė didelę sensaciją policininko Petro Apanaičio žuvinimas, susiklovus miesto centre su plėšikais. Jo tėvas Apanaitis buvo policijos dekettyvas leitenanto laipsnyje.

1950 metais iš apskrities skrodėjo (coroner) pareigų pasitraukus lietuviui dr. Kazlauskui, jo pareigas perėmė dr. Danielius Degesys, kurio se jis išbuvo iki 1953 m. liepos mėnesio, iš jų pasitraukdamas su tikslu toliau specializuotis chirurgijos srityje. Dr. Degesys su ponija yra mūsų kultūrinio gyvenimo centre, tiek savo dalyvavimu, tiek finansine parama aktyviai remia lietuvišką veiklą.

Kaip matome, jokia gyvenimo sritis neliko svetima mūsų tautiečiams, suradusiems svetingą pastogę Amerikoje. Savo ruožtu jie savo kultūriniu, profesiniu ir dva-

siniu įnašu ne tik praturtina šį kraštą, bet savo veikla efektingai liudija 'Gulag Archipelago' tragišką tikrovę. Reikia pastebėti, kad visa eilė įtakingų lietuvių deda pastangas, atsiradus vakansijoms, rasti kvalifikuotų lietuvių tiems postams užimti. Nors to ir negalima pasakyti apie visus, tačiau džiugu, kad tautinis solidarumas ir lojalumas savo tautiečių reikalams yra gyvas, tuo stiprinant įnašą ne tik mūsų pačių bet ir šio vaišingo ir svetingo krašto naudai.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

MAINTENANCE MEN

(1) Bricklayer with ability to work with concrete. (2) Mechanic for general factory maintenance. Must be able to read blueprints. Both jobs 6 days per week, 7:00 a.m. to 3:30 p.m. Call: Mr. Kamms, 8:30 a.m. to 2:30 p.m., Monday through Friday.

961-6161

POEMS WANTED

The OHIO SOCIETY OF POETS is compiling a book of poems. If you have written a poem and would like our selection committee to consider it for publication, send your poem and a self-addressed stamped envelope to:

OHIO SOCIETY OF POETS

1367 EAST 6TH STREET
SUITE 229 — LINCOLN BLDG.
CLEVELAND, OHIO 44114

(20-23)

JAUNIMO KONGRESO NUTARIMAI NELIKS POPIERIUJE

Balandžio 10-11 dienomis Washingtone vyko JAV Jaunimo Sąjungos narių, dalyvavusių III-me PLJ kongrese, suvažiavimas, kuris buvo sušauktas tikslu persvarstyti Kongreso nutarimus bei surasti būdų juos įgyvendinti.

Pagal suvažiavimo darbotvarkę vyko posėdžiai, bendras simpoziumas, sesijos bei atskirų būrelių specifinių reikalų svarstymai. Posėdžiams vadovavo stud. Emilija Pakštaitė iš Chicago.

Posėdį atidarius, PLB vicepirm. jaunimo reikalams Romas Kasparas pasveikino suvažiavusius. Jis pastebėjo, kad nors IV-tas PLJ Kongresas dar toli, tačiau Europos liet. jaunimas jau jam ruošiasi. Šiuo tikslu jie šią vasarą yra į Europą pakvietę Windsoro studentų chorą. Suvažiavimą sveikino dar Gabija Juozapavičiūtė PLJS vardu ir Milda Kupcikevičiūtė šiaurės Amerikos liet. studentų sąjungos vardu. Šia proga š. Amerikos liet. studentų sąjungos centro valdyba patiekė ir savo praeitų metų bei ateinančių metų veiklos pranešimą.

Studentų vasaros stovykla numatoma š. m. rugpjūčio mėn. 1-18 d.d. Omahaje. Studijų dienos Kento universitete birželio 3-tį arba 4-tą savaitgalį. Studentų suvažiavimas numatomas Bostone per Padėkos Dienos savaitgalį.

Simpoziumą pravedė P. Kisieliūsis ir taip pat referavo naujų LJS skyrių steigimo reikalą. Į skyrių veiklą buvo atkreiptas ypatingas dėmesys, nes tik per skyrius yra įmanoma įgyvendinti Kongreso nutarimus. Kaip jau žinome ankstyvesnių kongresų nutarimai niekad nebuvo įgyvendinti.

Šalia P. Kisieliūsis simpoziume aktyviai dar reikės Linas Kojelis iš Los Angeles, Rasa Šoliūnaitė iš Lemonto, Birutė Zdanytė iš Hartfordo ir Pr. Pranckevičius iš Chicago.

Jaunimo reikalu paskutinį žodį simpoziume tarė L. Dambriūnas, pastebėjęs, kad politiniais reikalais ir propaganda jaunimas jau per daug rūpinasi. Reikia daugiau žiūrėti į save, baigti mokslus ir rūpintis daugiau kultūrine sritimi. Reiktu sudaryti pastovią kultūrinės veiklos programą. Jaunimo kalba kaskart blogėja, reiktu tuo susirūpinti ir ją gerinti.

Sesijos metu buvo patvirtintas PLJ Kongrese numatytas politinių reikalų koordinatorius Linas Kojelis, kuris trumpai išdėstė savo ateities planus. Jis tarp kitko pastebėjo, jog reikia su Baltijos tautų byla supažindinti visus JAV

prezidentinius kandidatus.

Po pietų pertraukos buvo perskaityta ištrauka iš stud. V. Nako straipsnio tilpusio P. Lietuvyje, kur jis nagrinėja kongreso nutarimų reikšmę ir jų vykdymo galimybes. Tuoju po to buvo sudaryti būreliai, kurie atskirai aptarė skirtingų nutarimų vykdymą ir įgyvendinimą. Kiekvieno tokio būrelio sekretorius vėliau bendrame posėdyje per-

skaitė būrelių pasitarimų bei nutarimų rezultatus.

Čia buvo patiekti ir nutarimai apskritai JAV LJS veiklai pagerinti. Po šio darbingo ir intensyvaus suvažiavimo R. Kasparas visus dalyvius spalvotom skaidrėm vėl nukėlė į tris P. Amerikos valstybes, kur vyko visų atmintyje gyvas PLJ Kongresas.

Ugnelė Stasaitė

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

OWNER/OPERATORS

HH GOODS PERSONS

Had it with your present situation? Want a REAL future with a growth company?

WE'RE LOOKING FOR A FEW REAL PROFESSIONALS!!

One of the best contracts in the business. No trailer maintenance costs (including tires). GOOD operators should GROSS minimum \$45,000.

HUSBAND/WIFE TEAMS WELCOME

REQUIREMENTS: Dependable tractor, and HH Goods experience.
DON'T WAIT... GO WITH A GOER

LYON MOVING & STORAGE CO.

LOS ANGELES

Call Collect: Mr. KELLY

213-742-5137 or 5189 NOW!

(19-20)

SEWELL PLASTICS, INC.

501 WEST 10TH AVE., RESERVE, LA.

HAS OPENINGS

FOR EXPERIENCED

BLOW MOLDING MACHINE OPERATORS

FOR ALL SHIFTS

DIFFERENTIAL FOR 2ND & 3RD SHIFTS

- Paid vacation after 1 year
- Paid Holidays after 60 days
- Hospitalization, life, accident & sickness insurance for you after 90 days.

Apply or call Plant Manager

(504) 729-4088

(504) 536-1136

An Equal Opportunity Employer

(19-25)

FITTERS

PLATE AND STRUCTURAL FABRICATION

Growing company in the air and water pollution control fabrication needs experienced fitters who can read drawings and fabricate. Wages and fringe benefits over \$7.50 per hr. No ceiling on wage rate.

Good opportunity for qualified men. Company will help with relocation expenses.

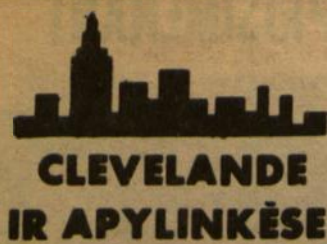
ENVIRO-FAB

12540 Beech Daly Road,
Detroit, Michigan

313-937-2000

An Equal Opportunity Employer

(17-20)

• Joseph August, gyv. Strongsville, Ohio, antrosios kartos lietuvis, mielai prisidėjo prie Dirvos atstatymo su 100 dol. auka, įteikdamas Atstatymo vajeus komiteto pirm. dr. Vl. Bložei, linkėdamas Dirvai kuo greičiau įsikurti nuosavuose namuose.

Ačiū už auką ir linkėjimus.

• Joseph Neura, gyv. Brunswick, Ohio, antrosios kartos lietuvis, kurio gražioje sodyboje clevelandiečiai prieš keliolika metų mėgdavo susirinkti gegužinėn, per dr. Vl. Bložę, Dirvos atstatymui įteikė auką 30 dol. linkėdamas Dirvai ilgo amžiaus. Ačiū

• Šv. Jurgio parapijos narių visuotinas susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 16 d., tuojau po pamaldų parapijos salėje.

Susirinkime bus renkami tarybos nariai ir aptariami svarbūs parapijos reikalai.

• Vl. Bacevičiaus, mūsų foto bendradarbio, pavardė liko nepažymėta praeitame nr. po pirmosios komunijos nuotraukomis. Atsiprašom.

• Ignas Mullolis, gyv. Clevelande, gegužės 22 d. išskrenda į Romą, Italijon, pas savo dukrą, kur žada išbūti iki rudens.

REMKIME KSU LITUANISTINĖS STIPENDIJOS FONDA!

Vėl kreipiamės į lietuvių spaudą, organizacijas, draugijas, taip pat ir į pavienius asmenis, prašydami paremti Kent Valstybinio Universiteto Lituanistinės Stipendijos Fondą.

Kent State universitetas yra valstybinis Ohio valstijos universitetas netoli nuo Clevelando miesto. Jame jau keleri metai yra dėstoma lietuvių kalba; šio universiteto bibliotekoje yra sutelktas vienas ir geriausių lituanistinių rinkinių visose JAV; šis universitetas — kartu su PLJS Ryšių Centru — jau trečia vasara ruošia dviejų savaikių lituanistikos seminarus; šiame universitete jau yra parašytos dvi MA tezės ir viena daktarinė disertacija lituanistinėmis temomis. Dabar čia jau kuris laikas stengiamasi sudaryti nejudomą KSU Lituanistinės Stipendijos Fondą, iš kurio procentų būtų kasmet duodama stipendija lituanistinėms studijoms. Siekiama surinkti virš 50,000 dolerių, bet jau bus galima pradėti skirti dalines stipendijas, kai šiame fonde bus apie 20,000 dol.

Pernai panašų atsišaukimą pasirašė platus šios stipendijos komitetas, kurio garbės pirmininkė yra Lietuvos Gen. Konsulė Chicagoje p. J. Daužvardienė. Po to buvo gauta keli tūkstančiai dolerių aukomis ir pažadais, bet vis nesiseka surinkti tų 20,000 dolerių... Ir šiais metais prašome visų paaugoti, kiek kas gali. Aukos nurašomos iš pajamų mokesčių. Aukos prašome siųsti:

Lithuanian Fellowship Fund
Kent State University Foundation
Kent, Ohio 44242

Visiems, kurie jau aukojo ir kurie aukos, viso Komiteto vardu širdingai dėkojame.

Prof. Antanas Klimas
Univ. of Rochester, Pirmininkas

Prof. John F. Cadzow
KSU, Iždininkas

Vieningai pagerbkime ROMĄ KALANTĄ ir Laisvės kovotojus IŠKILMINGA MALDA

GEGUŽĖS 14 D. 7 V.V.

DIEVO MOTINOS
NUOLATINĖS PAGALBOS
ŠVENTOVĖJE

ALT

• LB Apylinkės Vakaronė įvyks gegužės 12 d., trečiadienį, 7:30 v. v. Naujosios parapijos mažojoje salėje. Kalbės dr. Danguolė Tamulionytė tema: "Juozo Kraliaus romano Martynas Mažvydas Vilniuje aptarimas". Romanas yra laimėjęs "Draugo" romano 1975 m. konkurso premiją. Visi kviečiami atsilankyti.

TRAVEL AGENCY

Needs Lithuanian speaking men and women to represent a fast growing travels firm in Boston. Person selected will book Lithuanian programs in Cleveland area. Successful applicants will receive commission and travel benefits. Please call collect: (617) 237-5501, ask for Mr. A. Mitkus or Mr. Valentino. (20-21)

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

PIANO PAMOKOS

Danielius Gendrikas, baigęs Ohio Valstybinio Universiteto Muzikos fakultetą, duoda privačias piano, akordeono, vargonų ir kitų orkestro instrumentų pamokas. Dėl informacijų prašome skambinti 531-9478.

• Infliacijos apsauga yra vertingas priedas State Farm namų draudimui. Brangstant namų vertel, automatiškai kyla ir jūsų namo draudimo apsauga. Pilnam draudimo patarnavimui kreipkitės pas Kęstutį Gaidžiūną, tel. 289-2128.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

OWNER OPERATORS
WITH LATE MODEL EQUIPMENT
We haul hides East and backhaul steel. Because of additional authority we are seeking owner-operators. Good revenue and benefits.
MOMSEN TRUCKING CO.
OMAHA, NEBRASKA
402-895-3501 (12-21)

DAIL. VLADO VAITIEKŪNO PARODOS LAUKIANT

Dail. Vladas Vaitiekūnas (autoportretas), kurio darbų paroda įvyks gegužės 29-30 d. Clevelande Lietuvių Namuose.

Vladas Vaitiekūnas, dailininko - mokytojo laipsniu baigęs Aukšt. Meno Mokyklą Kaune ir įsijungęs visu stropumu į mokytojo darbą Lietuvos mokyklose. Savo laisvalaikius jis skyrė menui, tapybai, savo kūriniais ieškodamas geriausių formų save išsakyti. Todėl jis savo ano meto drobėse pasireiškė kaip artimas realizmui, vėliau toks pat simbolizmui ir net abstraktizmui, bet nei su viena šių krypčių jis pilnai nesutapo. Su savo tapybos darbais dalyvavo daugelyje lietuvių dailininkų grupinių parodų.

Atvykęs į JAV, Vladas Vaitiekūnas daugiau atsidėjo menininko kūrybai, kaskart įvairiose vietovėse surengdamas individualias savo kūrybos parodas. Be to, jis dalyvavo daugelyje grupinių dailės parodų. Šiuo metu jis su savo tapybos darbais yra nukilęs į Torontą, Kanadą.

Artimiausias Vladas Vaitiekūno uždavinys yra š. m. gegužės 29-30 d.d. rengiamoji individualė dailės pa-

roda Clevelande Lietuvių Namuose. Šios parodos rengimui jam talkina ir parodą globoja žalgirio šaulių kuopa, pirmininkaujama muz. A. Mikulskio.

Dailininkas Vladas Vaitiekūnas išlieka nenuilstantis kūrėjas, siekias vis naujų formų ir naujo savito braižo. Pastarojo laiko jojo kūrybą galima nusakyti, kaip portretinę ir simboliinę-metafizinę, pajungiant ją reinkarnacinei teorijai. Jis nevengia ir gamtovaizdžių, jų grožio ir, jo paties žodžiais tariant, gamtą tapydamas, "jis ieškas galimai arčiau prie jos prieiti, jos neiškreipti ar suabstraktinti — paversti nieku"...

Vladas Vaitiekūnas nesvetimas ir plunksnos darbu, kartkartėmis reiškiasi spaudos skiltyse. Lygiai jis nesibodi ir visuomeninio darbo. Taip 1960-1964 m. jis pirmininkavo Amerikos Lietuvių Dailininkų Draugijai, o rengiant mūsų dailininko veterano Adomo Varno 95 m. amž. sukakties progą pagerbimą ir jo kūrybos parodą, Vladas Vaitiekūnas pirmininkavo visam minėjimo komitetui. Lietuviškosios visuomenės, jo organizacijų jis yra mėgiamas ir gerbiamas be kita ko, ir už jo dosnumą savo kūrybos paveikslų šių organizacijų ištekliais, fonde sukelti.

Lauktina, kad plačioji Clevelando lietuvių visuomenė savo gausiu atsilankymu į dail. Vlados Vaitiekūno tapybos parodą, susidarytų malonią progą arčiau pažinti jo kūrybą ir pagerbti patį kūrėją, kūrėją suaktyvininką, švenčiantį savo 70 metų sukaktį.

Mečys Valiukėnas

ŠAUDYMO SEZONO ATIDARYMAS

Žalgirio šaulių kuopa gegužės 16 d., sekmadienį, 1 v. p. p. rengia šaudymo sezono atidarymą, į kurį maloniai kviečiami visi šauliai ir šaulės, svečiai. Kviečiami dalyvauti ir Kar. Juozapavičiaus kuopos šauliai ir šaulės. Šaudykla yra 14035 44 Rd. (Ravena Rd.), Newbury, Ohio. Važiuoti Mayfield Rd. iki 44 kelio, sukti į dešinę ir maždaug už 2 mylių yra šaudykla. Automobilus statyti prie raudono garažo.

DIRVA

• Dirvos novelės konkur-
sui gauta novelė Molio Mo-
tiejaus "Nusidėjelio išpa-
žintis sapno vaizdais". Ran-
kraščiams atsiųsti terminas
baigiasi š. m. birželio 15 d.

• Lietuvių katalikų moks-
lų adakemijos premijos po
1000 dol. balandžio 22 d. pa-
skirtos dr. J. Girniui už
mokslinį reikalą "Pranas
Dovydaitis" ir Draugo red.
Br. Kvikliui už žurnalistiką.
Premijų mecenatas kun. dr.
J. Prunskis.

ATITAIŠYMAS

Vyt. Alanto eilėraštyje
"Susitikimas su R. Kalanta
naktį gegužės 14-tąją"
(Dirva nr. 19 5 psl.) penk-
toje eilutėje yra korektūros
klaida, Turi būti: "Ir nuo
abiejų vandenynų krantų
ten lietuviai sulėks".

PADĖKA

Šių metų vasario mėn. 26 d. po ilgos ligos
mirus mūsų brangiam tėvui ir seneliui

A. A.

Provizoriui STEPONUI NASYYČIUI,

mes nuoširdžiai dėkojame visiems giminėms, drau-
gams ir pažįstamiems, pagerbusiems velionį savo
atsilankimu, papuošusiems jo karstą gėlėmis, pa-
aukojusiems lietuviškai spaudai ir organizacijoms,
užsakusiems už jo vėlę mišias, dalyvavusiems at-
sisveikinimo minėjime, bažnyčioje ir palydėju-
siems į kapus.

Taip pat nuoširdžiai dėkojame visiems drau-
gams ir organizacijoms, žodžių, laiškais ir per
spaudą, pareiškusiems mums užuojautą.

Ypatingai dėkojame lietuviškai spaudai: Dir-
vai, Draugui ir kitiems laikraščiams, prisiminu-
siems velionį, jo laidotuves, aprašiusiems jo gyve-
nimą ir per jo ilgą amžių nuveiktus darbus Lietu-
vybei.

Tokia pat padėka reiškiam; daktarui A. But-
kui pravedusiam minėjimo aktą, PLB garbės pir-
mininkui St. Barzdukui, muzikui A. Mikulskiui,
prov. K. Mažonui, dr. K. Pautieniui, Apyl. pirm.
J. Malskiui, Alto atstovei Ing. Bublionei, ALTS
atstovui K. Karaliui pasakusiems atsisveikinimo
kalbas ir ypatingai visam Čiurlionio Ansambliui,
kurį velionis taip mylėjo, už giedojimą atsisveiki-
nimo akte.

Nuoširdi padėka Dievo Motinos Nuolatinės
Pagalbos parapijos kunigui J. Kidykui, pasaku-
siams per pamaldas prasmingą pamokslą ir paly-
dėjusiam velionį į kapus.

Apgailestaujame, kad neturime galimybės
įvardinti visų asmenų ir organizacijų aukavusių
ir pareiškusių paguodą. Suaukoti laike laidotuvių
\$360 yra pasiųsti Vasario 16 gimnazijai.

Liūdinti

dukterys Birutės Smetonienė,

Aldona Augustinavičienė,

sūnūs Algirdas Nasvytis,

Pijus Jaunutis Nasvytis

su šeimomis ir artimaisiais

Mielam dainos draugui

PRANUI PETRAIČIUI,

jo mylimam tėvui mirus, reiškiamė giliausią
užuojautą

Ramovėnų Vyrų Choras

LOS ANGELES

LOS ANGELES NEOLITUANŲ METINĖ SUEIGA

Balandžio 8 d. įvyko
Korp! Neo-Lithuania, Los
Angeles padalinio metinė
sueiga, kurioje buvo ap-
žvelgta ir pasidžiaugta pra-
eitų metų našia veikla ir
ypač pavykusia š. m. sausio
mėn. 17 d., Korp! metinė
šventė, kurioje trim nau-
jiem korporantam buvo su-
teiktos spalvos.

Sueigoj nuoširdžiausiai
padėkota visų korporantų
vardu energingam pirm.
kol. fil. Rimui Mulokui ir
jo vadovaujamai visai val-
dybai. Taip pat, nutarta au-
komis paremti Dirvą, Nau-
jąją Viltį, Lituanus ir Vyr.
V-bos leidžiamą informacinį

leidinį. Toje pačioje suei-
goje buvo išrinkta nauja
Korp! Valdyba, kuri tuoj
pat pasiskirstė pareigomis:
R. Mulokas — pirm., S. Pet-
ravičius — vicepirm., A.
Kašlionis — sekr., Br. Dū-
da — išd., B. Nausėda —
narys.

Be to, valdyba dar pa-
kvietė: E. Gedgaudienę —
magistra, B. Mackialą — tė-
vūnų ir Ed. Balcerį — arbi-
ter elegantiarum. Į Kontro-
lės Komisiją išrinkti — J.
Rukšėnienė, E. Jarašiūnas
ir A. Juodikis. 54-ųjų metų
Korp! metinę šventę nutar-
ta paminėti š. m. lapkričio
mėn. 6 d. Tautiniuose Na-
muose.

Veiklusis naujasis tėvū-
nas kol. B. Mackiala jau yra
sutelkęs gražų būrį jaunio-
mo, besidominančio Korpo-
racija ir su jais yra jau nu-
matęs keletą pašnekesių.
Taip pat, prieš prasidedant
vasaros atostogom, pirm. R.
Mulokas ir Rūta Mulokienė
užsimojo dar birželio mėn.
susikviesti visus korporan-
tus su šeimomis į savo jau-
kią ir šaunią pastogę prie
skaidraus baseino sekna-
dienio neolituaniskai-šeim-
niškai iškylai. (eb)

• Pianistė Raimonda
Apeikytė duos savo rečitalį
š. m. birželio 5 d. Santa Mo-
nikoje, Kalifornijoje, Bay
Area Women's Club koncer-
tų salėje.

Apeikytė dažnai dalyvau-
ja lietuvių organizacijų
parengimuose akompanuo-
dama, bet jos rečitaliai yra
reti. Ji yra visų mėgiama
kaip asmuo ir kaip meni-
ninkė, prisidedanti prie mū-
sų kultūrinių parengimų,
minėjimų, kur tik kviečia-
ma.

Koncertą rengia Santa
Monikos Amerikos Lietuvių
Klubas gerbdamas jos įna-
šą mūsų bendruomenės vei-
kloje.

H. ŽMUIDZINIENĖS KŪRINIŲ PARODA

Lietuvos generalinis kon-
sulas Kanadoje dr. Jonas
Žmuidzinai iš Toronto su
žmona dailininke Halina J.
Naruševičiute lankėsi Kali-
fornijoje. Buvo apsisistoję
savo sūnaus dr. J. Žmuidzi-
no jr. namuose Glendale.
Dailininkė H. Žmuidzinienė
keletą savo kūrinių buvo
išstačiusi folklorinėje po-
pietėj Ebell teatro patalpo-
se Los Angeles, kur prof. M.
Gimbutienė skaitė paskai-
tą apie lietuvių mitologi-
nes deives. Dail. Žmuidzi-
nienės (taip pat dail. V. Ig-
no ir A. Švažo) kūriniai bu-
vo puiki iliustracija, pavaiz-
duojanti profesorės paskai-
tą apie laumes ir kitas pa-
slaptingas būtybes.

Kovo 23 d. dailininkė H.
Žmuidzinienė suruošė pa-
veikslų parodą savo sūnaus
dr. J. Žmuidzino jr. namų
erdvioje menėje. Apsilan-
kusiųjų, kurių buvo gana
daug, turėjo progos arčiau
susipažinti su jos kūriniais
ir pajusti tikrą estetinį pa-

JUOZĄ ČESONĮ PRISIMENANT

Lietuvos karo aviacijos kapitonas a. a. Juozas Česonis.

š. m. kovo 14 d. suėjo 5
metai, kaip išsiskyrė iš gy-
vųjų tarpo Nepriklausomos
Lietuvos savanoris-kūrėjas,
karo aviacijos kapitonas
Juozas Česonis.

Kovo 13 d., šeštadienį, 10
val. ryto, Philadelphijoje,
šv. Andriejaus bažnyčioje
už Juozo vėlę buvo atlaikytos
iškilmingos pamaldos. Į
pamaldas apsilankė būrys
jo artimųjų, draugų, bei or-
ganizacijų atstovų. Pamal-
dų metu kun. K. Sakalaus-
kas paminėjo, kad Juozo
Česonio šakotas gyvenimo
kelias, pilnas tėvynės mei-
lės, dėl kurios paliko eilę
darbų ir neišdildomą atmin-
tį.

Sakoma, kad žmogaus
gyvenimas bėga, kaip upe-
liu vanduo. Atseit, jis pra-
bėga greitai ir nesugrįžta-
mai. Bet žmogaus gyveni-
mą palyginti amžinatvės
platybėse reikėtų gal saky-
ti, kad jis sušvinta staigiai,
kaip žaibo šviesa tamsią
naktį ir staiga išnyksta pa-
likdamas amžiną tamsumą.
Kaip žaibas prabėgdamas
palieka šviesią pėdsakų
juostą, taip kiekvienas žmo-
gus palieka nueito gyveni-
mo taką, kartais ir ilgai ne-
išdildomą.

Juozas Česonis gimė 1902
m. gegužės 14 d., Šeštokų
kaime, Krosnos valsč., Ma-
rijampolės apskr. Jam lan-
kant Marijampolės gimna-
ziją ėjo Lietuvos laisvės
kovos. Iš 5-tos klasės pa-

sigėrėjimą. Trumpus paaš-
kinimus apie savo kūrybą
teikė pati dailininkė.

Dailininkė H. Žmuidzinie-
nė, baigusi meno mokyklą
Kaune, tapybos mene gili-
nosi pas mūsų žymiuosius
menininkus A. Varną ir A.
Galdiką, o taip pat tobuli-
nosi Londone, Anglijoje.
Daug kartų yra dalyvavusi,
išstatydama savo kūrinius
individualiose ir bendrose
parodose.

Ig. M.

triotinių jaunų vedinas,
Juozas išeina savanoriu
Lietuvos laisvę ginti. 1921
m. baigia Karo Mokyklą ir
perkeliamas į inžinerijos
pulką. 1926 m. įstoja Karo
Aviacijos Mokyklon. Ją bai-
gęs tampa Lietuvos karo
aviacijos lakūnu. 1927 m.
baigia Aukšt. Karininkų
Kursų Aviacijos skyrių.
1928 m. pakeltas į kapitono
laipsnį. 1935 m. pereina į
atsargą. Karo tarnybos me-
tu buvo apdovanotas už
nuopelnus: Lietuvos Nepr.
medaliu, Savanorio-kūrėjo
medaliu ir Plieno Sparnų
Garbės ženklu.

1941 m. kartu su kitais
partizanais Juozas antru
kart išeina tėvynės laisvę
ginti.

1944 m., kaip ir nemaža
mūsų tautos dalis, J. Čes-
onis su šeima pasitraukė į
Europos vakarus. 1949 m.
pasiekė Amerikos kraštą ir
nuolatiniam gyvenimui ap-
sisistojė Philadelphijoje, Pa.
Pasiekęs šią laisvės šalį, jis
visas savo jėgas, bei išmintį
pašventė savo tautos labui.
Visur jis prisidėjo, kur tik
tautos reikalai šaukė, pats
dirbdamas ir kitus ragin-
damas, patardamas. Buvo
ilgametis ALT S-gos Phila-
delphijos skyriaus pirmi-
ninkas, L.V. S-gos Ramovė
Philadelphijos skriaus pir-
mininkas, pavyzdingas LB
narys. J. Česonio tvirtai
įmintos pėdos lietuviško
gyvenimo kelyje ir nuošir-
dūs darbai tebūna gražiu
pavyzdžiu visiems, kaip rei-
kia tėvynę mylėti, dėl jos
dirbti ir aukotis. Mylėjo jis
visus žmones ir su visais
buvo linksmas, draugiškas.

1971 m. kovo 14 d. J. Čes-
onis mirė Philadelphijoje
ir palaidotas šv. Grabo ka-
pinėse.

Ilsėkis ramybėje, sūnau
gražiu Dzūkijos lygumų,
sakale plačių Lietuvos pa-
dangių, suglaudęs sparnus
tolimaj, nors ir svetingoj,
bet svetimoj šaly.

Vincetas Gruzdis